

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN EN VOOR
DE NEDERLANDSCHE-
STRIJDKRACHTEN IN
NED. INDIE

1e JAARGANG No. 26
12 DECEMBER 1946
OPLAGE 10.000 ex

•
REDACTIE:

MARINE RUBRIEKEN:
MARVO - N.I. - MARINE-
POSTKANTOOR BATAVIA
ALLE ANDERE RUBRIEKEN:
L.V.D. - ROOMSCHE
KERKWEG 2, BATAVIA

•
**OP DE
KORREL**

- Het Vrouwen-
korps pag. 12
- De Strijd op Java
pag. 6
- Het Korps Mari-
niers pag. 25
- Streeknieuws pag. 20
en 21
- De Prins Bern-
hard Kapel pag. 9
- Een Wachter aan
de Oceaan pag. 31
- Kees de Bock
pag. 8
- Si Abang ... pag. 22
- De Tjakra's pag. 13
- Amor's Neder-
laag pag. 16
- Opbouw van Bang-
ka pag. 2

Zoals deze wapenbroeders
staan in het oog van de dui-
zenden lezers van dit blad, zoo
staan wijzelf in het oog van
millioenen in de wereld. En wij
staan er net zoo goed op!

OPBOUW —

van Bangka

Toen wij ter gelegenheid van de conferentie te Pangkalpinang in het begin van deze maand het eiland Bangka bezochten, werden wij getroffen door het prachtige opbouwwerk, in dat deel van de Buitengewesten verricht, hetgeen als representatief mag worden beschouwd voor den arbeid, elders verricht.

Ook genoten wij van het heerlijke gevoel ons eindelijk vrij over dit groote eiland te kunnen bewegen, niet belemmerd door de avondklok en zonder dat militaire dekking vereischt was. Wij leefden en ademden weer op in een stuk van het oude Indië, waar rust, orde en welvaart heerschten.

Het eiland Bangka ligt tusschen Zuid-Sumatra en het eiland Billiton. Slechts gescheiden door de straat Bangka van Zuid-Sumatra heeft het in de historie in nauwe relatie gestaan tot Palembang.

In den Hindoe-tijd blijkt Bangka, gelegen als het was in de nabijheid van de oude internationale scheepvaart-routes in Z.O.-Azië reeds bekend te zijn geweest. Sinds het jaar 686 maakte het deel uit van het Palembangsche Rijk Crijwijaya en in de 14e eeuw behoorde het tot de onderhoorigheden van het Javaansche Rijk Modjopahit.

Na den val van dit rijk in het begin van de zestiende eeuw vestigde de Sultan van Palembang hier zijn gezag. Door de Oost-Indische Compagnie werd in 1722 met dezen Maleischen potentaat een overeenkomst aangegaan, waarbij de Nederlanders het handelsmonopolie van de op dit eiland gewonnen tin verkregen. Na het Engelsche tusschenbestuur werden in 1816 de tinmijnen het eigendom van de Ned.-Ind. Regeering.

Bangka begon zich in den loop der 19e eeuw op economisch gebied geleidelijk te ontwikkelen, zoodat het, als eind 1941 de oorlog uitbreekt, een bloeiend en welvarend eiland is, opgenomen in het moderne verkeer en de internationale samenleving. Door zijn producten tin en peper genoot het een wereldvermaardheid.

De Japansche bezetting betekende ook voor dit eiland een tijdperk van groote rampspoed.

Aangezien het eiland wegens zijn onvruchtbaren bodem voor zijn eerste levensbehoeften als rijst op import is aangewezen, ontstond een ernstig voedseltekort, waarvan duizenden koelies het slachtoffer zijn geworden.

De werkelijke bevrijding na de capitulatie kwam pas op 11 Februari van dit jaar, toen Nederlandsche Stoottroepen landden en een begin kon worden gemaakt met het voorzien in de meest dringende behoeften der bevolking aan kleeding en voedsel. Ook op Bangka hebben onze troepen recht en orde gebracht en de grondslagen voor den wederopbouw gelegd.

De afgevaardigden van de conferentie te Pangkalpinang, hebben de nagedachtenis van de negen Nederlandsche militairen, die bij de landing gesneuveld waren, geëerd door een plechtige kranslegging, waarbij de Commissie-Generaal en de Lt. Gouverneur-Generaal tegenwoordig waren

Wanneer men van het vliegveld of de haven naar Pangkalpinang rijdt, valt het al dadelijk op hoever men al gekomen is met het uitwischen van de sporen van verwaarloozing en verval, het stempel dat de Japansche bezettingstijd op geheel Indonesië heeft gedrukt.

Pangkalpinang.

En bovenal Pangkalpinang zelf, de standplaats van den Resident, was voor vele afgevaardigden een openbaring. In zijn uiterlijk voorkomen, zijn herstelde wegen, zijn pasgeverfde huizen en goed onderhouden erven, de van handelsgoederen voorziene toko's en pasars, zijn druk verkeer, representeert het de energie en de groote daadkacht waarmede onder leiding van Resident Mendelaar de reconstructie-arbeid op geheel Bangka is aangevat.

Booze tongen beweren wel dat de conferentie Bangka boven Jan heeft gebracht. Indien dit gerucht waarheid bevat, zouden wij willen voorstellen periodiek conferenties

in de Buitengewesten te doen houden ter stimuleering van den opbouw.

Anderzijds zal, zooals de Landvoogd zeer geestig in zijn slotrede opmerkte, men aan de geestelijke en materiele bagage van de afgevaardigden hebben kunnen zien, dat Bangka hun meer gegeven had dan zij aan Bangka hadden gebracht.

Pangkalpinang heeft thans ongeveer 27000 inwoners en is sinds 1914 de hoofdplaats van de residentie. De wenschelijkheid de mijnontginning af te scheiden van het Binnenlandsch Bestuur, was de aanleiding dezer reorganisatie.

Het ligt midden op de Oostkust van het eiland. Bangka's oppervlakte bedraagt ongeveer een derde van die van Nederland. De lengte van het eiland in de richting N.W. — Z.O. bedraagt 180 K.M. Aan de Westkust ligt de oude residentiehoofdplaats Muntok, wereldberoemd om zijn witte peper. Het zielental der bevolking moet momenteel op 225.000 worden geschat, waarvan 55% Indonesiërs en 45% Chinezen zijn. Van de Chinezen belijden duizenden den Katholieken godsdienst, dank zij het werk der Missie, welke geleid wordt door een bisschop.

De Europeesche bevolkingsgroep omvat slechts enkele honderden inwoners, die in hoofdzaak werkzaam zijn bij de Bankatwinning of de B.T.W. zooals men op het eiland zegt. Want wie Bangka zegt, zegt tin.

Bangka als Tinproducent.

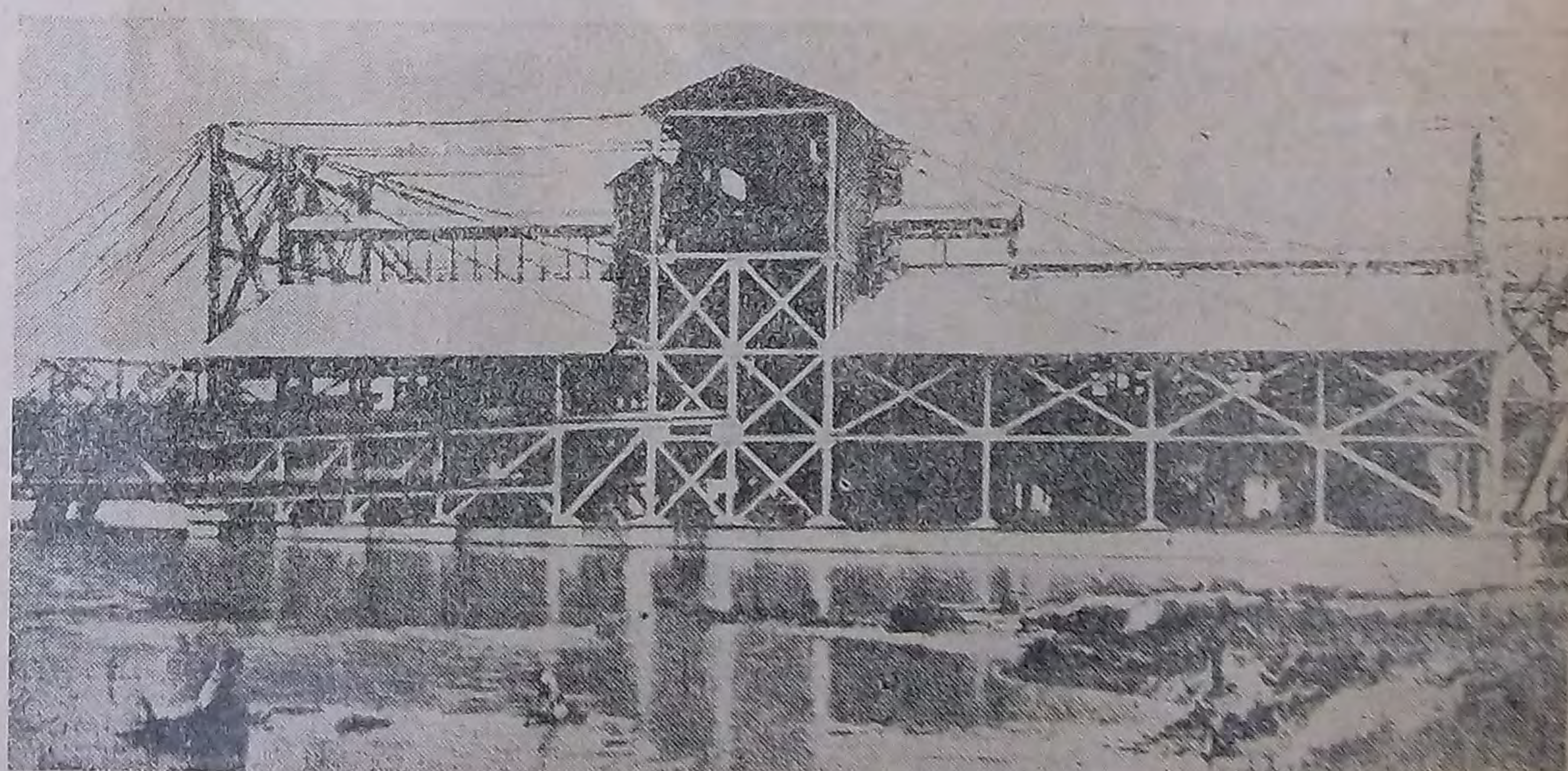
Op het oogenblik van de Japansche invasie had de B.T.W., het groote staatsbedrijf, met 10 — 14% van de wereldtinproductie, zich opgewerkt tot de grootste individuele tinproducent der wereld. Aan loonen kwam voor een bedrag van 5 tot 6 miljoen gulden 's jaars onder de bevolking. In 1941 werd ruim 30.000 ton tin gewonnen.

En om deze geweldige productie te bereiken had de B.T.W. een 12-tal baggermolens in bedrijf, waarvan er slechts twee in bedrijf zijn overgebleven.

Na de capitulatie bleek dit eertijds zoo bloeiende bedrijf geheel verwaarloosd te zijn.

Een lichtpunt was, dat aanzienlijke tin- en ertsvoorraden als erfenis van den Japanner konden worden overgenomen, tezamen ongeveer 2500 ton, welke 18 miljoen aan de vriezen opbracht.

De weinige overgebleven technici hebben de taak van opbouw met alle kracht aangevat. De afgevaardigden van de conferentie hebben door een excursie naar het bedrijf de geleverde prestaties persoonlijk kunnen bewonderen.

Een der kolossale tinbaggermolens, die meegeholpen hebben aan Bangka's reputatie als grootste tinproducent

De B.T.W. is uit den doode herrezen, produceert en brengt nieuwe welvaart onder de bevolking.

Bangka is geheel overdekt met een tropischen plantengroei (veel palmen), laag struikgewas, tinmijnen enz.

De oorspronkelijke wouden zijn door mijn- en ladang-(droge rijst) bouw geheel verdwenen, waardoor de watervoorziening van het eiland ongunstig is beïnvloed.

Op een excursie naar het op het Noord-Oosten van het eiland gelegen Belinjoe reden wij langs moerassen en door golvend heuvelland, totdat de weg eindigde bij de prachtige Klabatbaai, die 30 K.M. ver landwaarts indringt. De bodem is blijkbaar zoo onvruchtbaar, dat practisch van natten rijstverbouw geen sprake valt. Maar hoe is het dan mogelijk dat de peper op dit eiland wilde groeien?

Andere middelen van bestaan.

Dit kwam door bemesting en verklaart de reden waarom tijdens de Japansche bezetting vrijwel de geheele aanplant te gronde is gegaan, omdat men niet langer over zwavelzure ammonia beschikte. Zoowel de handel in peper als de verbouw ervan zijn op Bangka grotendeels in handen van Chineezers, die van plan zijn hun tuinen zoo spoedig mogelijk weer te herstellen.

Naast de tinwinning en de pepercultuur levert ook de rubbercultuur een belangrijk middel van bestaan op voor de bevolking. Zij wordt meestal in het centrum van het eiland beoefend. Na de bevrijding bleek dat de aanplantingen slechts weinig hadden geleden. Echter zal aan de bevolking een betere bereidingswijze moeten worden bijgebracht.

Een groote moeilijkheid op Bangka is de slechte rijstpositie. De groote tuinen in handen van Chineezers behoeven werkvolk om schoongemaakt en getapt te worden. Dit werkvolk is practisch niet te krijgen, omdat de B.T.W. het grootste gedeelte van de arbeiders in dienst heeft en rijst aan zijn werknemers verstrekt. Dit is op het oogenvlik nog niet mogelijk voor de rubber. Door de Algemeene Volkscredietbank worden aan de tuinbezitters credieten verstrekt voor aankoop van materialen.

Zoo is ook de opbouw van de rubbercultuur op Bangka in vollen gang.

Ter verbetering van de kwaliteit van de voeding verdient de zeevisserij alle aandacht.

De in te stellen Bangkaraad zal door zijn adviezen een belangrijk aandeel kunnen nemen in den economischen opbouw van het eiland. Zoo zal b.v. het havenvraagstuk voor Bangka moeten worden opgelost, want het eiland beschikt niet over goede havens. Ook het drinkwatervraagstuk vereischt een spoedige oplossing. Immers zoo rijk Bangka is aan rivieren, zoo arm is het aan water.

De conferentie te Pangkalpinang heeft het eiland Bangka in het brandpunt der belangstelling geplaatst.

Daarom meenden wij goed te doen met dit artikel de publieke belangstelling te wekken voor dit maar al te onbekende eiland en het mooie opbouwwerk, dat daar is verricht.

Bandoenger

Al zou je een slagveld vol gooien met de donderst mooiste oorlogsmachines, dan nóg heb je toffe jongens nodig om ze te bedienen.
Generaal Eisenhower.

VAN WIENS OLIE ZULLEN CHINA'S LAMPEN BRANDEN?

De Chineezers hebben hun eigen manier van zeggen. Zoo hebben zij het feest van de „dubbele tiende“, den 10den van de tiende maand. Op 10 October was het nml. 35 jaar geleden, dat de Chineesche republiek ontstond.

De Mandsjoe-keizers verdwenen van het tooneel en met hen de haarstaarten, die de Chineezers als teeken van onderdanigheid moesten dragen. De afbeelding van Soen Yat-sen, den man, die zulk een groot aandeel had in de totstandkoming van de Chineesche republiek, kan men in de huizen van Chineezers, over de geheele wereld, aan den wand zien hangen, samen met een Chineesch vlaggetje en het portret van generalissimo Tsjang Kai-Sjek.

Eén zuster van den Chineeschen bankier Soeng trouwde met Soen Yat-sen, de andere huwde Tsjang Kai-Sjek, die sinds 1927 (Soen Yat-sen stierf in 1925) de nationale leider is van China. Op den dag van den „dubbele tiende“ heeft Tsjang Kai-sjek dit jaar een oproep gedaan tot de communistische legers in Noord-China om tot eenheid te komen. Eenheid, zooals Soen Yat-sen zich die voorstelde en die nu reeds 35 jaar op het Chineesche verlanglijstje staat. Den dag daarop bezetten Tsjangs troepen Kalgan, niet ver van Peking, waarmee zij de communisten een tamelijk ernstig verlies toebrachten.

Toen de Japanners uit China werden geslagen, raakten de legers van Tsjang en van de communisten, die tegen de Japanners min of meer hadden samengewerkt, onmiddellijk slaags. Zooals overal elders ter wereld zien ook de Chineesche communisten voor inspiratie naar Moskou en toen de Russen Mandsjoerije, het allernoordelijkste deel van China ontruimden, waren zij wel zoo vriendelijk om hun wapens aan de communisten te geven.

Anderzijds ontvangt Tsjang Kai-sjek steun van de Amerikanen. In Nanking, de Chineesche hoofdstad, dineeren Russische en Amerikaansche diplomaten met elkaar. Wellicht wisselen ze hoffelijkheden uit, al is het de vraag of ze in hoffelijkheid bij de Chineezers kunnen halen. Niet ver van datzelfde Nanking gaan Chineezers elkaar te lijf, de een met Amerikaansche, de ander met Russische wapens.

Nergens ter wereld raken Russische en Amerikaansche belangen elkaar zoo dicht als in China, met zijn 450 millioen inwoners. Bij dezen oorlog sneuvelen er in China dagelijks 1000 man. Veel Chineezers, zelfs ontwikkelde Chineezers, maken zich daar niet bijzonder ongerust over; China bestaat al zoo lang, China heeft alle andere rijken overleefd; China is eeuwig. Daar kunnen hongersnood, overstromingen en burgeroorlog niets aan veranderen. Maar Russen en Amerikanen denken anders. Zij denken aan hun voordeel voor vandaag en voor morgen. Krijgen de communisten in China het heft in handen, dan heeft Rusland het onbetwistbare overwicht in Azië, misschien wel in de wereld. Weet Tsjang

Kai-sjek de Chineesche eenheid tot stand te brengen, dan wacht Amerika een markt met 450 millioen menschen, Amerika kan dan niet meer alleen zorgen voor „de olie van de lampen van China“ — eenige jaren geleden het onderwerp van een Amerikaansche film over het leven in China. Wanneer immers de Amerikaansche productie voor vredesdoeleinden op volle toeren is gekomen hoeven de fabrikanten niet zoo erg gauw het bordje „uitverkocht“ op

Maarschalk Tsjang Kai-Sjek

te hangen. Integendeel, dan is er gauw een teveel.

Maar wanneer men dan 450 millioen klanten kan bedienen.....

De Berlijners hebben bij de verkiezingen die men hun heeft toegestaan de door de Russen gesteunde socialistische eenheidspartij de bons gegeven. Als antwoord daarop trokken de Russen de extra'tjes aan kolen en voedsel voor de Berlijners in en brachten een aantal arbeiders en technici naar Rusland. Intusschen hebben de Berlijnsche dametjes haar bontmantels, die in de oorlogsjaren naar de „Heimat“ werden gesleept, weer aangetrokken: het is namelijk nogal koud in deze Novemberdagen in Berlijn.

In New York wordt weer geconfereerd: algemeene vergadering der Vereenigde Naties. Er is veel gesproken en door Russen en door Amerikanen. Er zijn weer een paar harde noten gekraakt. Dat hoort er tegenwoordig bij. Maar over één ding waren en Russen, en Amerikanen het eens: er moet op ontwapening worden aangedrongen. In zulke gevallen is men in het Westen echter al niet minder beleefd dan de Chineezers. Men zegt zoo graag: „Na U, o edele heer, na U!“

De Jongens

met het

O.V.W.-TEEKEN

Kerels die zonder ophef schenken wat een mensch te geven heeft

Drie moderne musketiers: H. Snipper uit Nieuwenhagen, L. Jongem uit Maastricht en E. Wagenmakers uit Tilburg. Geen romantiek? Nou moe!

ER gaan in Holland verschrikkelijke verhalen over de wildemannen, die met het OVW-onderscheidingsteeken op hun mouwen rondlopen.

Verderlijk, laag zedelijk gedrag.

Over de radio en in de couranten hebben ze het erover.

Zowel zeer serieuze mannen als mensen, wien het moddergooien tot een levensbehoefte geworden is, doen er aan mee.

Een tikje goedkoop is het wel. De jongens zitten ver weg en verdediging op zoo grooten afstand, wanneer je weinig tijd hebt na je zware diensten, wel, daar kom je niet zoo gauw toe.

De jongens hebben het erover. Verbijsterd en gegriefd.

Waarom ze zulke dingen over hen zeggen. Waarom ze voor moordenaars worden uitgekreten.

En dan kun je alleen maar je schouders ophalen en zeggen „Jô, trek het je niet aan, ze weten ook niet beter”.

Maar afdoende is dat niet. De schrijnende herinnering blijft bestaan, omdat nooit openlijk en ridderlijk is herroepen wat nooit zonder bewijs gezegd had moeten en mogen worden. Natuurlijk, men heeft zich zorgvuldig gehouden aan de mazen in de wet. Belediging, of smaad of laster kan geen van deze critici bij de warme kachel worden aangewreven.

Van hieruit hebben aalmoezeniers en veldpredikers geprotesteerd. Jongens hebben brieven geschreven naar huis en naar „de krant”.

We hebben gewacht, lang gewacht op een herroeping.

Wij wachten nog, want alles wat gebeurden is, is een mededeeling, dat er toch wel wat

van aan moest zijn, anders zou het toch niet gezegd zijn.

De bekende koe met het vlekje.

Men mag toch verwachten, dat de serieuze lieden — en zij zijn het op wier meening wij letten, de rest kunnen wij ook wel verwaarlozen — het valsche van deze redeneering inzien. Waarom komt er dan niets? Waarom zegt U niets meneer zus en meneer zoo, die zoo graag de splinter uit ons oog verwijderen wil?

Wij hooren niets.

Dat alles spookt je door het hoofd, als je naar het ontspanningsdek loopt, waar je kameraden al zitten.

Voor de R.K. wordt nu een H. Mis gelezen. Het dek zit vol jongens.

Aandachtig wordt naar Gods woord geluisterd, zooals dat ook straks onder den dienst door den Veldprediker geschiedt.

Dit is geen loos gebaar. Naar dezen dienst ga je niet omdat je toch niets anders te doen hebt. Want het is vol daar en heet en benauwd. En je zou liever over de reeling hangen in den frisschen wind en den koelen motregen over je haren laten vallen en op je bezweete gezicht voelen.

„Zijt gij van goed verstand, zoo eer de zee blijf te land”, zegt een heel oud wijsje. Daarom maar gauw de loopplank af!

Met de
U-brigade
naar Padang

Mochten er kapers op de kust zijn, dan staat er hier eentje die ze warm en hartelijk zal weten te ontvangen.

Maar dit hier is onze plicht, onze Zondagsche plicht.

En die vervullen wij wanneer en zoo goed wij kunnen, zooals wij ook alle andere ons opgelegde plichten vervullen naar ons beste vermogen.

Maar toch noemt men ons verwilderd. Toch scheldt men ons moordenaars. Toch heet het, dat wij den beest uithangen.

Het zou misschien wel goed geweest zijn, als de zedenmeesters uit Holland hier eens op dat dek gestaan hadden, temidden van mijn kameraden.

Zij zouden dan misschien ontdekt hebben, dat een beter terrein voor hun gaven open ligt dan deze OVW. kerels, die alles in ootmoed en zonder ophef schenken wat een mensch te geven heeft.

Zooals zij hier de knie buigen en in eerbied luisteren naar wat dominé of pastoor hun te zeggen heeft.

Zooals zij hier toonen een volledig besef te hebben van al hun verplichtingen, tegenover God, tegenover hun land en tegenover elkaar.

Zooals zij hier bewijzen, dat bij hen geen plaats is voor zedenverwilderung en voor de beest uithangen.

Maar zij zijn er niet, de geachte sprekers van hedenavond, de verzorger van het uur-tje dit-of-dat voor de radio.

Dus zullen wij maar blijven hopen. Wachten of eerherstel nog ooit zal plaats hebben.

Want onze critici zijn nobele mensen. Met gevoel van eer. Van beschaving en van zooals het hoort.

Wachten maar jongens.....

B. Berends

Wie schrijft

ZAL EXTRA ROOKEN

De ingezonden artikelen van de volgende soldaten werden in „Wapenbroeders” opgenomen en met een slof sigaretten gehonoreerd.

K. van Overzee, 250714003,

H. M. Rol, 251003153,

H. Schnitger, 220126002,

C. E. v. d. Helden, 3-11-10 R. I.,

J. Ch. Drielsma, Ite Bat. Veldartie.

Rook ze lekker samen met de jongens die de „brain-wave” hebben veroorzaakt voor het artikel. En wees ervan verzekerd dat, hoe fijn de sigaret ook smaakt, ze op geen stukken na zoo fijn is als de voldoening van de Redactie van „Wapenbroeders” voor deze hulp van alle kanten.

DE HELDEN VAN POETOESIBAU

Toen wij in December 1941 in oorlog kwamen met Japan, waren de Buitengewesten de eerste prooi van den Japanner. Er is nog weinig bekend van den moedigen en vaak wanhopigen strijd in de Buitengewesten, gevoerd door sommige kleine, op zichzelf staande eenheden van het Koninklijk Nederlandsch Indische Leger. Zoo'n strijd is die, welke door den Luitenant Davyt en de zijnen in de binnenlanden van Borneo werd gestreden.

Toen in Maart 1942 de onvoorwaardelijke capitulatie van het K.N.I.L. een feit was geworden, besloot Luitenant Davyt van het garnizoen in Pontianak door te vechten. Pontianak was reeds vóór Maart 1942 door de Japanners bezet. Luitenant Davyt was na de bezetting uitgeweken naar het Binnenland. Kort na de capitulatie ontmoette hij te Selimbau den heer Burgers, Sergeant-Majoor Speksnijder en de Sergeants v.d. Berg en Kamerling. Besloten werd verder het binnenland van Borneo in te trekken. De dames Speksnijder en Burgers gaven er de voorkeur aan hun echtgenooten op dezen gevaarvollen tocht te vergezellen, boven het achterblijven in Selimbau. Gezamenlijk toog men op weg. De eerste plaats van belang, welke bereikt werd was Poetoebesibau aan de Kapoeasrivier. Hier woei weliswaar de Japansche vlag, doch er lag geen Japansche bezetting.

Luitenant Davyt begon met de Nippon-vlag neer te halen, waarna hij een toespraak hield tot het verzamelde volk en hierbij o.m. verklaarde, dat hij door deze daad het Nederlandsche gezag opnieuw gevestigd had. Inderdaad slaagde het troepje er in, gedurende drie maanden het Nederlandsche gezag te handhaven langs de Kapoeasrivier van Nanga Embaleh, tot boven Poetoebesibau.

Na drie maanden vonden de Nipponsche bevelhebbers in Pontianak het welletjes en stuurden groote motorboten met Japansche soldaten naar Poetoebesibau om Luitenant Davyt en de zijnen in te rekenen.

Voor alle zekerheid zonden de Japanners voordat zij Poetoebesibau binnentrokken, een onderhandelaar naar Luitenant Davyt met de mededeeling, dat de Luitenant zich had over te geven.

De Nederlandsche officier antwoordde trotsch: „Ik wensch mij niet over te geven, liever sterf ik onder de Nederlandsche vlag”.

Na dit antwoord vielen de Japanners Poetoebesibau met ongeveer één bataljon aan.....!! Luitenant Davyt en de zijnen bleven in hun opstellingsplaats totdat de eerste troepen het plaatsje binnentrokken.

Ter plaatse blijven en tegenstand bieden, zou zelfmoord beteekenen. Besloten werd voorloopig het veld te ruimen en verder het binnenland in te trekken, om vandaar den vijand schade toe te brengen. De Japanners bleken intusschen niet van zins te zijn hun prooi te laten ontsnappen en zetten een scherpe achtervolging in. Eerst bij kampong Enok Tambaai gaven de Japanners de achtervolging op en hadden de onzen gelegenheid uit te blazen. Speciaal voor de dames, die ook nu hun echtgenooten volgden, was het een zware tocht. Beiden hebben het door hen zelf gekozen lot moedig gedragen. Na een korte bespreking werd met afge-meene stemmen besloten, dwars door Borneo naar Samarinda te trekken en te trachten zich daar aan te sluiten bij Nederlandsche eenheden. Door hun lang verblijf in Poetoebesibau, van waar geen contact was te verkrijgen met het buitenland, wist niemand van het troepje, dat ook in Samarinda de strijd reeds lang beslecht was. Na een

maand lang door de bosschen gemarcheerd te hebben, werd de bovenloop van de Mahakam-rivier bereikt. De hier wonende Dajakkers deelden Lt. Davyt mede, dat Samarinda reeds bezet was door de Japanners, zoodat zij daar niet heen konden. Groote teleurstelling bij het groepje. Tot overmaat van ramp bleken deze Dajakkers, uit angst voor Japansche maatregelen, bevreesd te zijn hen in hun midden op te nemen. Tenslotte werd besloten weer naar Poetoebesibau terug te keeren en te zien hoe ze daar den vijand afbreuk konden doen. Een volle maand duurde deze terugtocht.

Het uiterste werd gevergd van het groepje mannen en vrouwen. De levensmiddelen waren reeds lang geleden geconsumeerd. Men leefde van wat de bosschen opleverden. Kleeding en schoeisel begonnen in flarden uiteen te vallen, om tenslotte door boomschors vervangen te worden. Ondanks honger, dorst en vermoeienis bleef het moreel hoog en werden telkens opnieuw de plannen bekeken om den Japanner afbreuk te doen. In de bosschen dicht bij Poetoebesibau stootte het groepje op een afgezant van het Japansche militaire bestuur. Weer luidde het antwoord van Lt. Davyt: „Wij zullen ons niet overgeven”.

Drie dagen later (October 1942) kwam het einde.

Midden in het bosch werd het verzwakte groepje plotseling overvallen door 35 Boen-Dajakkers! Voordat Lt. Davyt of één der andere militairen zich had kunnen verdedigen, werden zij vermoord. Slechts Sgt.-Majoor Speksnijder werd niet onmiddellijk gedood. Ofschoon hij een diepe wond in den hals had, viel hij de Dajakkers moedig aan. Uiteraard was hij geen partij en spoedig lag ook hij ontzield ter aarde. De Dajakkers

vielen de beide dames niet lastig. Zij werden met het stoffelijk overschot der gesneuvelden naar Poetoebesibau gebracht en daar overgeleverd aan de Japanners. Dat de vijand respect had voor het hardnekkig en moedig volhouden van Lt. Davyt en de zijnen moge blijken uit het volgende:

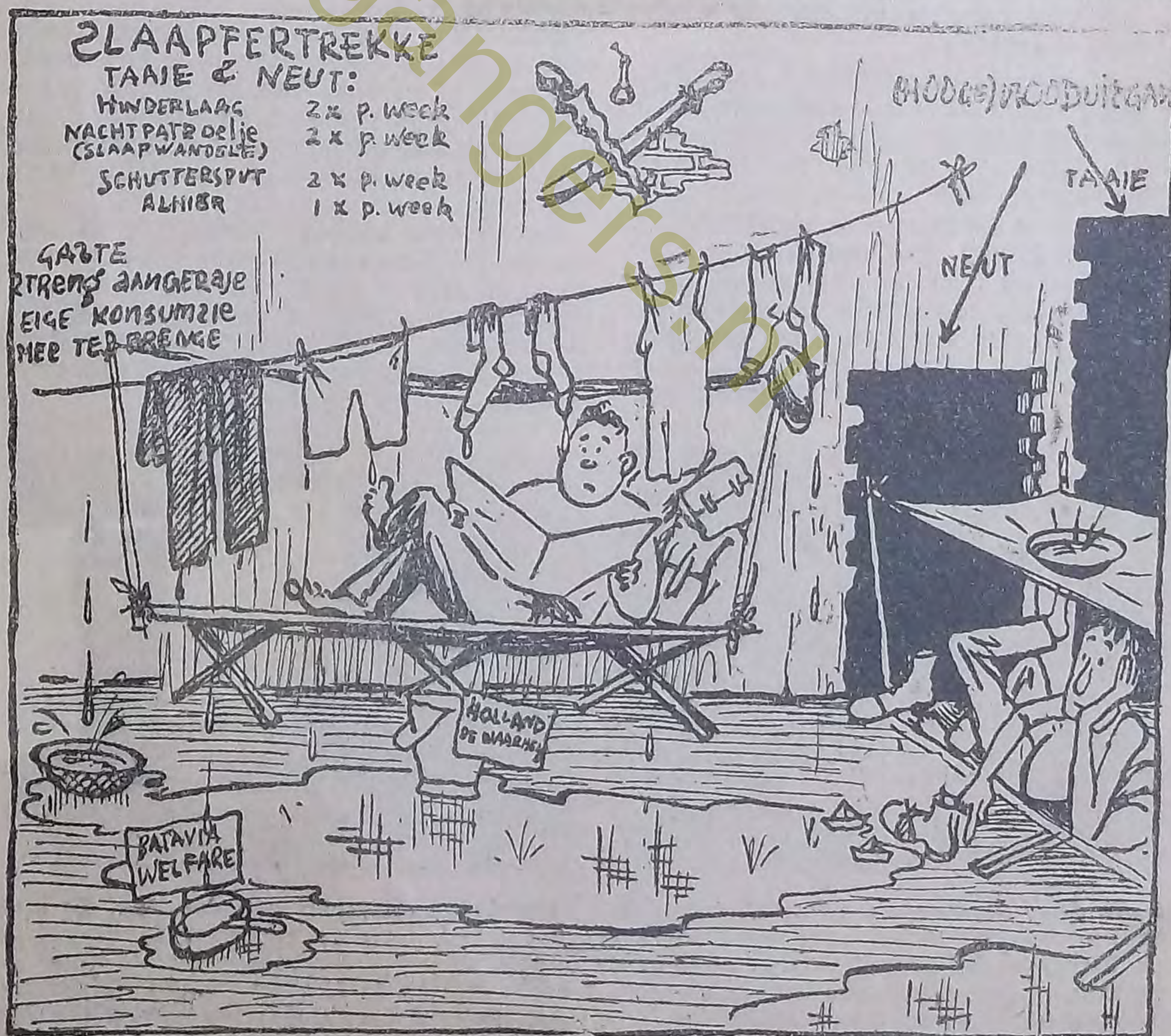
De begrafenis van Lt. Davyt en de zijnen had te Poetoebesibau plaats, waarbij de Japansche Commandant alle militaire eerbetoon gelastte. Den nacht voor de teraardebestelling werden eere-diensten gehouden en was ook een eerewacht aanwezig. De stoffelijke overschotten werden met eere-salvo's ter aarde besteld, waarna een gebed volgde en kransen op de graven werden gelegd.

De Japansche Commandant besloot de plichtigheid met een toespraak waarbij hij o.m. zeide: „Deze gevallen soldaten zijn geen gewonen dood gestorven, maar zij zijn gevallen op het oorlogsveld. Zij waren bijzonder dapper. Zij wenschten zich niet over te geven, doch te sterven onder hun eigen banieren”.

Later werd op elk der graven een kruis geplant met den naam van den gesneuvelde. De graven werden goed onderhouden en steeds waren er bloemen op. De beide dames bleven in Poetoebesibau, waar later Mevrouw Speksnijder aan de ondervonden vermoeienissen overleed.

Als straks eenheden van het K.N.I.L. opnieuw Poetoebesibau bezetten, zal de Nederlandsche driekleur wapperen boven de graven van deze helden, die ver weg van de groote fronten hun strijd streden, een strijd tegen den gehaten Japanner, tegen honger en dorst.

Davyt, je hebt het niet kunnen houden tegen den Jap. Jij en je mannen zijn gesneuveld na de beste tradities van het K.N.I.L. te hebben hoog gehouden. Al lig je daar nu ver weg in Borneo's binnenlanden, wij zullen jullie niet vergeten. Bandoenger

Neut: „Wat leefde we toch in een besoepe wereld, Taaie!”

Taaie: „Maak je maar geen sorrege Neut, as 't soo door blijf reegene, is alles over een half uurtje tóch versope”.

DE STRIJD OP JAVA

VERVOLG

Laatste voorbereidingen

DE AANVAL IN DEN NACHT VAN 28 FEBRUARI OP 1 MAART

In OOST-JAVA, waarin als voornaamste te verdedigen object Soerabaia is gelegen, stonden onder commando van Generaal-Majoor G. C. ILGEN, commandant van de IIIe Divisie, 1 regiment infanterie zoomede een drietal bataljons van het korps Barisan op Madoera welke troepen met enkele landstorm-eenheden een z.g. versterkt regiment vormden.

Over geheel Java waren verder „stadswachten” en „landwachten” gevormd, die een zuiver plaatselijke taak hadden te vervullen en waarvan de bewapening en oefening aan zeer matige eischen voldeden.

Een ongelukkige omstandigheid was, dat het leger zich in het beginstadium van motorisering bevond en dat nog geen voldoende maatregelen voor personeelsvoorziening hadden kunnen worden getroffen. De aanvulling uit Nederland was na Mei 1940 uiteraard uitgebleven. Het grootste deel van de chauffeurs was Indonesiër en was nagenoeg zonder militaire opleiding te hebben genoten bij de verschillende gemotoriseerde eenheden ingedeeld (chauffeurs van het vrijwillig automobielkorps, z.g. VAUBEK-chauffeurs).

Hoewel het oorspronkelijk in de bedoeling had gelegen Java in belangrijke mate met geallieerde troepen te versterken, werd hiervan afgezien na den val van Singapore op 15 Februari 1942.

In de 2e helft van Februari 1942 verliet Generaal WAVELL met den geheelen Staf van het Unified Command het eiland Java, dat tegen het einde van de maand geheel geïsoleerd was en tengevolge van de decimering van de luchtmacht slechts nog over enkele bommenwerpers en jachtvlieg-

tuigen beschikte. De laatste kans op versterking van de luchtstrijdkrachten was vervlogen, toen het Amerikaansche vliegdekship LANGLEY met een groot aantal voor ons bestemde jagers aan boord in de laatste week van Februari op 25 mijl ten zuiden van Tjilatjap tot zinken werd gebracht.

In deze weinig benijdenswaardige omstandigheden zag de Legercommandant zich geplaatst, toen de vijand na de verovering van de vliegvelden in de Buitengewesten en na de vernietiging van de geallieerde zeestrijdkrachten in de Javazee den aanval inzette op het nog resterende eiland van den Ned. Ind. Archipel.

Uit de boven omschreven opstelling der troepen blijkt, dat het grootste deel ervan in West-Java was geconcentreerd: hier bevond zich de Regeeringszetel en waren de stapelmagazijnen van het leger gelegen.

Midden-Java was noodgedwongen van nagenoeg alle troepen ontbloot, de troepen welke er zich bevonden zouden alleen voor vertragende actie kunnen worden ingezet.

In Oost-Java had het gemengde detachement de bescherming van de vlootbasis Soerabaja tot taak.

Sedert Mei 1940 was de aanleg van reeds eerder geprojecteerde werken, in hoofdzaak aan de kust en nabij Tandjong Priok Batavia en Soerabaja, alsook ter afsluiting van de voornaamste toegangswegen (beveiliging tegen raids) met voortvarenheid ter hand genomen.

Voorts was na het uitbreken van den oorlog met Japan overgegaan tot den aanleg van nieuwe en verbetering van oude stellingen, o.a. rondom de Preanger hoogvlakte, zulks met het oog op de verwachte belangrijke versterking met geallieerde troepen.

Het aantal vliegvelden werd aanzienlijk uitgebreid.

De vijand, op de hoogte van den aanleg van de kustversterkingen, heeft deze bij de landingen in den nacht van 28 Februari op 1 Maart zorgvuldig gemedend en is op grooten afstand van zijn doelen geland, daarmede de nadeelen aanvaardend, welke aan een langen opmarschweg zijn verbonden. Hij kon zich dit veroorloven, aangezien hij met zijn overmachtige luchtvloot zijn opmarschweg afdoende tegen luchtaanvallen beveiligd wist. In elk geval hebben de stellingen, welke de vijand op zijn weg ontmoette, ons tijdwinst gebracht. De daaraan bestede arbeid is niet tevergeefs geweest.

Landingen

In den nacht van 28 Februari op 1 Maart werden de volgende landingen verricht:

- in de residentie Bantam van de provincie West-Java in de omgeving van Merak en in de Bantam-baai.

- in de residentie Cheribon van de provincie West-Java in de omgeving van Eretan Wetan,

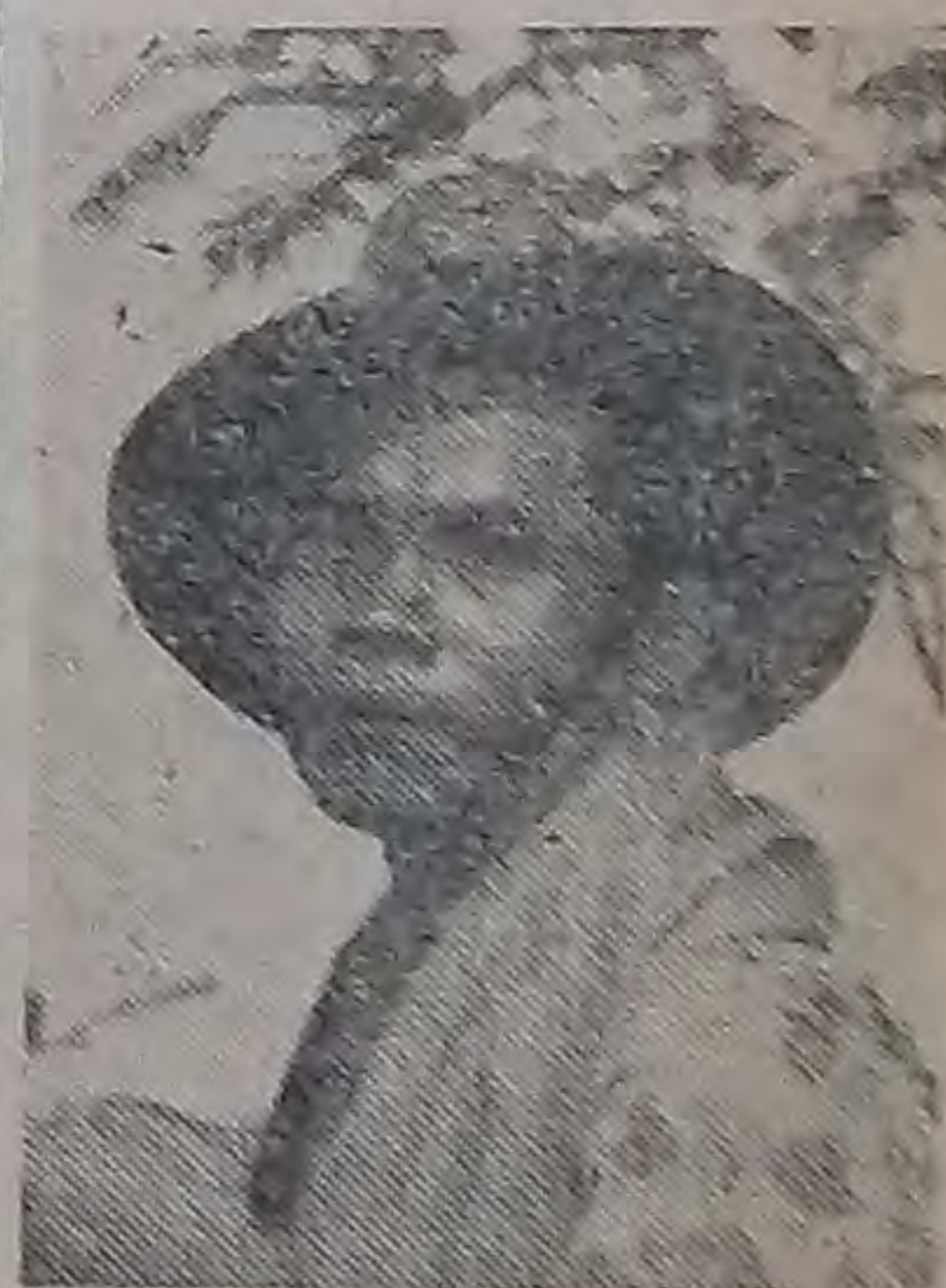
- in de residentie Rembang van de provincie Midden-Java in de omgeving van Lasem ten Oosten van Rembang.

De landingen werden gelijktijdig door de verschillende kustwachten gemeld. Bij de landing te Merak bood een aldaar opgesteld afdeeling weerstand, op de overige landingsplaatsen waren geen Ned. Indische troepen aanwezig, zoodat de vijand — afgezien van de verliezen welke hij bij Straat Soenda leed in een gevecht met geallieerde kruisers — Java nagenoeg ongeschonden heeft kunnen betreden. Een luchtmacht, die hem in zijn kwetsbare positie tijdens de landing ernstig nadeel had kunnen toebrengen, bezaten wij niet meer.

Wel kon door luchtverkenning in den morgen van 1 Maart 1942 worden vastgesteld, dat de sterkte van de transportvloten uitwees, dat er op viel te rekenen, dat in Bantam 3 a 4 divisies, te Eretan Wetan 1 à 2 divisies en nabij Rembang 3 à 4 divisies zouden worden aan land gezet.

De onzekerheid waarin het Legercommando zich bevond ten aanzien van de door den vijand te kiezen landingsplaatsen was aldus opgeheven en een plan om het geweld te keeren kon worden opgemaakt.

In de eerste plaats diende te worden overwogen of in de verdeling van de troepen over de verschillende commandementen wijziging moest worden gebracht.

Dit zijn dezelfde mannen die op Tarakan de eerste slagen opvingen van den Jap. Ze stonden er één tegen twintig en hebben slechts gecapituleerd omdat hun „oebroes” (overste) het beval, toen de verliezen te verschrikkelijk werden en er geen kans meer over was. Vier jaar lang heeft de Jap ze door de ellendigste slavendiensten gebeuld, maar „oom” ging niet kapot en toen de Aussies en Amerikanen weer kwamen, hebben ze zich, broodmager en in lompen gehuld, direct weer gemeld. Nou staan ze in de perimeter, vrouw en kinderen in een verre tangsi, stad ver, Welfare ver, Regeering ver. Niks bijzonders: een halve eeuw lang hebben deze jongens in de verste buitenposten gezeten en het woord „vergeten” is al lang vergeten. O.V.W.-ers, E.M.-ers, wil straks als je teruggekeerd bent naar je haardsteden, jullie wapenbroeders niet vergeten die hier stonden, lang voordat jullie kwamen. En er nog zullen staan lang nadat je weer weggegaan bent. Wees straks de stem van een nationaal geweten, want klein is het volk dat zijn beste zonen vergeet.

Aangezien door de vernietiging van onze en de geallieerde zeestrijdkrachten in de Java Zee Soerabaja als vlootbasis voor ons zijn beteekenis had verloren, kwam de eigenlijke taak van de troepen in Oost-Java te vervallen. Reeds eerder was aantrekking van deze troepen naar West-Java ter sprake gebracht om daar met een zoo sterk mogelijke troepenmacht den vijand een gevoeligen klap te kunnen toedienen. Op grond van daartegen van Marinezijde ingebrachte bedenkingen was er echter van afgezien. Thans was het voor zulk een verplaatsing te laat. Een snelle opmarsch Zuid- en Zuidwestwaarts van den bij Rembang gelanden vijand tegen zwakken weerstand van onze Midden-Java-troepen in was te verwachten en daarmee een zeer spoedige afsnijding van de verbindingen van Oost-Java met het Westen.

Ook op 1 Maart achtte men van Marinezijde het geheel en al loslaten van Soerabaja voorloopig nog niet verantwoord, zoodat de commandant der IIIe Divisie zich aanvankelijk moest beperken tot het voeren van een verdragende actie tegen den in het Rembangsche gelanden vijand. Op steun van overige deelen van het Leger op Java dan wel van de luchtmacht kon hij niet rekenen. Overigens werd Generaal Ilgen vrijheid van handelen gelaten, op deze actie komen wij terug.

In Midden-Java was reeds een minimum van troepen gelaten. Voor West-Java kon hiervan niets meer worden vrijgemaakt.

Zoo bleef de verdeeling van de troepen over Oost-, Midden- en West-Java ongewijzigd.

In West-Java waren de troepen over twee commandementen verdeeld, het eene onder Generaal-Majoor Schilling, het andere onder Generaal-Majoor Pesman. Met het oog op de groote afstanden tusschen de waarschijnlijke landingsplaatsen werd deze splitsing in twee groepen noodig geoordeeld voor de aanvangsopstellingen.

Ook hier deed zich nu de vraag voor in hoeverre de verdeeling der krachten, gegeven de thans bekende landingsplaatsen, al dan niet gewijzigd zou moeten worden. Nu hadden de defensievoorberedingen in de laatste jaren met de mogelijkheid van een landing op groote schaal in Bantam ernstig rekening gehouden. Tangerang was uitgebouwd tot een sterke stelling, naar alle zijden verdedigbaar en door tankgrachten omgeven. De naar Buitenzorg voerende wegen waren door steunpunten afgesloten, terwijl voorbereidingen waren getroffen om, nadat bekend zou zijn welken opmarschweg de vijand koos (rechtstreeks naar Batavia dan wel over Djasinga naar Buitenzorg) een verrassend offensief tegen flank en rug van den vijand in te zetten.

Inderdaad een plan dat goede mogelijkheden bood, zoodat het alleszins aanbeveling scheen te verdienen om de groep Schilling te versterken met deelen van de groep Pesman, die den strijd tegen den bij Eretan Wetan gelanden vijand zuiver defensief zou moeten voeren.

De loop der gebeurtenissen in den voormiddag van den 1en Maart was echter oorzaak, dat het Legercommando van dit plan, dat zoo aanlokkelijk leek, moest afzien. Het was den bij Eretan Wetan gelanden vijand namelijk gelukt met gemotoriseerde en gemechaniseerde krachten verrassend snel over Soebang naar het vliegveld Kalidjati door te stooten en dit veld na een korten, door Britsche bezettingstroepen geboden weerstand in bezit te nemen.

De vijand mocht niet in het bezit van dit vliegveld, vanwaar de geheele Preanger kon worden beheerscht, worden gelaten.

De eerste te nemen beslissing betrof derhalve de wijze, waarop dit belangrijke object zou worden hernomen.

Actie tegen Kali Djati

Generaal Pesman kreeg machtiging, de gemotoriseerde en gemechaniseerde krachten, waarover te Bandoeng werd beschikt en welke aldaar met het oog op een eventueel inzetten in de richting Bantam waren aangehouden, in te zetten voor de herovering van Kalidjati.

De vechtwagens vertrokken in den namiddag van den 1en Maart over Tjiater in de richting Soebang. Een gemotoriseerd bataljon, tot steun van de vechtwagens aangewezen, kon eerst den volgende morgen volgen, aangezien enkele ertoe behorende compagnieën, die deel uitmaakten van z.g. strategische detachementen (wegafsluitingen) nog eerst door andere troepen moesten worden afgelost.

De hierbedoelde actie werd echter niet met succes bekroond. Nabij Soebang stiet men op goed georganiseerden weerstand, waardoor onze troepen zich geen weg konden banen. Hier werd verwoed gevochten, enkele vechtwagens slaagden erin door te breken, doch het doel, de verovering van het vliegveld Kalidjati, werd niet bereikt.

In den namiddag van den 1en Maart besloot het Legercommando af te zien van de versterking van de groep Schilling met troepen uit de omgeving van Bandoeng. De ernstige bedreiging van de Preanger Hoogvlakte uit het Noorden noopte het tot deze beslissing. Zelfs werd het noodig geoordeeld, omgekeerd, troepen van het detachement Schilling naar Bandoeng aan te trekken, al moest dan ook de door Generaal Schilling voorgenomen actie, beoogend het toedienen van een gevoeligen klap aan den vijand in de lijn Tangerang — Buitenzorg (en waartoe reeds voorbereidende bevelen waren uitgegaan) komen te vervallen. In den avond van den 1en Maart werden orders gegeven voor verplaatsing Oostwaarts van het 2e Regiment Infanterie, dat in de omgeving van Buitenzorg stond.

Op 2 Maart hadden verkenningsstooten uit de richting Tjikampek en Cheribon tegen de vijandelijke landingsbasis Eretan Wetan plaats. Deze basis bleek goed beveiligd. Van een doorgezette aanval daarop met de beschikbare troepen was geen succes te verwachten.

In den namiddag van dezen dag was Kalidjati nog steeds in 's vijands handen. Besloten werd, het inmiddels uit het Buitenzorgsche in de omgeving van Bandoeng aangekomen 2e Regiment, versterkt met alle beschikbare artillerie, voor een aanval op Kalidjati op 3 Maart in te zetten. Vliegtuigen voor steun uit de Lucht waren helaas niet aanwezig.

De verplaatsingen geschieden per auto in den nacht van 2 op 3 Maart. In den morgen hadden de troepen de omgeving van Poerwakarta bereikt, vanwaar de aanval werd ingezet. Aanvankelijk bleef de opmarsch onopgemerkt door den vijand, doch te ongeveer 10 u. werd deze het dreigend gevaar gewaar. Een onafgebroken bombardement en mitrailleurs uit de lucht volgde. De troepen werden als het ware aan den grond genageld. Er was nagenoeg geen afweer. De vijand had vrij spel. Het terrein was open, bood weinig of geen dekking. Nagenoeg alle munitievoertuigen werden opgeblazen, de verbindingen werden verbroken. Deze aanvallen gingen tot het invalen van de duisternis door. De troepen, voor wie dit over het algemeen de vuurdoop was geweest, geraakten gedesorganiseerd.

„Ait! Apa itoe?!” en direct is het vuurwapen in den aanslag. Toen bij een patrouille door zwaar voorterrein, waarbij de klewang nuttige diensten deed bij het openhakken van een pad, even gerust kon worden bij een bergbeekje, moest natuurlijk het „broodmes” even een schoone beurt krijgen. En toen Tom de fotograaf dit aardig beeld vastlegde, kwam juist de schildwacht in actie, omdat hij onraad rook: typische kop van een man die niet zeker weet of hij zichzelf nu eigenlijk tuk heeft met z'n „onraad-ruikerij”!

De colonne-commandant kon onder deze hachelijke omstandigheden niet anders doen dan zijn detachement op Poerwakarta terug te doen gaan, alwaar bleek, dat de gevechtskracht voor een op 4 Maart hernieuwd in te zetten aanval onvoldoende was. Staven en troepen waren grootendeels, mede door de verplaatsing van Buitenzorg naar Bandoeng, meer dan 48 uur onafgebroken in touw geweest; bovendien had de verpleging in de afgelopen dagen o.a. door verkeersstromingen (bombardementen) veel te wenschen overgelaten. Op grond van deze overwegingen werden de troepen naar de omgeving van Bandoeng vervoerd voor rust, verpleging en reorganisatie.

Het mislukken van de actie tegen Kalidjati was een ernstige tegenslag, die demoraliseerend werkte. De bedreiging van de Preanger Hoogvlakte bleef. Troepen om het gevaar te keeren waren niet onmiddellijk bij de hand. De geringe sterkte van de Java-troepen tegenover de met overmacht uitgevoerde landingen op ver uiteengelegen plaatsen ter Noordkust van West-Java deed zich acuut gevoelen.

Besloten werd zooveel mogelijk troepen ten behoeve van de verdediging van de Preanger Hoogvlakte aan te trekken.

Oost-Java kwam hierbij niet in aanmerking, zooals reeds is betoogd. Uit Midden-Java werd nog 1 bataljon vrijgemaakt. Uit Cheribon kon ook 1 bataljon worden aange trokken. Doch het gros moest West-Java zelf leveren, n.l. de om Batavia gelegerde troepen, met uitzondering alleen van die, welke noodig zouden zijn voor de handhaving van orde en rust daar ter plaatse.

wordt vervolgd.

Op Bezoek bij

DE JONGSTE OORLOGS-
VRIJWILLIGER VAN DE K.L.

KEES de Bock

Sigaren, sigaretten en oud papier zijn z'n dagelijksch menu

Met z'n kleine pientere oogjes kijkt Kees de Bock mij aan, en je zou niet zeggen, dat hij den vorigen avond vijf en twintig borreltjes, vier biertjes en zeven roomhoortjes achter z'n kiezen heeft geslagen. Hij is een merkwaardig heerschap, deze mascotte van de „Prins Bernhard Kapel” die je dagelijks zoo parmantig voor de tamboers uit door de straten van Batavia ziet marcheren. Hij is gek op de groote trom; de tamboers zijn z'n beste vrienden en mocht de kapelmeester hem eens achter de muziek plaatsen, zoo vlug zijn zij de poort niet uit, of Kees heeft z'n plaatsje voor de trommels al weer ingenomen. De muzikanten zijn dol op hun mascotte en legio zijn de avonturen, die zij met hem beleefd hebben.

„Het is een echte kwajongen” zegt zijn oppasser, en op de ongelegenste momenten maakt hij dikwijls de raarste bokkesprongen. Zoo waren wij eens met de kapel op een bijeenkomst van oud-illegalen uitgenoodigd en de voorzitter was juist op het podium geklommen, om zijn openingswoord uit te spreken, toen Kees onverwachts een schuiver naar voren maakte, en den onthutsten feestredenaar zijn toespraak uit zijn handen rukte. In een minimum van tijd was het blad papier door z'n keelgat verdwenen, en had Kees z'n oude plaatsje bij de tamboers weer ingenomen. Maar de voorzitter stond met z'n mond vol tanden, want met het papier was z'n openingswoord verdwenen, gelukkig redde de kapelmeester de situatie, door met de band een „lang zal ie leven” in te zetten.

In vol ornaat vertoeft Kees nog een oogenblik op Vaderlandschen bodem voor hij den grooten tocht naar de Oost gaat beginnen.

En zoo zitten wij dan plotseling temidden van de gezellige avonturen van deze mascotte, die evenals alle leden van de kapel oorlogsvrijwilliger is. Want je moet niet zoo min over dezen bok denken. Het Departement van Oorlog in den Haag erkent hem officieel als oorlogsvrijwilliger van de K.L. en heeft hem dus ook een leger-nummer gegeven. Onder nummer 450310000 is hij in de voeding (echter niet in de betaling) van zijn onderdeel de Prins Bernhard-Kapel, opgenomen, waar echter aan vast zit, dat ook Kees elke week zijn vijftig Neptunus-cigaretten en z'n stukje waschzeep in ontvangst kan nemen. Zelfs Welfare-artikelen worden hem verstrekt, en vol trots toont zijn oppasser mij Kees z'n rantsoenenkaart, waarop deze laatste zelf zijn poot heeft gezet. Want is hij een bok, Welfare moet ook zijn cigaretten en biertjes verantwoorden.

„Die Welfare-kaart berust zeker bij jou?” vraag ik zijn oppasser en hij schijnt het als een hatelijkheid op te vatten, die ik echter niet begrijpen kan, want ik stel deze vraag alleen, omdat ik het zonde zou vinden, dat in een onbewaakt oogenblik ook dit kostbare document door z'n keel zou verdwijnen. (van Kees dan natuurlijk).

Ze schijnen zich in den Haag anders erg bezorgd te maken over het welzijn van dezen jongen oorlogsvrijwilliger, want een heele hoge autoriteit, helaas weet de oppasser zijn naam niet meer, heeft den kapelmeester op het hart gedrukt: mocht hun mascotte in de tropen doodgaan, dan kan hij op Rijkskosten opgezet worden. In het Legermuseum in den Haag hebben ze al een plaatsje voor hem ingeruimd.

Maar op het oogenblik denkt Kees nog heelemal niet aan dood gaan. Zijn heele body zit vol prikken, want hij is volgepompt met alle mogelijke injecties tegen typhus, cholera, pest en weet ik al niet meer. En volgens zijn oppasser kan Kees best tegen de tropen.

Toen hij met de Volendam naar Indië ging, had hij een winterjas aan, maar in de

Middellandsche zee heeft de natuur hem een nieuw zomerpakje verstrekt, zoodat hij evenals alle leden van de kapel in tropen-uniform het Suez-kanaal passeerde.

In vertrouwen vertelt de oppasser mij nog, dat alleen het gala-uniform van Kees (jullie kennen het wel, dat is z'n dekkleedje met de woorden Prins Bernhard Kapel erop) voor de tropen warm is, maar dat zij nog geen geschikte stof hebben gevonden, waaruit een nieuwe tropensmoking, gemaakt kan worden.

Maar feitelijk had ik deze story over Kees, bij z'n geboorte moeten beginnen, en zoo vertelt z'n oppasser mij dan, dat op 10 Maart 1945 Kees de Bock ergens in een boerenschuur van het Friesche dorpje Zwaagwesteinde z'n eerste levenslicht aanschouwde.

Hij was bijna een jaar oud, toen hij bij de Prins Bernhard Kapel zijn intrede deed. Zijn militaire opleiding ontving hij in Bloemendaal, waar hij door de tamboers afgericht werd. Dit ging als volgt te werk. Men bond hem aan een boom, en voor hem namen de tamboers plaats, die lustig hun diverse trommels begonnen te bewerken. Donker Afrika zou er enthousiast door geworden zijn, maar Kees de Bock trok er zich geen fluit van aan.

Met een onverschillig snuit keek hij naar de lawaaimakers en was erg verwonderd dat zij na een kwartier er al mee ophielden. Den volgenden dag begon de kapel met het tweede gedeelte van Kees z'n opleiding, die daaruit bestond, dat Kees met de kapel uit wandelen ging. Voor de zekerheid hield men hem aan een lange lijn vast, doch gaf hem meteen z'n vaste plaatsje bij de tamboers, van wie hij nu onafscheidelijk geworden is. Na een maand liep hij zonder lijn en was zijn militaire opleiding voltooid. Toen ging de band op tournee en Kees oogstte zijn eerste triomfen in Denemarken, waar hij een Deenschen kapitein achter in z'n pantalon pakte en voor de oogen van de volledige Deensche pers naar de regelen der kunst vloerde. De reporters waren meer dan enthousiast en 's avonds verscheen zijn portret op de voorpagina's van alle mogelijke Deensche bladen en Kees zijn carrière was gemaakt. In Holland terug ontving de kapel van haar beschermheer Z.K.H. Prins Bernhard het verzoek naar Indië te gaan om daar de jongens ontspanning te brengen. Feitelijk had de kapel in November van dit jaar af kunnen zwaaien, maar eenparig vernieuwden zij hun verbintenis bij het leger voor een jaar tropendienst en zelfs Kees zette opnieuw z'n poot, waardoor het mogelijk gemaakt werd, dat wij hem thans in Batavia kunnen bewonderen.

Toen hij zich in Amsterdam inscheepte zorgde hij nog voor een incident door de administratie van den verplegingsofficier in de war te schoppen.

Iedere soldaat die aan boord ging kreeg een nummer, waarmee hij op het schip z'n hangmat in ontvangst kon nemen. Voor Kees was echter geen nummer uitgeschreven, en hij scheen hierover verontwaardigd te zijn. Blijkbaar onverschillig wreef hij z'n neus eens over de tafel heen, om daarna trots als een pauw aan boord te klauteren. Plotseling miste de Officier twaalf nummers, en hij kon niet begrijpen waar deze getallen zoo plotseling gebleven waren. Alleen Kees kon het hem vertellen, maar die deed net of z'n neus bloedde. Aan boord bleek hij een groote liefhebber te zijn

Prins Bernhard Kapel

Aanvraag Rantsoenenkaart.

Ondergetekende, Kees de Bock (naam)
mascotte (rang)
450310000 (Stamb.)

Invullen in blokletters

verklart hierbij, uitsluitend van bovengenoemd onderdeel Cantine rantsoenen te ontvangen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	WELFARE						A	B
23	24	Naam: de Bock						C	D
25	26	Voornamen: Kees						E	F
27	28	Rang: mascotte						G	H
29	30	Stamboknr.: 450310000							
31	32	Onderdeel: Pr. Bernhard Kapel						K	
		Handtekening:						L	M
33	34	37	39	41	43	45	47	49	51
35	36	38	40	42	44	46	48	50	52

De „poottekening” van Kees waarmerkt het document, waarop Welfare straks zijn biertjes en sigaretten zal verstrekken.

van sigaretten en sigaren, die hem van alle kanten geoffreerd werden. Zelfs het pakje B.Z.K. zware pruimtabak van den bootzman werd door Kees in dank aangenomen.

Hij kan alles gebruiken, zelfs de betaaltaten van de S.M.A. behoren tot zijn lekkernijen en het is gebeurd, dat deze administrateur tot diep in den nacht heeft moeten zitten overwerken, omdat hij te laat tot de ontdekking kwam dat Kees z'n pas klaargemaakte soldijlijst, als toetje bij het souper gebruikt had.

In Batavia heeft hij ook weer van zich doen spreken door op het tuinfeest bij den Gouverneur Generaal vijf en twintig borreltjes, vier biertjes en zeven roomhoorn-tjes binnen een kwartier te verwerken. Hij scheen er honger van gekregen te hebben, want daarna ging hij de schotels met zalm-sla, die op het buffet stonden met een bezoek vereeren, en voor de verbouwereerde djongos er erg in had, waren vier schotels tot den bodem toe schoongelikt.

In een jolige bui nam hij toen nog een kapitein van de M.P. op zijn hoorns, maar toen was het ook genoeg, z'n oppasser heeft hem daarna maar vastgebonden, want hij scheen plotseling ook een antipathie tegen de burgergasten te hebben opgevat.

Tot eind December blijft Kees in Batavia. Hij moet eerst nog een beetje acclamatie-seeren, maar begin Januari van het volgende jaar gaat hij met de kapel op tournee. Dan zal hij een bezoek brengen aan de eenzame voorposten, en overal waar onze troepen in den archipel gelegerd zijn. Tot in

DE PRINS BERNHARD KAPEL

Van tamboercorps van 2-1 R.I. heeft de kapel zich ontwikkeld tot één van de grootste militaire orkesten van Europa.

HOE HET BEGON

„Nou, hoe vind je onze drumband?” vroeg een enthousiaste soldaat van 2-1 R.I. z'n meisje, toen een korps tamboers op een Octobermiddag in '45 door de hoofdstraat van Assen marcheerde. „Ongelooflijk” zei het wicht, en het was inderdaad ongelooflijk, dit plotseling verschijnen in de straten van een vroolijk en echt Hollandsch korps na zooveel jaren van grauwe, zwijgende Duitse soldaten colonnes. Geestdriftig werden zij door de inwoners van de Drentsche hoofdstad toegejuicht en een ieder was in z'n schik, dat voor het eerst weer Nederlandsche militaire tamboers door de straten trokken.

„Eindelijk hebben wij iets gevonden, om het nieuwe Nederlandsche leger populair te maken bij de bevolking”, verklaarde de commandant van 2-1 R.I. aan één zijner officieren, toen zij vanaf het bordes van het stadhuis hun tamboers gadesloegen.

En weer zag de commandant, Majoor Hensen het ideaal, dat hem reeds zoo lang bezig hield. Uit 2-1 R.I. een kapel te formeeren, die zoowel wat de muzikale als de militaire prestaties betrof, een unicum in Europa moest worden.

Tenslotte besloot hij zijn plannen aan den kapelmeester voor te leggen, die al direct even enthousiast was als de commandant zelf.

De hoofden werden bij elkaar gestoken en plotseling was in het bataljon bekend, dat hun Commandant in samenwerking met de officieren Koedam en de Graaf een militaire kapel zou oprichten.

Het enthousiasme in het bataljon was groot, vooral toen bekend werd, dat de drie officieren een stichting gevormd hadden, die zich zou belasten met het inzamelen van de noodige gelden, voor den aankoop van muziekinstrumenten.

Toen dan ook de gelegenheid geopend werd, om zich als muzikant op te geven, was het aantal liefhebbers boven alle verwachtingen; ofschoon de meesten in letterlijken zin nog niets van toeten of blazen wisten. In een paar dagen was de band tot 120 man gegroeid en de muzikanten in den dop vroegen iederen dag aan den kapelmeester:

„Wanneer beginnen we nu?” Maar Lt. de Graaf vroeg zich af, waar zij in hemels-

naam op moesten spelen, want er was nog geen enkel muziekinstrument in hun bezit. „Er is toch een stichting”, zeiden de jongens. Tja, er was wel een stichting, maar daarmee had men nog niet de f 40.000.—, die benodigd waren voor het aanschaffen van de instrumenten.

DAN MAAR MET DE PET ROND

„Dan gaan wij met de pet rond”, zei een korporaal, en in het bataljon werd een inzameling op touw gezet. In kwartjes en dubbeltjes kreeg de stichting haar eerste contanten binnen, maar toch kwam al dadelijk zooveel bij elkaar, dat op een morgen de kapelmeester kon zeggen: „Laten wij nu maar eens probeeren muziek-instrumenten te krijgen”. Dat was echter een vraagstuk op zichzelf, want de groote fabrieken van muziek-instrumenten waren door de Duitschers letterlijk leeggestolen. Maar de kapelmeester trok zijn beste battledress aan en ging in eigen persoon de fabrieken langs. Het is een roman op zichzelf, hoe hij na veel moeite het „Koper” binnen kreeg, maar het lukte dan eindelijk toch.

Toen kon met de eerste lessen begonnen worden en de toekomstige muzikanten werden in het do-re-mi van het vak ingewijd.

Daarnaast werd hun militaire training niet verwaarloosd, want voor alles waren zij soldaat, en hun kapel moest een waardige representant van het nieuwe leger worden. Dat was ook één van de voorwaarden die de Commandant van 2-1 R.I. hun gesteld had.

HET EERSTE SUCCES IN ASSEN

Eindelijk was men zoover, dat de kapelmeester het met de openbare uitvoering voor de burgerij van Assen aandurfde en die werd al direct zoo'n klinkend succes, dat van alle kanten de invitaties binnenkwamen.

Toen bleek pas, hoe groot de behoefte aan een goede militaire kapel was.

Overal waar deze 120 man sterke band van 2-1 R.I. verscheen, bij parades, beëdiingen en militaire plechtigheden, oogstte zij triomfen. Toen kwam plotseling bij Lt. de Graaf een pracht-idee op: Wij moeten

Na vijf en twintig borreltjes, vier glazen bier en zeven roomhoorn-tjes laat Kees de Bock zich een Indisch gado-gado nog best smaken.

het kleinste gehucht zal hij de jongens komen opzoeken en zal hij de kapel met zijn vroolijke bokkesprongen inleiden.

Hiermee moeten wij afscheid van Kees nemen, want een dikke trompetter heeft z'n instrument aan de lippen gezet en het „Geef Acht”-signaal schalt over de tangsi. Dit is het moment waarop de troep de houding aanneemt en Kees langs het front naar de mandi-kamer geleid wordt, om zijn dagelijksch bad te nemen. Het „plaats rust”-signaal is tevens het teken voor ons, ons bescheiden terug te trekken, want niemand houdt er van om in z'n bad gestoord te worden, zelfs niet, al luistert hij naar den naam van Kees de Bock.

Kees Hannard.

„Beef je. mijn lichaam? Ach, je zoudt nog veel harder beven, als je wist waar ik je nu heen breng!”

Maarschalk Turenne, tot zichzelf, vóór een veldslag.

een mascotte hebben. En toen deed de welbekende Kees de Bok z'n intrede in de kapel.

En toen Z.K.H. Prins Bernhard, die zich voor alles interesseerde wat met het populair maken van het Nederlandsche leger verband hield, toestemming gaf om de kapel Zijn naam te geven, was het volkomen succes van het korps verzekerd.

Onder dezen naam concerteerde men voor de Canadeezen in Bergen op Zoom, voor den Engelschen Gezant en als klap op de vuurpijl ontving men een uitnodiging voor een trip naar Kopenhagen. Hier speelde men voor 100.000 Deensche luisteraars in Tivoli (het groote Kopenhaagsche Leave centrum).

Daarna ontstonden er plannen om naar Indië te gaan, maar men stuitte op de moeilijkheid dat de verbintenis bij het leger op November '46 afliep en vele muzikanten er prijs op stelden weer in de burgermaatschappij terug te keeren.

DE BAND GAAT NAAR INDIE

Maar de kapelmeester riep z'n jongens bij elkaar:

„Hoor eens jongens”, zoo sprak hij, „wij zijn een militaire kapel en geen verzameling afgestudeerde conservatorium muzikanten die een militair uniform hebben aange trokken. Wij hooren daar, waar wij het meest noodig zijn, en dat is bij deze jongens in Indië. Als deze jongens offers kunnen brengen, kunnen wij het ook.

Gaan wij nu, of blijven wij thuis?”

Natuurlijk gingen ze, en ofschoon er enkelen door de keuring afvielen, 89 man zetten na een lange zeereis per s.s. Volendam voet op Indischen bodem.

Via radio en openbare concerten kwamen ook hier de successen en nu de contracten met Welfare voor elkaar zijn, zal dezer dagen de Prins Bernhard kapel starten voor een trip door den heelen Archipel, die een jaar in beslag zal nemen.

Het is wel aardig om in Batavia te concerteeren of een tuinfeest van den Gouverneur-Generaal met muziek op te luisteren, maar deze jongens willen in de eerste plaats muziek brengen aan de troepen op eenzame posten. Dáárvoor heeft de Kapel een tropenverbintenis voor 1 jaar bij de K.L. aangegaan, en geen enkel ander succes, maar dit tournee alleen zal de kroon op het werk zetten, dat na 1 jaar ingespannen arbeid door hen verricht is.

Dit is de historie van de kleine drumband, die zich in een jaar tijd tot een van de beste militaire kapels van Europa heeft ontwikkeld.

Wapenbroeders wenscht deze voortreffelijke kameraden dan ook veel succes op haar tournee door de Oost. En hoopt nog menig verhaaltje en foto van de reis toegestuurd te krijgen.

Kees Hannard.

In een oorlog is het moreel verantwoordelijk voor driekwart van de beslissende factoren, de verhouding tusschen de sterkten aan beide zijden, is slechts één kwart van invloed.

Uit de correspondentie van Napoleon.

MAC-ARTHUR

een groot soldaat

I SHALL RETURN

Om deze groote Amerikaansche figuur hangt, door zijn fantastische successen in het Verre Oosten, een legendarisch waas, waardoor het vaak moeilijk wordt, den man zelf te zien, zooals hij werkelijk is.

Naast bewonderaars, wier vereering soms aan het mystieke grenst, heeft Generaal MacArthur ook vijanden, die zijn daden trachten te kleineeren. Door dezen laatsten wordt hij voorgesteld als de man, alleen belust op effect, als de man die, zooals van sommige voetballers wel gezegd wordt, „voor de tribune” speelt. Wat hem wel de meeste critiek op den hals heeft gehaald is zijn beroemde radio-rede, uitgesproken op het invasie-strand van Leyte in de Philippijnen, terwijl om en boven hem de strijd nog woedde.

„Dit is de stem van de Vrijheid. Ik ben teruggekomen. Bij de gratie van den Almachtigen God staan onze troepen weer op Philippijnschen bodem Het uur van Uw bevrijding is nabij Schaart U om mij! Naar gelang het gevechtsfront voorwaarts rolt om U binnen het gebied van operatie te brengen, staat op en slaat toe! Laat geen hart vreesachtig zijn. Laat iedere arm gestaald zijn. De leiding van God den Heer wijst den weg. Volgt in Zijn naam naar de Heilige Graal van gerechte overwinning!”

Hij sprak langzaam met meer emotie dan iemand ooit in hem gemerkt heeft.

Men beschuldigde hem van goedkoop effect-bejag en sensatielust. Dat MacArthur theatraal kon zijn kan niemand tegenspreken, maar het theatrale van hem had een dieperen grond. Boven aangehaalde rede werd niet uitgesproken voor Amerikanen of Europeanen, maar voor de Philippino's, die daar drie jaren onder het harde juk der Japanners op gewacht hadden. Want was MacArthur niet hun groote held, die hen had geholpen bij de verdediging van hun land en bij de inrichting van hun zelfbestuur? Had deze wonderman niet, die tijdens de eerste donkere dagen van den oorlog uit Bataan vertrok, plechtig beloofd terug te komen (zijn beroemd geworden „I shall return!”)? En ziet, hij was teruggekomen en

had hun de Vrijheid gebracht, waar zij zoo lang naar hadden gesnakt.

Ook voor de Jappen echter had MacArthur gesproken. Gedurende den geheelen langen tijd, dat zij de Philippijnen bezet hadden ontmoetten zij overal dat gehate „I shall return!” Op duizenden lucifer-boekjes, op vloeipapiertjes, speelkaarten, knopen, enz., enz. werden deze drie woorden gedrukt en via vliegtuigen en onderzeeërs over de eilanden verspreid, en het duurde niet lang of Japansche officieren en civiele ambtenaren vonden de vërmaledijde dingen op hun lessenaars, in hun huizen, in de winkels, enfin overal. MacArthur was een geweldenaar in den psychologischen oorlog, meer bekend als „Zenuwen”-oorlog en de Japansche autoriteiten zaten hierdoor dikwijls met hun handen in het haar. Maar het eigenaardige was, dat MacArthur toch ook een zeer bijzonder mensch was voor de zonen van de Rijzende Zon. Omdat alles wat hij voorspelde uitkwam, scheen het hun, alsof hij bovenmenselijke vermogens bezat. Terwijl de Japansche radio iederen Amerikaanschen commandant uitfoeterde, hield zij zich koest over Generaal MacArthur; de Jappen waren bang voor hem!

Dat de kampen in Amerika in hun oordeel over MacArthur verdeeld zijn, is een typisch verschijnsel voor hem. Er zijn miljoenen Amerikanen, die hem als een militair genie beschouwen, als iemand die nooit falen kan, maar er zijn ook miljoenen, die hem veroordeelen als een arrogante „humbug”. De waarheid moeten wij zoo ongeveer in het midden zoeken.

Militaire vakmensen zeggen, dat zijn campagnes nagenoeg perfect waren; hij bereikte zijn doelen snel en, wat méér betekende, met een minimum aan verliezen. Maar hij is ook een man van sensatie, zooals ieder acteur er een is. Hierin heeft MacArthur wel iets gemeen met Napoleon; ook deze immers regisseerde als het ware zijn eigen daden en uitingen voor de geschiedenis. Als MacArthur misschien Napoleontische neigingen heeft, kan 't ons weinig schelen: de job, die hij in het Verre Oosten heeft volbracht, kan niet anders dan perfect genoemd worden en heeft hem dan ook terecht roem en eer gebracht. Hij is zichzelf bewust, dat hij een groote rol speelt in een der geweldigste drama's van de menschelijke historie. Zijn persoonlijkheid past ook geheel in deze rol: rijzige gestalte, breede schouders, een sterke, markante kop.

Hij draagt nooit een das, omdat hij een hekel aan dassen heeft; wél steeds de beroemde MacArthur pet met veel goud.

Het is niet voor ieder weggelegd, om als generaal tevens een groot land te besturen; ook hierin toont hij een genie te zijn. Het kan werkelijk geen sinecure zijn om een volk te regeeren, dat plotseling moet breken met de eeuwenoude traditie om in zijn Keizer, de Mikado, Zoon van de Zon, als een godheid te gelooven; want ziet, daar komt een blanke generaal, wiens troepen volgens hun radio-berichten reeds zoo veel keeren geslagen waren, en hij laat hun Mikado bij zich ontbieden, ontvangt den Zoon van de Zon in zijn overhemd

PERIMETER

Definitie

— Schrijf 's verhalen uit de perimeter, zeiden ze.

Ik vroeg: — Wat is een perimeter?

Ze legden uit: — Dat is de grond rond het gebied om een post.

— Oh, verhalen uit Niemandsland, — begreep ik.

— Er is een wapenstilstandsverdrag, — legden ze geduldig uit, — en nou heet het perimeter.

Ik snapte het nog steeds niet. Maar het staat elken dag in de krant. Dus ging ik zelf kijken. En lifte mee met een truck, die tien jongens van verlof terugbracht naar hun post, ergens langs de convooi-route naar Bandoeng. Ze waren bruin-gebrand en merkwaardig los in de toch harde schouders; hun camouflage-overalls waren verkleurd in weer en wind en ze stonden met het verweerde gezicht in dien wind. Aan onze voeten lag de bagage in de laadbak, wat ransels en broodtasschen en de wapens.

Ook zij wisten niet, wat een perimeter was. De eene met sproeten zei: — Da's een woord voor de lobby van Hotel des Indes — En verder was er niets veranderd; — je vreet je seenewe, — vertelde een booze eerste-klusser, — elke dag wordt onze petroelje binnen gebied van ons eiges

zich hadden om naar Buna te komen; zij hadden reeds een mooie massa-slachting voorbereid. Just, maar ze vergaten, dat de afstand slechts 45 minuten door de lucht was. MacArthur vergat het niet, laadde de geheele 32e Divisie in C-47 machines, vloog haar over de hoofden der hulpeloze en verbaasde Jappen die in de bergen op hen wachtten en bracht haar vlak voor Buna.

Buna viel en Bij Buna begon de Victorie.

Zijn voorliefde voor de Philippijnen dankt hij aan zijn vader, Generaal Arthur MacArthur, die de eerste militaire gouverneur van die eilanden was en door de inwoners op de handen gedragen werd. De grootste invloed op zijn leven werd echter door zijn moeder uitgeoefend; zij hield hem steeds voor, dat hij, als zoon van een beroemd generaal, geboren was voor militaire roem en de jonge Douglas heeft dit ook steeds voor ogen gehouden tijdens de schitterende en snelle carrière, die hij maakte. Eenige jaartallen uit zijn leven illustreeren dit:

- 1880: geboren,
- 1899: Militaire Academie West Point,
- 1903: eind-examen als eerste van zijn klas,
- 1904: Adjudant van zijn vader, toen deze hoofd der Amerikaansche militaire attaché's was tijdens den Japansch-Russischen oorlog,
- 1918: Divisie-Commandant,
- 1923: Brigade-Commandant,
- 1930-1935: Chef-Staf Hoofdkwartier (de jongste, die ooit benoemd werd)
- 1935: Militair Commandant op de Philippijnen.

Hijzelf is ook eenigen tijd militair attaché geweest in Tokio, en vanaf dien tijd dateert zijn diepgaande studie van de Japansche mentaliteit, die hem in dezen laatsten Wereld-Oorlog zoo bijzonder goed van pas is gekomen.

(Bewerkt naar een artikel in Reader's Digest).

beschote en dan mot je nog vriendeluk vraage: — Heere, willu asseblief oplaa-sere naar je eige grond?

Wij reden door Buitenzorg, dat vol trucks, weaponcarriers en jeeps was; je zag groepjes slenterende soldaten met de wapens geschouderd en bleeke, grauwe vrouwengezichten en op de kleine passars keerden ze snel het stugge gezicht af. Je zag ongewapende mannen in grijze uniformen.

— Dat bin ze, — zei een soldaat.

— Waarom zijn zij ongewapend en wij niet? — vroeg ik argeloos.

— omdat zullie zich veilig voele en wij niet, — vertelde de soldaat.

En toen waren wij bij het hospitaal, waar alles vredig en zonnig was ondanks de lading zwavelkleurige regenwolken, die van de bergen kwam gezeild. Beneden in het dal schuimde de stroom en de wind was koel. Een verpleegster in het wit kwam naar buiten; een blonde verpleegster die vroeg of de jongens van dat en dat onderdeel waren.

— Jewèl, — zeiden ze, — en we hebbe post voor die en die uit Batavia. Ligt 'ie er nog?

De verpleegster knikte en vroeg of ze al gehoord hadden, dat Neen, ze hadden het nog niet gehoord, maar je zag de spieren hard en knobbelig worden op hun kaken. Want een brencarrier was op eigen gebied op een landmijn gelopen en meteen had een moordend kruisvuur over de patrouille gemaaid. Twee waren tegelijk dood, twee anderen waren als brandende fakkels nog naar buiten gesprongen. Ik zou maar niet gaan kijken naar ze, 't is geen prettig gezicht.

Een soldaat begon opeens hard te vloeken maar het klonk niet als vloeken. Ja waarachtig, ik zal verhalen uit de perimeter schrijven, maar dat woord zal ik tegenover hen niet meer uitspreken.

Tony.

Aad Konings uit Overschie: „Da's een woord voor de lobby van Hotel des Indes”.

met het boordje los en beveelt Hirohito, Keizer van Japan, dat in het vervolg zijn volk zal geregeerd worden zooals MacArthur het zal voorschrijven. Langzamerhand gaat nu het verbaasde Japansche volk, dat steeds gewend is geweest om zijn heerscher als een godheid te zien, zijn slaafsche aanbidding overschakelen van Keizer Hirohito op Generaal MacArthur, die zijn rol voortreffelijk speelt: hij resideert in een groot huis boven op een heuvel en vertoont zich weinig aan het volk. Het natuurlijke gevolg is, dat hij voor de Jappen een legendarische figuur wordt.

Er wordt wel van hem verteld dat hij geen persoonlijken moed zou hebben, dat is echter een totaal ongefundeerd lasterpraatje dat geheel weerlegd wordt door de feiten. Tijdens den eersten wereldoorlog, toen hij de jongste divisie-commandant in het Amerikaansche leger was, ging hij eens met een groepje mee, dat een overval op een loopgraaf deed, slechts gewapend met een rijzweep. „Alleen maar om de jongens te laten zien, dat er iemand van het Hoofdkwartier bij hen is”, zei MacArthur.

Ondanks het feit, dat hij een verschikkelijk hekel aan vliegen heeft, gaat hij dikwijls mee de lucht in, maar moet dan steeds een zenuwkalmeermiddel innemen („Ik zou het vreeselijk vinden om in front van mijn troepen misselijk te worden!”). Zijn Vliegend Fort was de voorste in een formatie, die een regiment parachutisten moest neerlaten voor een aanval op een vliegveld in Nieuw-Guinea en hij bleef laag boven het veld cirkelen om de operaties waar te nemen.

Eens stond MacArthur met een oorlogscorrespondent op een pas bezet strand, dat nog onder hevig sniper-vuur lag. De correspondent vroeg, waarom de Generaal niet een helm droeg, in plaats van die opzichtige pet. MacArthur antwoordde grinnikend: „Je bent toch niet werkelijk bezorgd over mij? Je denkt, dat misschien een sniper wel eens op mij kon richten en jou raken.”

Een adjudant vroeg den Generaal buitgemaakte Japansche wapens niet aan te raken, voordat zij getest waren op boobytraps. MacArthur keek den officier lang en strak in de oogen en zei toen minachtend: „Wil jij dan eeuwig leven?”

MacArthur geloofde niet aan geluk; oorlog was voor hem een kunst en als er een plan misliep, was dit de schuld van den artist. Toch, zooals het zoo vaak voorkomt in het leven van groote veldheeren, moest MacArthur eens een beslissing nemen: het er op wagen of veilig spel spelen? Hij heeft het er op gewaagd en, zooals te voorzien was bij een man van zijn kaliber, had hij zijn „gok” zóó goed voorbereid, dat deze, hoewel op het kantje af, gewonnen werd. Dit gebeurde in de sombere dagen van het voorjaar 1942. Het in Washington opgemaakte plan schreef voor: een allerlaatste, wanhopige verdediging in midden Australië. MacArthur daarentegen besloot door een onverwachte snelle klap de invasievoorbereidingen der Jappen op Nieuw-Guinea in de war te schoppen den oorlog over te brengen op Japansch bezet gebied, al was het dan ook tegen een groote overmacht. Na een geweldige inspanning konden Amerikaansche en Australische troepen vasten voet krijgen bij Milne Bay en langs de Zuidzijde van het Owen-Stanley gebergte. Maar Buna, aan den anderen kant van het gebergte was de grootste sterkte der Japanners en leverde een constant gevaar op voor de geallieerden. De Jappen likten hun lippen reeds bij de gedachte aan den zes weken langen tocht over het moeilijk begaambaar bergterrein, die de Amerikanen voor

Wat is het VK

Zoals het wel meer gaat met legeronderdeelen, die niet aan den weg timmeren en trouwens zóó worden geabsorbeerd in inspannenden arbeid dat er voor optreden naar buiten geen tijd overblijft, zij raken in het vergeethoekje. En dat is nog zoo erg niet: resultaten van goeden arbeid worden altijd merkbaar en de uiteindelijke waardeering zal zulk een nijver onderdeel eens tóch geworden.

Anders worat het als men over een onderdeel, waar men weinig van merkt, misprijzend gaat oordeelen of het te laag aanslaat. Dan wordt de waarde van den arbeid zelf aangetast. Hiervoor dient gewaakt te worden.

Dit artikel brengt thans de verdiensten van een Korps naar voren, waar maar al te vaak geringschattend over gesproken is: het Vrouwen Korps. Wij herinneren ons de woele begindagen nog maar al te goed, toen ieder soldaat over straat ging met een geweer over den schouder en de V.K.-meisjes met een elegant taschje! Wij heeten onze Wapenzusters van harte welkom in deze kolommen en hopen geregeld wat van ze te hooren.

Thans laten we een V.K.-meisje aan het woord:

V.K. beteekent Vrouwenkorps. Wanneer een meisje zich hierbij aansluit, behoort zij tot het Koninklijk Nederlandsch Indische Leger. Het V.K. is op militaire leest geschoeid en het V.K.-lid is onderworpen aan de militaire wetten en bepalingen, krijgt soldij en is als goed soldaat trotsch op haar uniform.

Zoo werd in Maart 1944 een beroep gedaan op elke Nederlandsche vrouw tusschen 18 — 45 jaar van voldoende ontwikkeling, toewijding en goed zedelijk gedrag, om via het V.K. haar beste krachten te geven en zodoende mede te werken aan de bevrijding en daarna aan den wederopbouw van Nederlandsch-Oost-Indië.

Honderden aanvragen kwamen binnen en na een strenge selectie, o.a. politieke en medische test, werden in den beginne tientallen tot het V.K. toegelaten.

Verschillende recruteeringsbureaux ontstonden o.a. in New York, Canada en verder bij de Nederlandsche consulaten in verschillende landen. Meisjes uit New York, Washington, Los Angeles, San Francisco, Reno (V.S.); Vancouver, Montreal, Hamilton, Toronto (Canada); Miami, Cuba, Paramaribo, Curaçao, Saba (West Indië); zelfs uit Mexico, Brazilië, Argentinië en Britsch Guyana traden in dienst.

Al deze meisje — behalve degenen die in Paramaribo gerecruteerd waren — kregen, dank zij de zeer gewaardeerde medewerking van het Amerikaansche Women Army Corps, een algemeene militaire opleiding, zgn. „basic training” van 6 weken in een van de Amerikaansche W.A.C.-kampen in Fort Oglethorpe in Georgia. Het V. K. was het eerste geallieerde vrouwenkorps, dat door de Amerikanen getraind werd. Na de training volgde vertrek per Amerikaansch troepentransportschip in convooi naar Aus-

Stram en toch soepel marcheren deze V.K.-sters voorbij. Een sprekend beeld van de wil tot het leveren van prestaties, die deze meisjes bezielt.

tralië, waar in Camp Columbia, Brisbane, de training werd voltooid. Ook in Australië waren reeds recruteeringsbureaux, waar Nederlandsche meisjes zich meldden uit Australië en Nieuw Zeeland.

Eind 1944 vervoegden zich meisjes uit Zuid Nederland en België bij de daar opgerichte recruteeringsbureaux en later na de algeheele bevrijding uit geheel Nederland, en zij vertrokken per troepentransportschip via Engeland, waar de in Engeland gerecruteerden zich bij haar voegden en waar zij hun militaire training kregen, naar Australië. Ook zij voltooiden in Camp Columbia haar militaire training. Hier voegden zich ook de meisjes uit Zuid Afrika bij het geheel. De medische groep vertrok — na een intensieve hulpverpleegsters-opleiding in Sydney — van Australië naar Hollandia op Nieuw Guinea om tropenervaring op te doen; zij werkten daar onder de papoea's.

In Australië zelf werden de meisjes — in afwachting van de mogelijkheid naar Nederlandsch-Indië gezonden te worden — zoowel bij gouvernementen- als militaire instanties tewerkgesteld.

In September 1945 zijn de eerste V.K.-leden voor het K.D.P. (Kantoor Displaced Persons) en R.A.P.W.I. (Rehabilitation Allied Prisoners of War and Internees) per vliegtuig naar Nederlandsch-Indië vertrokken ten behoeve van ex-geïnterneerden en ex-krijgsgevangenen. Enkele V.K.-leden werden bij de uitoefening van haar werk door acties van extremisten gevangen gezet en zijn maar ternauwernood aan den dood ontsnapt.

Tezelfdertijd werden ook meisjes uitgezonden naar Siam en de Philippijnen, waar voornamelijk in Bangkok en Manilla groote contingenten ex-krijgsgevangenen wachtten op transport naar Java.

In October 1945 werd het V.K. Hoofdkwartier overgeplaatst van Brisbane naar Batavia, waar de eerste maand onder zeer groote moeilijkheden geleefd en gewerkt werd. Het Hoofdkwartier is gevestigd in het Ursulinenklooster, alwaar ook de meisjes ondergebracht zijn.

Van dien tijd af werden de uit Nederland uitgezonden V.K.-leden regelrecht naar Batavia op transport gesteld. De V.K.-contracten, die gesloten waren vóór de bevrijding van Nederlandsch-Oost-Indië, d.w.z. vóór het neerleggen van de wapens door de Jappen, hielden in, dat 6 maanden na deze bevrijding de leden vrij waren om terug te gaan naar haar plaats van aanname. De bevrijding werd beschouwd ingegaan te zijn na de landing der Engelschen op Java en wel 3 October 1945.

Na de capitulatie der Jappen zijn bijna uitsluitend 3-jarige V.K.-verbintenissen afgesloten.

In den eersten tijd in Indië werkten de V.K.-leden bij vele departementen, zooals Justitie, Financiën, Economische Zaken, Onderwijs en Eerediensten; verder bij N.E.F.I.S., Marine, K.D.P. en R.A.P.W.I. Nu echter ook weer burgerpersoneel uitkomt, mogen V.K.-leden uitsluitend werken bij zuiver militaire instanties, bijv. Hoofdkwartier Adj. Gen., Kwartiermeester Generaal, Divisie- en Brigadestaven, Nederlandsche Missie in Tokio, Mil. Luchtvaart, Dienst Welfare enz. Op een enkele uitzondering na is de tewerkstelling van V.K.-leden bij gouvernementeninstellingen dan ook ingetrokken.

Na het beëindigen van de zgn. 6-maandelijksche contracten zijn vele meisjes in burger-overheidsdienst overgegaan zonder hierdoor echter haar recht op terugtocht naar de plaats van aanname te verliezen.

Adj. O. O. J. J. Hoogenberk
Hoofdkwartier Vrouwenkorps K.N.I.L.

SOLD. 1e kl. P. DITZEL

Vraagt aan zijn
Wapenbroeders:

Van mijn verloofde, die verpleegster is op het Gemeenteziekenhuis te Arnhem, kreeg ik het verzoek, of ik haar gebruikte postzegels wilde opsturen omdat zij daarmee enige T.B.C.-patiënten een groot plezier kan doen. Hebben zij n.l. 1.000.000 postzegels verzameld (alle soorten door elkaar), dan kunnen zij voor 3 maanden gratis in een sanatorium te Davos worden opgenomen.

Nu wilde ik U vragen, of U niet een oproep „in” en „aan” de wapenbroeders wilt doen, om hun te vragen of zij deze postzegels willen opsturen naar: ZUSTER R. ROENHORST, GEMEENTE ZIEKENHUIS TE ARNHEM.

Holland vergeet ons niet, wij mogen Holland niet vergeten, en zeker niet hen, die door een ziekte misschien verhinderd zijn om samen met ons als wapenbroeders voor de belangen van het algemeen op te komen!

Bij voorbaat hartelijk dankend,

w.g.

P. Ditzel, 240411001

Det. M.P. 7e Comp.

Veldpost DEN PASSER, Bali.

„Toen de Jappen capituleerden, kwam het rood-wit op Madoera en werd het pas werkelijk slecht. Het gebrek aan kleding en voedsel werd steeds groter en nu lopen er zelfs velen naakt en sterven er elken dag van den honger. Ik verdiende f 215.— (Jap. Courant) per maand en dat was totaal onvoldoende om met mijn gezin van te leven. De prijzen op Madoera zijn ontzettend hoog.”

„Voor mij en mijn gezin, zoo vertelt de Madoereesche volksonderwijzer verder, werd de toestand zoo hopeloos, dat wilden wij er het leven afbrengen, er nog maar één oplossing overbleef: vlucht naar Soerabaja.”

Hij verkocht zijn huis en zijn erf voor f 2115.— Voor f 2100.— nam een prauwenvoerder hem en zijn vijf huisgenooten mee naar den overkant. In den nacht van 1 September j.l. werd de gevaarlijke tocht gemaakt. 's Middags om 1 uur ging het gezin naar het huis van den prauwvoerder en hield zich daar schuil tot 's nachts 1 uur. Toen begon de verlossende oversteek, die hem zijn huis en zijn erf, alles wat hij aan aardsche goederen bezat, kostte.

Maar hij had zijn leven en dat van zijn gezin gered, want in Soerabaja werd hij weer gekleed en gevoed.

Weldra hoorde hij, dat er in de Samboengan kazerne te Soerabaja een Madoereesch Bataljon werd opgericht. Hij meldde zich, werd aangenomen en nu exerceert hij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat zoo trotsch als een pauw over het kazerne terrein.

Vierhonderd Madoereezzen zijn hier thans in opleiding. Als men alle Madoereezzen, die zich komen melden, zou aannemen, dan zouden het er eenige duizenden zijn. Stuk voor stuk zijn ze van Madoera naar Soerabaja gekomen. Het verhaal, dat zij te vertellen hebben is op enkele nuances na gelijk: gevlucht voor den honger en de verschrikkingen van hun eiland.

Met honderden tegelijk komen zij vaak aan. Onlangs arriveerden er op één nacht met vier prauwen in totaal niet minder dan 1041! In normalen tijd kunnen in een

prauw ongeveer 90 man worden vervoerd.

Honger is een machtig wapen.

Ik vraag aan onzen volksonderwijzer of hij niet bevreesd was om in Soerabaja aan land te gaan. Hij kijkt me ongeloovig aan. Bang? waarom? Ik wist, dat de Nederlanders daar weer terug waren!

Op de binnenplaats van de Samboengan-kazerne, die dateert uit het midden van de 19de eeuw, dreunt de stap van een peloton, dat stram aan het exerceeren is. De cadans van de zware schoenen weerkaatst tegen de muren van de omliggende gebouwen. Gelijkmatic gaan de voeten, die een paar zware weken achter den rug hebben en waar heel wat blaren op kwamen, toen zij in de logge soldatenkistjes werden gewrongen.

De dienst is zwaar en vooral in de middaguren, wanneer de koperen ploert ongenadig staat te branden, valt het niet mee..... voor de instructeurs, die hun lessen in de Madoereesche taal moeten geven.

En de jongens? Zij zijn onvermoeibaar. Als het er op aankomt zijn zij misschien wat hun enthousiasme betreft nog wel feller dan de brandende zon. Zelfs 's avonds in hun vrijen tijd zijn ze nog bezig. Dan marcheeren ze in kleine groepjes op de gangen of houden diepzinnige discussies over de geheimen van den dienst van de kamerwacht en die andere gewichtige zaken, die een burger tot soldaat maken.

Die vrije uren geven ook de koks een kans om wat meer van den dienst te weten te komen, dan hetgeen noodig is om „voor den kok in den keuken” te blazen. Enthousiast stappen de vetjassen 's avonds in het gelid mee of luisteren naar een uiteenzetting over al die strepen, sterren en balken, die zij elken dag om zich heen zien.

Ik wandel over het kazerneterrein en door de gebouwen. Overal kleine groepjes, die de lessen van hun instructeurs gespannen volgen. Geen woord wordt er gemist. Wat moet dit voor al deze jongens, die waarschijnlijk nog nooit volgens eenige regelmaat hebben geleefd, allemaal vreemd zijn.

Is het het nieuwe, dat hen zoo trekt en geestdriftig maakt?

Stellig niet alleen.

Daarvoor is hun enthousiasme te groot. Dit worden rasechte soldaten, die trotsch zijn op hun uniform. Straks zullen zij hun eigen badge op den rechtermouw mogen dragen. Een ontwerp daarvoor is reeds gemaakt. Volgens de ideeën van de jongens zelf zal het bestaan uit de Tjakra, het pijlenrad uit het wapen van het oude vorstengeslacht van West Madoera en een tijgerkop, die genomen werd uit het wapen van de vorsten van Oost Madoera. Het geheel wordt omgeven door de kleuren van onze nationale vlag: rood — wit — blauw. Dan zullen zij ook weer den naam krijgen van de oude Madoereesche Bataljons: de Barisan Tjakra.

Doch voor het zoover is, zal er in de Samboengan-kazerne nog een paar maanden hard gewerkt moeten worden. Dat dit gebeuren zal, o, twijfel daar maar niet aan!

„Eén twee, beras tempeh!” is de maat waarop de KNIL-jongens hebben leeren marcheeren; het zijn geen mooie woorden en menige „oom” heeft er een broertje aan dood, maar toch hebben ze effect gesorteerd.

Jammer is het, dat er bij de opleiding van deze jongens nog teveel geïmproviseerd moet worden. Toch heeft men met eenvoudige middelen reeds heel wat weten te bereiken. De kazerne werd grootendeels weer bewoonbaar gemaakt en door de beschikbare wapens zoo economisch mogelijk te verdeelen, kan elk peloton zijn theorie of zijn gewapende exercitie op tijd krijgen.

Op Madoera is het reeds bekend, dat er in Soerabaja weer een Barisan Bataljon is opgericht. Het aantal aanmeldingen stijgt nog elken dag. Een groot gedeelte, ongeveer 50 procent, moet echter afgekeurd worden. De afgelopen jaren zijn aan de Madoereezzen indraad niet ongemerkt voorbij gegaan! Voor vele goedgekeurden is er op het oog nog geen plaats, doch waarschijnlijk komen zij straks ook aan de beurt.

Geeft.....acht, commandeert de kamerwacht met een zware stem en als een paal staat hij met een paar van zijn kameraden in de houding, wanneer wij nog tientallen meters van zijn kamer verwijderd zijn.

Met groote ernst en een bijna onbegrijpelijke toewijding doen deze Madoereesche jongens hun werk. Zij willen soldaat worden en reeds door dien sterken wil zijn zij het eigenlijk al.

De Barisan Tjakra leeft weer en zal zich straks opnieuw als een uitstekend onderdeel bij ons nieuwe Leger voegen. J.P.

Ik geloof aan de waardigheid van de kleine volken. Ik geloof aan de waarde van het kleine getal. Enkelen zullen de wereld redden.

André Gide

Perfekte lichamelijke prestaties alleen geven bij de beoordeling niet den doorslag. Maar wie zijn krachten het best weet dienstbaar te maken aan het werk van allen samen, wie weet wat „team-work” is, die is veel meer waard.

DE SPION

die Hitler te slim af was

*

DE KUNST VAN NUTTIG „VERRAAD" PLEGEN

(J. Edgar Hoover, Directeur van het Federal Bureau of Investigation in de „Reader's Digest")

De held — of schurk — van dit drama, noem hem Albert van Loop, woont nu in een oostelijke stad, waar hij dagelijks naar en van het kleine juwelierszaakje wandelt, dat hij aan het eind van den oorlog kocht.

Zijn vroegere chef vertelde den Amerikaanschen Inlichtingendienst in Duitschland, dat van Loop de grootste Nazi-spion van den oorlog was. Hij was onbekend met het feit, dat van Loop een „double agent" — een tweeledigspion — was, die ons diende, terwijl hij pretendeerde den vijand van inlichtingen te voorzien.

Van Loop, een Hollander, wandelde het Amerikaansche consulaat in Madrid binnen, op 6 April 1942, waar hij om visa vroeg voor hemzelf en zijn vrouw. Hij vertelde door den Duitschen informatiedienst gestuurd te zijn met de bedoeling spionnagediensten te verrichten, en informatie te verstrekken over Amerikaansche troepen en oorlogsindustrieën. Hem was de opdracht verstrekt een geheim radiostation op te richten, en regelmatig Hamburg van inlichtingen te voorzien.

Teneinde zijn verhaal waar te maken, toonde hij microfoto's, waarop uitkwam hoe een kortegolfstation gebouwd en bediend moest worden, lijsten van materialen die benodigd waren, plannen voor verzameling van gegevens, frequentietabellen, cijfers en een gedetailleerde code. Hij toonde den consul \$ 16.230,— in contanten en chèques.

Van Loop bevestigde uitdrukkelijk, dat hij zich bij de Duitschers had aangesloten, en de training aan een Nazi-spionnageschool had doorlopen, uitsluitend met de bedoeling dit als een motief aan te grijpen om uit Europa te ontvluchten. Hij wilde de geallieerden dienen. Wanneer wij hem in Amerika zouden toelaten, was hij bereid als onze agent op te treden, terwijl hij zou pretendeeren in dienst van Duitschland te zijn.

SPIONNAGE EN CONTRA SPIONNAGE IN AMERIKA

De consul zeide van Loops verzoek in overweging te nemen; hij waarschuwde ons onmiddellijk.

Wij vonden van Loops informatie in onze archieven in Washington: geboren in Holland, ongeveer 50 jaar oud, gehuwd met een Duitse, ingenieur en juwelier, spion in twee oorlogen.

„Stuur hem op", telegrafeerden we.

Inmiddels werd van Loop zwaar „in de gaten gehouden". Wij wisten dat hij de volgende geschreven instructies ontving, vóórdat hij embarkeerde:

„Amerikaansche deskundigen onderzoeken Atoom-splitsing uit Uranium". Deze experimenten belangrijk voor ons".

Namen en adressen van verschillende deskundigen, verbonden aan het atoom-onderzoek, volgden.

Dit, bedenkt wel, was in begin 1942, toen weinigen, zelfs onder gouvernements-ambtenaren, wisten, dat wij bezig waren met het vervaardigen van de atoombom.

DOOR DE MAND

Wij ontmoetten de Van Loops, aan boord van een Portugeesch schip. Na intensieve ondervraging bekende hij tenslotte, dat hij een Duitsch spion geweest was in den eersten wereldoorlog, en dat hij een gevangenisstraf had ondergaan wegens het stelen van \$ 7000.—, van een vriend. Wij betraptten hem op vele leugens, en hij was zeer geschokt.

Wij brachten de Van Loops in een hotel onder, zij konden gaan waar zij wilden, maar zij waren vanzelfsprekend onder strenge bewaking. Ons plan was het radiostation te bouwen, en verbinding tot stand te brengen met de Deutsche Intelligence uit naam van van Loop. Een kleine fout van onzen kant, en de zaak zou tot mislukking gedoemd zijn. Bijvoorbeeld, de Duitschers hadden een zekeren Vizetum in dienst, die de zendstijl van een ieder, met wien hij slechts eens in verbinding had gestaan, kon identificeeren, en hij kende van Loops stijl zeer nauwkeurig.

Wij maakten gramfoonplaten van van Loops radio-uitzendingen, en 3 FBI-agenten oefenden zoolang, tot zij zijn stijl feilloos konden imiteeren (Zijn voornaamste eigenaardigheid bestond daarin, dat zijn punten vrijwel net zoo lang waren als zijn strepen).

Daarna bestudeerden zij van Loops taal — de eigenaardige uitdrukkingen van een Hollander die Duitsch spreekt.

Wij bouwden het radiostation op Long Island NY, en op 7 Februari 1943 zochten wij ons eerste contact met Duitschland:

„Ben nu gereed voor uitzending. Noodzakelijk zeer voorzichtig te zijn, maar voel me veilig. Zal luisteren op 1900". Vijf dagen later kwam het antwoord: „Oom is zeer tevreden. Hij zendt appreciatie en goede wenschen".

Wij juichten. Gedurende meer dan twee jaar — tot 1 Maart 1945 — onderhielden we onafgebroken contact met Hamburg. Wij gaven de Duitschers militaire en industriële informatie, grootendeels op waarheid berustend. Wij stuurden ze weerberichten, namen van schepen in Amerikaansche havens, oorlogsschepen in reparatie, en berichtgevingen uit de couranten betreffende nieuwe schepen en munitie.

Wij konden niet voorwenden dat van Loop te veel wist. De Duitschers waren zeker op de hoogte van het feit, dat het werk van een enkelen medewerker in Amerika, noodzakelijkerwijs beperkt moest zijn. Maar wij slaagden erin twee Duitse scheepsdokarbeiders in het leven te roepen, één in Brooklyn Navy Yard, de andere in Philadelphia, die regelmatig bij hem rapporteerden. Van maand tot maand rees van Loops ster hooger bij het Deutsche Opperbevel. Wij beschouwen dit zeker niet alleen als een „lolleke". Wij wenschten uit te vinden of wellicht andere spionnen in Amerika opereerden; mogelijk zou Hamburg van Loop instrueeren zich met hen in verbinding te stellen. Wij wenschten te weten op welke wijze de Duitschers hun medewerkers in Amerika betaalden. En als voornaamste doel, hoopten wij het Opperbevel te misleiden door hun foutieve informatie te geven.

VAN LOOP WORDT DUUR

Wij zorgden er voor, dat van Loop steeds opnieuw voorwendde financieel „aan den grond" te zijn en onmogelijk zijn werk kon voortzetten. Zijn chef, een Nazi-generaal, werd vrijwel tot wanhoop gedreven bij zijn pogingen van Loop tevreden te stellen.

In het begin bood de Nazi aan, \$ 2000.— naar een Zwitsersche bank te sturen, met opdracht telegrafisch over te maken naar een Bank in New-York. Om te zien welke andere middelen de Duitschers zouden probeeren, verboden wij de uitvoering van dit idee als zijnde „te gevaarlijk". Daarna trachtte de Generaal zeldame postzegels te zenden, via Zuid-Amerika. Over een periode van twee jaar ontving van Loop slechts twee collecties postzegels, tot een waarde van niet meer dan \$ 150.—.

Wanneer de Duitschers al zooveel moeilijkheden hadden met het overmaken van geld aan een spion, met medewerking van de FBI, hoeveel te meer zouden zij dan niet hebben zonder deze coöperatie.

Intusschen herhaalden wij onzen eisch van meer geld. Ten leste zonden de Duitschers een Hollandsche filmmagnaat naar Amerika; één van zijn opdrachten bestond daarin, aan van Loop juweelen ter waarde van \$ 6000.— te overhandigen. Toen wij ervan op de hoogte gesteld waren dat een nieuwe spion zou arriveeren, begonnen wij ons zorgen te maken.

Wanneer wij den man arresteerden — laten wij hem Shubert noemen — zou Berlijn

Er is in Indië een klein tamboers en pijpers korpsje, maar perfecte marschmuziek leveren ze, de knapen, en menig défilé won extra aan waarde door deze kleurige en correcte band.

BERTUS eet gado-gado

..... waar ijsthee de eenige redding voor schijnt te zijn.

„Wat ken je nou eten, mijnheer, zonder dat je een nieuwe strot op schuld krijgt?” En toen ben ik als ervaren eter-bij-den-Chinees maar „theorie restaurant” gaan houden.

Eigenlijk was het meer Maleische les, zoo van ajam is kip en sampi is koe en zoo voort. En van oppassen waar je eet en wat, omdat er nog steeds zooiets bestaat van dysenterie en typhus en andere buikkwalen, die niet alleen machtig vervelend, maar ook machtig gevaarlijk zijn.

Maar er kwam toch ook bij, dat je moet vragen om de dingen niet „bedis” oftewel heet te maken en betoel-betoel (beslist) niet te veel tjabéh (Spaansche peper) en heelemaal geen tjabéh rawit (spaansche peper in het kwadraat) te gebruiken. Dat je in inheemsche restaurants geen babi (varkensvleesch) moet bestellen (Mohamedanen eten geen varkensvleesch), dat krijg je alleen bij den Chinees. Ik heb uitgeweid over nasi goreng en ze de geneugten van foeyong hay beschreven (kreeftenommelet). We bestelden toen nog wat visch in een saus asem-manis (zoetzure saus) en wat andere onschuldige dingen. Het ging allemaal best tot Bertus een rauwe kreet slaakte. Eindelijk, met een berustende wanhoop op het gelaat wees hij naar een stukje knol op zijn bord: „Dit was het, wat is het, wat een hitte, ik wil naar huis, da's een vuile streek mijnheer, ik dacht eerst, dat U het goed bedoelde, maar ik zal het voortbrengen, dat is sabotage, mag ik jouw thee ook hebben Wim?”

En toen heeft het mij twee flesschen steenkoud bier gekost om die knapen aan hun verstand te brengen, dat een stuk niet geconfijte gember (djahè) ook niet voor onmiddellijke consumptie geschikt is. Snapte hij niet. Tot ik het vergeleek met de laurierblaadjes in de zure haring. En toen hebben wij het verder den heelen avond gehad over zuurkool en de goede manier om tuinboonen te eten. Bertus wil er met alle geweld boonenkruid bij hebben. Heelemaal fout.

Jansen. A.

Wapenbroeders

achterdocht kunnen koesteren, dat hij van Loop zou verraden. Wanneer we Shubert toestonden zich in verbinding te stellen met van Loop, en daarna terug te keeren naar Duitschland, zouden wij gevaar lopen dat Shubert den Duitschers op de hoogte zou stellen van het feit, dan van Loop een „dubbele” rol vervulde. Eigenaardig genoeg ging Shubert eveneens naar het Amerikaansche consulaat in Madrid met het aanbod de geallieerden te dienen. Ikzelf denk, dat hij dit eerlijk meende, want hij werkte in alle opzichten met ons zamen.

Radiografisch werd van Loop geïnstrueerd Shubert in zijn hotel op te bellen. Insteede hiervan telefoneerde één van onze agenten, zeggende „Hier is „Kliemann”. Ik moet U de groeten van Oom overbrengen. Hebt U iets voor me?” Shubert bevestigde, dat hij wel iets voor hem had. Er werd overeengekomen dat zij elkaar zouden ontmoeten in een hotellobby. De juweelen zouden overhandigd worden op het wachtwoord „Kliemann”. Shubert gaf ons alle details, zoodat wij attent konden zijn en den man konden vatten, zoodra hij het contact maakte.

Tot Shubert's ongenoegen vond hij de lobby vol mensen. Iemand mompelde „Kliemann” in zijn oor, greep het pak met juweelen en verdween in de menigte. Shubert barstte vrijwel in tranen uit. Nóch hij, noch — meende hij — de FBI-agenten, had van Loop gezien. Had Shubert den man, die het woord Kliemann in zijn oor fluisterde, gezien, dan zou hij een heel donkeren neger hebben opgemerkt, gekleed in chauffeursuniform. Hij zou nooit hebben kunnen melden dat wij van Loop hadden gezien.

Nu haalden wij de strikken toe. De Duitschers hadden van Loop geïnstrueerd zich te concentreren op de Amerikaansche plannen voor de invasie in Europa. Zij wenschten gegevens over insignes van de troepen in New-York, de serienummers op de militaire trucks enz. enz. Wij gaven ze meer dan voldoende informaties. Tersluiks begonnen we stukjes over IJsland door te laten slippen. Intusschen werkte van Loop in een juwelierszaak. „Een van mijn vrienden in de zaak vertelde me, dat zijn zoon juist vertrok naar IJSLAND”, seinden we.

Wij hamerden het herhaaldelijk in — kleinigheden, altijd — IJsland, IJsland, IJsland.

EEN KNAPPE STUNT

Dan, op 3 Maart 1944 seinden we het volgende bericht naar Hamburg: „Zondag jongstleden was een groep officieren in een bar aan het drinken en praten. Als antwoord op een mopje over den dienst in IJsland, vertelde een officier, die een vijf-puntig embleem op den arm droeg, dat zij maar niet te vroeg moesten lachen, want dat het zeer wel mogelijk was dat zij daar ook wel eens heen gezonden zouden kunnen worden, daar hij, vóór zijn vertrek uit IJsland, kwartieren had zien gereed maken voor een groote hoeveelheid troepen”.

Er was maandenlang geen Duitsch verkenningsvliegtuig over IJsland geweest, maar den dag na ons bericht, verscheen er een. De verkenners kon zien dat IJslandsche kampen vol stonden met barakken — schijnkazernes — en de haven vol schepen lag. Direct trof het Deutsche Opperbevel voorbereidingen tegen de invasie in Noorwegen.

Wij gaven ze voldoende tijd, ze tevens steeds rapporteerend, dat de invasie vertraging ondervond.

Tot ten leste, toen de Deutsche troepen in Frankrijk voldoende verzwakt waren, ons leger en onze vloot op Normandië aangingen. Het pad was zeker niet geëffend, onze troepen hebben den heelen weg

„Het is allemaal van Dominé, brand je bekkie niet mijnheer”, zei de doorweekte 7 Decembaraar en keek nog eens met een blik vol wanhoop naar zijn bord.

Zijn maat zei niets, die was bezig een brand te blusschen. Het spul op hun bord zag licht rose en dat kon je van hun gezichten niet meer zeggen, die zagen purper, een speciaal donker purper.

„Wat hebben jullie dan in 's hemelsnaam besteld?” vroeg ik en probeerde meewarig te kijken, zonder veel succes.

„Ik — hik. — excuseer, wij wilden wat gaan eten hier en wij snapten geen lor van die krankjoreme spijskaart hier en toen zag hij (dit met een blik vol wraakzucht naar de pijnlijk slikkende maat) gado-gado staan. Hij zei, dat het beslist een goedkoop kostje moest wèzen en toen hebben we het besteld. Dat spul is niet te eten mijnheer. Je tanden blakeren d'r zwart van”.

Hij gulpte nog wat ijsthee naar binnen. „Kan ik dat nou weten?” informeerde de vriend heesch. Toen zei de eerste spreker, dat de vriend iets kon doen wat hem betrof, maar dat gaat niemand verder wat aan.

Ik had werkelijk fenomenale binnenpretjes en herinnerde mij hoe ik zelf door mijn sobats (vrienden) was tukgenomen, toen ik hier nog als een erg bleekgezicht rondliep.

Mee zou ik, naar een rijsttafel en ik moest vooral veel van dat rooie spul nemen en een paar van die kleine dingetjes in het zuur. Toen heb ik ook dingen gezegd waar niemand verder iets mee te maken heeft. En toen zij mij meenamen naar den Chinees en mij duivenboutjes te eten gaven! Toen ik met een vergenoegd gezicht mijn handen afveegde vertelden zij mij, dat het kikker geweest was. Zulke dingen leveren je je vrienden.

Maar zooals deze twee hier, die zichzelf er met volle bewustzijn in draaiden, zoo had ik het nooit beleefd. Moet je echte avonturiers voor hebben.

moeten vechten, maar wat zou er gebeurd zijn, wanneer het heele Deutsche weermachtapparaat ter plaatse geweest zou zijn om ons op te vangen?

Vreemd genoeg verloor van Loop niet „zijn gezicht” door zijn misleidende informaties. Hij werd nooit „op het matje geroepen”. Wij gingen voort met het zenden van meerdere informaties, meestentijds gesuggereerd door onze groeiende vloot, waarbij wij ervan uit gingen, dat Duitschland op Japan rekende.

Dán, op 27 April 1945, ontvingen wij het navolgende bericht van Hamburg: „Met betrekking tot de huidige situatie moeten wij de verbinding verbreken, maar houd U eenmaal per week gereed. Oom zal Uw plannen voor de toekomst beschermen, zooals voorheen”.

Dag na dag hielden wij ons gereed, wachtend op het sein; géén sein kwam. Oom was gevlogen. Duitschland was ineengestort. Alleen van Loop bleef, — een kleine Hollandsche juwelier, dag in, dat uit van en naar kantoor wandelend, met gebogen hoofd, in gedachten verzonken over zijn trouweloosheid. Wij lieten hem gaan. Hij speelde zijn spel, met het pistool op den rug.

De sergeant-majoor, tot voor kort vrijgezel in hart en nieren had een meissie. Een meissie in de kampong, en ze heette Inah, had zwart haar, een poppengezichtje en stal des sergt. majoors hart. Ze was dan ook heel lief voor hem.

Natuurlijk was de vader zeer trots op het feit, dat zijn dochter één der notabelen van de Compie in haar netten had verschalkt en om ditzelfde feit waren de lagere goden zeer gebelgd. Het steriotiepe: „Als je maar sterren en balken hebt”, werd voor de gelegenheid gewijzigd in: „Als je maar met strepen behangen bent”, en het was een genoeg-

lijk onderwerp om 's avonds onder de klamboe te bespreken, van alle kanten te belichten en als gezapige koeien te herkauwen. Evenwel, het gaf helaas geen melk, doch het hier volgende relaas kan als een zeer goed surrogaat beschouwd worden.

Vader Achmat zou een slametan geven. Den volgenden avond om acht uur. Een slametan ter eere van den sergt. majoor, en als bijzondere gunst zouden soldaten eerste, en als heel bijzondere gunst die der tweede klasse ook uitgenodigd worden. Met dien verstande evenwel, dat de 1e en 2e klassers reeds om 12, uiterlijk 1 uur zouden moeten vertrekken..... Dies stak Achmat zich in zijn Zondagse kain, zette zijn plechtigste topi op (Achmat was een gezeten burger) en maakte zich gereed ter kampe te tijgen.

Vóór de prikkeldraadversperring waren Binkie en Linkie een inleidend gesprek aan het voeren voor een heerlijke siësta in het tropische klimaat, temidden der hoog opgeschoten alang-alang.

Binkie had een Zipper in zijn hoofd en Linkie een stompvormig gedrocht, gedraaid van Shag, „jang paling baik”.

Noodgedwongen moest Achmat deze versperring eerst opruimen, voor hij plechtig de vesting wilde binnenzellen, als een fregatschip een kapersnest.

Op twintig meter afstand kreeg Binkie, als uitkijk, hem in zicht. Op het rochelend gegrom, dat uit zijn zeemansborst opklom, kwamen alle hens aan dek en Linkie opende zijn reeds slapend linkeroog.

Achmat vond het wijzer het pruttelende piratenschip op 10 pas afstand te praaien met een verzoenend „Slamat”; Binkie gromde „Ship ahoy!”, zette de pruttelende motor stop en het gegrom ging over in een meer menselijke toon.

„Wat kompie doen?” siste Linkie naast zijn paling baik uit zijn rechtermondhoek. „Weennie. Misschien adverteren voor meer sardineblikkies of bullebief”, grijnsde Binkie logisch.

Schoorvoetend naderde Achmat. Misschien zou het wel genoeg zijn deze twee vertegenwoordigers van het gezag binnen het prikkeldraad, de uitnodiging over te brengen. Hoefde hij ten minste niet onder die lugubere poort door, waarop twee grijnzende

doodskoppen geschilderd waren, fantasieproduct van één der Compie-artisten.

Dies ratelde hij in vlot Maleis zijn uitnodiging af. Morgenavond. Of de toeans wilden komen? In zijn nederige stulp? Ja, banjak orang wilde hij zien, banjak betoel. Kon Achmat op deze eer rekenen?

„Wat zeit is nou toch”, spooft Linkie zijn saffiaantje uit.

„Piieeet” floot Binkie geheimzinnig tussen zijn tanden, „de fijand komt!”

„Watte?” stamelde Linkie, zijn andere oog nu ook al klaar wakker. Want de paling baik was op zijn blote knie terechtgekomen en schroeiende genoeglijk zijn reeds rood verbrande vel.

„Hou je bakkes!”, nijdaste Binkie met een air van gewicht en „je moet maar Maleis kennen”.

Na veel gepeins en gekraak van hersens: „Banjak oerank?” in zijn werkelijk vlotste Maleis.

„Banjak orang, toean”, glunderde het fregatschip over al zijn zeilen.

„Pst, Linkie, feel fijande, fanafend, se kome in sijn huis, daar in de kampong”, siste Binkie opgewonden.

„Asjemenou” verbaasde Linkies rechter- en linkeroog zich tegelijk en kregen een glazige aanblik.

Het fregatschip straalde van voor- tot achterdek. Zo gemakkelijk als dat ging! de toeans begrepen hem volkomen!

„Linkie, lane me link wese, ik weet zijn huis. Daar woont dat meissie van den dubbele. We gane fenafend dat saakie fikse; komme met de hele buit binnen in het kamp; salle we effe een lintje krijge!” zei piraat Binkie, gedachtig zijn dappere voorouders en hij streelde reeds de plek, waar op zijn doorgezwete hemd de fiere medaille van Moed en Trouw zou komen te hangen. Linkies saffiaantje sneuvelde in een traan van ontroering, die uit zijn nu omfloerste ogen rolde. Hij zag zich reeds in gedachten voor de troep gedecoreerd worden; hij zou bevorderd worden; zou commando's mogen geven; zou zelfs de Taaie en de Neut in de houding kunnen zetten.....

De piraten beraadslaagden. Om het uur van het feest en van de overval te bepalen werd Binkie grootvaders klok te hulp geroepen.

„Hij seit: ach uur” begreep Linkie uit het gewijs van Achmats vinger. En zo zou het zijn: dien avond om acht uur zouden Binkie en Linkie tot helden gepromoveerd worden.

Het fregatschip haakte zijn enterhaken los en zeilde statig weg met volle zeilen. Een afscheidsschot dreunde over het water ter bezegeling van de gelofte.

De sergeant majoor verveelde zich dien avond.

Hij verveelde zich stierlijk. Zijn rantsoenen waren opgerookt en opgedronken en er restten hem slechts Welfare's zuurtjes.

Dies, zoals gewoonlijk wanneer hij zich verveelde en Wimpie's heerlijke gaven in het niet waren verdampt en in zijn omvangrijke maag waren verzvolgen, maakte de sergt. maj. zich op, Achmat een beleefdheids- en Inah een minnebezoek te gaan brengen, waarbij 's legers beste comediante hem een hulpe en steun zou zijn, door met zijn heerlijke zuurtjes haar lieve hartje nog meer te vertederen.

Hij passeerde het prikkeldraad en de wacht.

En werd opgeslokt in het duister van de naderende nacht.

In zijn ene hand krampachtig zijn Sten geklemd, in de andere een donker voorwerp, hurkte Binkie aan de voorkant.

Terwijl Linkie aan de achterkant verwoede pogingen deed zijn Tommy-gun vrij te houden van de onafgebroken reeks van zweetdruppels, die van zijn blozend gelaat neergutsten.

De lessen van den sergt. maj. over „Roest op de wapenen” zaten er bij Linkie ingeheid!

In het donker struikelend over keien en boomwortels, naderde een duistere figuur. Liefde gaat nu eenmaal niet over een pad met rozen.

Het was aardedonker.

Slechts aan het geluid hoorde Linkie, dat er iets naderde.

De druppels werden stralen.

Gebukt sloop hij om het huis heen naar voren en waarschuwde Binkie.

„Is 't de foorhoede?” fluisterde Binkie.

„Weennie”, siste Linkie in zijn oor terug, terwijl ze gezamenlijk naar achteren kropen. „Het lijke me maar één fijand”.

In zijn ene hand stevig Welfare's zuurtjes, in zijn andere zijn zakdoek, struikel-naderde de sergt. maj., vloekend op Java's slechte kampongwegen.

Vlak bij Binkie en Linkie gekomen, deed een geniepige stronk hem languit voorover tuimelen, zijn liefdesgaven belandden met een sierlijk boogje ver voor hem uit, zijn zakdoek fladderde als een gekortwiekte mus, naast hem neer.

„Nu of nooit,” was de gedachte, die Binkie en Linkie tegelijk bezielde en vol vuur belandden zij met een sprong op 's vijands voorhoede, Binkie op zijn zachte delen, Linkie op zijn nek.

Enig gespartel, een doffe plok met het achtereind van een Tommy-gun op een achterhoofd.....

De voorhoede lag stil.
Verroerde zich niet.

Duisternis en stilte waarden weer om het slagveld.

Binkie ontrolde vlug het donkere voorwerp in zijn linkerhand, dat eenmaal ont-plooid, een grote lap bleek te zijn, die de ledematen van den vurigen minnaar precies van top tot teen bedekte.

Netjes ingepakt als een Sinterklaasver-rassing lag de voorhoede tussen Binkie en Linkie in. Een zwijgende handdruk; een gemompel: „Dat ging gemakkelijk,” een kreet: „Hij hep nog een legersaddoek ook,” toen Binkies nachtpitlampje even het terrein van de strijd belichtte, een korte be-raadslaging: „We sulle hem eerst naar binne brenge, en straks terug gaan” en als een vormeloze hoop werd de Liefde over Binkies schouder geworpen en togen de overwinnaars kampwaarts.

Op listige manier passeerden zij onge-zien de wacht.

Maar dat de kapitein juist dien avond eens eventjes op de barakken kwam neuzen, of alles wel in orde was, dat hadden de strijders voor vrijheid en recht niet kun-nen voorzien.

In het helle licht, dat plots aangedraaid werd, stonden zij met knipperende ogen als betrapte straatjongens beteuterd te kijken. Met een doffe plof gleed lap met inhoud van Binkies schouder.

Hier en daar kwam een slaperige kop vanonder de klamboe uit kijken.

Onder de dreigende blikken van den Com-mandant bezweek Binkies en Linkies snel opgezette leugencampagne, en werd de ba-rak klaar wakker en vol dodelijke span-ning.

Hun verhaal plooid een glimlach om des geweldenaars mond en deed de helden meer moed scheppen.

„En we dachte soo, kapitein, we salle deze fent maar eerst effies binne brenge en straks de andere gaan hale,” besloten zij hun duidelijke uitleg.

Een lichte beweging in de lap, een zacht geknor; een zachte duw van Linkies voet en het pakket lag weer roerloos.

De koppen onder de klamboes waren vol intense spanning.

„Maak het zaakje maar eens los” com-mandeerde de kapitein.

Hetgeen Binkie en Linkie met gretige vingers deden.

Om ontzet achteruit te deinzen.

Een geestelijke knock-out te in-casseren, die hen deed suizebollen.

Die hen met knikkende knieën achteruitwierp.

Die de snor van den kapitein in heftige beroering bracht.

Een waarlijk Homerisch geloei steeg er op van-onder de klamboes.

Hij zag er zielig uit, de minnaar van Inah.

De trots van vader Achmat.

De gevreesde der Compagnie.

Het was een debacle.

Binkie en Linkie ontvingen geen lintjes.

Ook geen streng arrest.

Zij kwamen er met een donderspeech af.

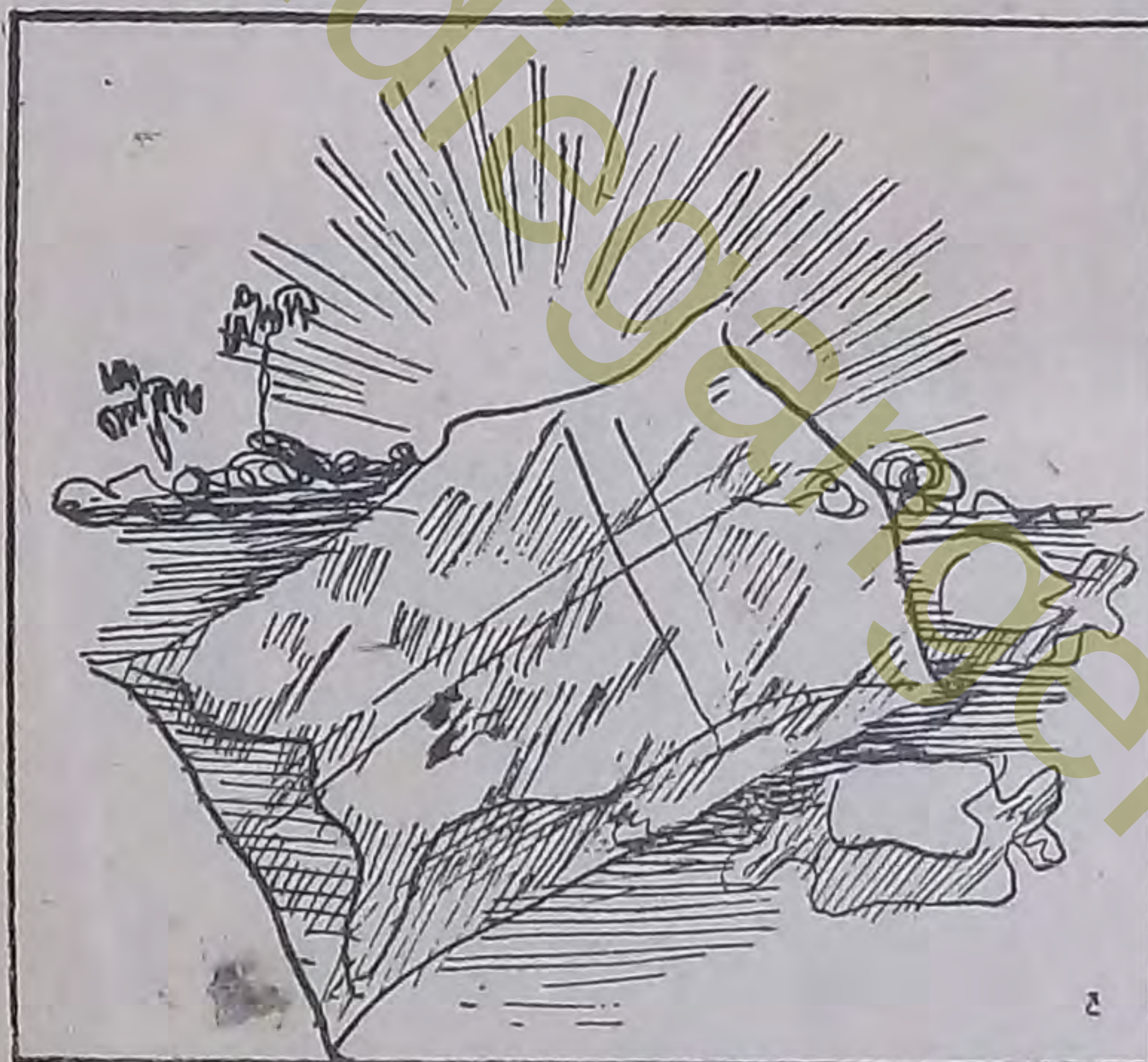
Die de barak op haar grondvesten deed trillen.

Tot laat in de nacht duurde het tumult in de barak.

Om eerst tegen de ochtend te bedaren, toen iedereen doodmoe van het schreeuwen en lachen insliep.

In het opkomend daglicht glinsterden Welfare's zuurtjes melancholiek in hun pa-pieren omhulsel.

SAWAH.

EEN KOGEL met vleugels

DE MILES M. 52 — 1000 mijl per uur.

De Miles M. 52 of E. 24/43 supersonische machine is een proefvliegtuig voor onder-zoekingsdoeleinden. Dit onderzoek werd drie jaar geleden gelast door het Britse Ministerie van Luchtvaart.

Onlangs werd het onderzoek voorlopig stopgezet om economische overwegingen, nadat tenslotte voldoende gegevens omtrent het gestelde probleem waren verzameld.

Dit probleem was: een ontwerp te maken van een vliegtuig dat een snelheid kon be-reiken van 1000 mijl per uur op 36.000 voet.

Deze hoogte diende in 1½ minuut bereikt te worden.

Zonder een uitgebreid vooronderzoek was het onmogelijk een beslissing te nemen om-trent de vorm die de machine uiteindelijk zou krijgen.

Reeds is een model geconstrueerd van deze zeer geavanceerde machine.

Het heeft de ideale kogelvorm en kan dan ook de gevleugelde kogel genoemd worden. De lengte is 33 voet en de span-wijdte slechts 27.

Enige tijd geleden waren zoveel gegevens verzameld dat het gedetailleerde ontwerp voor 90% gereed was.

De vrijdragende vleugel van het toestel is de dunste die men ooit getracht heeft te construeren, en is voorzien van duikklep-pen die een voet lang en slechts drie inches breed zijn.

De cockpit die van het drukkabine type is, is onmiddellijk voor de ringvormige luchtinlaat van het turbine yet voortstu-wingsorgaan geplaatst.

De piloot zit op de vloer met zijn voeten iets boven het bodemoppervlak.

Het neuswiel ligt in ingetrokken toestand tussen zijn benen.

De cabine wordt in haar positie gehouden door een speciale constructie die overeen-stemming vertoont met een motor-ophan-ging.

In geval van nood kunnen de bevestigings-buizen onmiddellijk worden doorgesneden, door middel van eenheden die explosieven bevatten, en electrisch ontstoken kunnen worden.

Wanneer de cabine eenmaal losgemaakt is van de romp blijft deze vanzelf iets ach-ter door de luchtdruk en de cabine valt weg.

Vervolgens gaat een parachute open die aan de cabine bevestigd is.

Nadat de cabine zover gedaald is dat de normale atmosferische condities zijn inge-treden kan de piloot de cabine openen en met zijn eigen parachute de daling voort-zetten.

De snelheid bij de landing wanneer de wielen de grond raken zal 170 mijl per uur bedragen. De uitloop zal ongeveer twee mijl zijn.

Om deze reden heeft men speciale wielen en banden moeten ontwerpen.

Ook de aanloop in de start zal buitenge-woon lang zijn.

Het voortstuwingsorgaan is ontwikkeld door Power Jets Ltd.

Het is in feite een drie fase eenheid. De eerste fase bestaat uit een gewone turbine Jet met een centrifugale compressor.

Hete gasen uit deze eenheid stromen door een turbine die tevens dienst doet als ventilator, waardoor een hoeveelheid lucht uit de atmosfeer in de stroom van hete gas-sen gemengd wordt.

Het mengsel stroomt vervolgens door een geleider waar brandstof geïnjecteerd wordt en de ontsteking plaats heeft.

STRIJDKRACHTEN-PROGRAMMA VOOR INDIË

Uitzendingen via station P.C.J. op 16.88 en 19.71 meter.

Tijd: 1330—14.00 uur Nederlandse tijd d.i.
12.30—13.00 uur G.M.T. d.i.
20.00—20.30 uur Javatijd.

Zondag 15 December: Ned. nieuws in 't kort. Geestelijk woord kap.-veldprediker Ds. J. Jellema. Gramfoonplatenverzoek-programma „In Holland staat Uw huis”. Verjaarsgroeten.

Maandag 16 December: Ned. nieuws in 't kort. De gesproken Marinebrief door den Ltz. III A. Kleijwegt. Sportuitslagen. Per-soonlijke groeten. Verjaarsgroeten.

Dinsdag 17 December: Ned. nieuws in 't kort. „Alle hens aan dek” (aansluiting met de radio-marineclub in hotel Sandber-gen, Hilversum). Persoonlijke groeten. Verjaarsgroeten.

Woensdag 18 December: Ned. nieuws in 't kort. „Hollands vlag” (ditmaal een

programma bestemd voor de Friezen in Indië, dus speciaal voor de mannen van het Friese bataljon). Verjaarsgroeten.

Donderdag 19 December: Ned. nieuws in 't kort. Aansluiting met de van Weerden Poelmancantine in Breda (Chassee-kazer-ne), waar optreden: Doedel, de korporaal Miky Kramer, en het ensemble Eddy Walis. Persoonlijke groeten. Verjaarsgroeten.

Vrijdag 20 December: Ned. nieuws in 't kort. Sportpraatje met een interview met Gerrit van Westrhenen, spil van het Neder-lands handbal-elftal. Gramfoonplatenver-verzoekprogramma „In Holland staat Uw huis”. Verjaarsgroeten.

Zaterdag 21 December: Ned. nieuws in 't kort. Kort verhaal. „Onder de klamboe” (Charles Trenet). Persoonlijke en ver-jaarsgroeten.

Generaal Spoor tot Sinterklaas:
„Wees welkom vandaag in ons
midden”.

de SINT in Batavia

NIEUWE PLAATJES OM OUDE LIEDJES

„Makkers staakt Uw wild geraas!” zegt
de tank van Sinterklaas.

„Eerlijk zullen w’alles
deelen, Suikergoed en
marsepein”

„Hoe huppelt zijn jeepje, de straat op en
neer”

„Vol verwachting klopt ons
hart, wie de koek krijgt, wie
de gard”.

„Zachtjes gaan de paardevoetjes..... red-hot is de motorknalpot”.

„Wie zoet is krijgt lekkers,.....

..... wie stout is de roe!”

*Iets over strijders, die
geen wapenstilstand kennen*

ACHTER

DE SCHERMEN

Noordwijk 38, Dienst Welfare.

Een kantoor als zoovele, kaal, zakelijk, met als eenige decoratie een aardig blond tikstertje en een strak zakelijke secretaresse. Het is het beeld van een bezig druk kantoor van strijders achter de frontlinie. Een beeld van papieren, plannen en problemen, waaraan menschen hun volle aandacht en hun volle werkcapaciteit geven.

Welfare. We kennen „vriend Wimpie” als een oolijke snuiter, die feestavonden organiseert, tooneelvoorstellingen verzorgt en nog veel meer, en die, wat niet minder belangrijk is, ons de zoo onontbeerlijke cantine-artikelen verstrekt.

Maar onze vriend heeft ook nog een andere gedaante, en wel van harden nuchteren zakenman, want er moet vaak harde strijd gestreden worden vóór het blikje cigaretten, of de zeep, de scheermesjes van de maandelijksche verstrekking zijn beland in de handen van den korporaal in Hollandia, of van den KNIL sergeant in Sabang.

Wij voeren U dan mee achter de schermen van het „handelsbedrijf” Welfare. Wij zullen U iets laten zien van den harden verbeten strijd, die door Majoor Wittert van Hoogland met zijn staf van medewerkers wordt gevoerd hier in Indië, in Singapore en Nederland, om er voor te zorgen, dat aan ieder militair datgene wordt verstrekt waarop hij recht heeft.

Het is een zakelijk relaas van nuchtere harde feiten, want het gaat hier immers om handel, handel in het groot, met contracten, deviezen en garanties, handel bovendien, die plaats heeft in een na-oorlogsch tijd, waarin veel nog op losse schroeven staat.

Voor het verkrijgen van cantine-artikelen dan, moest Welfare terecht bij het instituut, dat de Engelschen hiervoor hadden en wel de NAAFI. Aanvankelijk kocht men uit de voorraden op Java in ons eigen geld, doch dit was alleen mogelijk, als de Engelschen van een bepaald artikel voldoende voorraad hadden, en dan nog bovendien op een basis, die 50% van de hoeveelheden omvatte, die de Engelsche militair kreeg.

Dit was een zeer onbevredigde regeling, en Welfare, sedert 15 Maart 1946 optredend gecombineerd voor het K.L. en het K.N.I.L. wist een nieuwe regeling door te drukken bij de NAAFI in Singapore, en een contract te bemachtigen, waarin werd overeengekomen, dat van 1 Mei tot 1 September 1946 cantinegoederen in het groot zouden worden afgenomen van Singapore op dezelfde basis als de Engelsche militair zijn verstrekking kreeg. De betaling zou plaats vinden in ons eigen geld. Er was een goede kans, dat dit contract na 1 September 1946 verlengd zou kunnen worden tot 1 Januari 1947, waarna de aankoop van deze goederen via de Cantine Dienst in Nederland zou plaats vinden. Daarbij zou dan tevens alles wat Indië zelf kon leveren hier aangekocht worden, terwijl die artike-

len die Nederland niet, of nog niet kon leveren hier via het Indische Import apparaat zouden worden gekocht.

Nederland zal voor het leger voorrang geven, en eerst alles leveren wat het leger vraagt, en daarna pas gaan denken aan export, die voor het verkrijgen van deviezen vanzelfsprekend uiterst belangrijk is.

Ge ziet, het heele plan zat prachtig in elkaar. Het klopte. Weliswaar waren er in de praktijk ernstige moeilijkheden bij de uitvoering er van te overwinnen. Met een veel te klein personeel moest Welfare trachten orde te scheppen in de chaos van artikelen, die vaak slecht verpakt waren. Het diefstalpercentage was enorm hoog. De ratten op twee beenen wisten overal op den langen weg tusschen Singapore en den soldaat ergens aan het front hun slag te slaan en zich te verrijken ten koste van hun kameraden. Maar toch, de leveringen voor de maanden Mei, Juni, Juli, Augustus en September kwamen binnen, het leek er op, dat alles vlot zou gaan, toen er een kink in de kabel kwam, die werd veroorzaakt door het vervroegd vertrek van de Engelschen op 30 November.

De moeilijkheid zat hem in hoofdzaak hierin, dat men thans in afwijking van het contract van ons betaling in £ sterling vroeg. Nu moeten wij even met een paar astronomische cijfers komen, om U een idee te geven van de moeilijkheden.

Er moet betaald worden £ 500.000.— voor in Indië bij het vertrek der Britten overgenomen cantine artikelen, waarvoor een overeenkomst is geteekend te Singapore, terwijl nog eens £ 500.000.—, totaal ruim fl. 10.000.000.— betaald moet worden voor de leveringen van de laatste drie maanden van dit jaar. Wij kunnen hier geen melding maken van de verschillende problemen, die zich heden ten dage bij de betaling van dergelijke bedragen voordoen. Gezegd zij alleen, dat van de zijde van den leverancier voorwaarden worden gesteld, die zeer bezwaarlijk door de Nederl. Indische Regeering kunnen worden aanvaard. Het is daarom, dat het op en neer reizen van „onderhandelaars” tusschen Batavia en Singapore, telegrammen en telefoongesprekken met den Haag en Londen de laatste maanden aan de orde van den dag zijn.

Intusschen konden echter de October, November en December leveringen niet van Singapore worden afgescheept. Sedert geruimen tijd staat die voorraad (ruim 3000 ton) gemerkt en wel voor verscheeping gereed. Alleen doordat in de afgelopen periode eenige reserve kon worden gekweekt en door wat hier van de Engelschen kon worden overgenomen, konden tot dusverre de cantineverstrekingen doorgaan. Evenwel voor de maand December, met belangrijke gebeurtenissen als Kerstmis, Oud en Nieuw lopen deze verstrekkingen gevaar, behalve voor wat betreft Sumatra, want de

troepen, die daarheen werden gedirigeerd hebben hun Decemberverstrekking meegekregen.

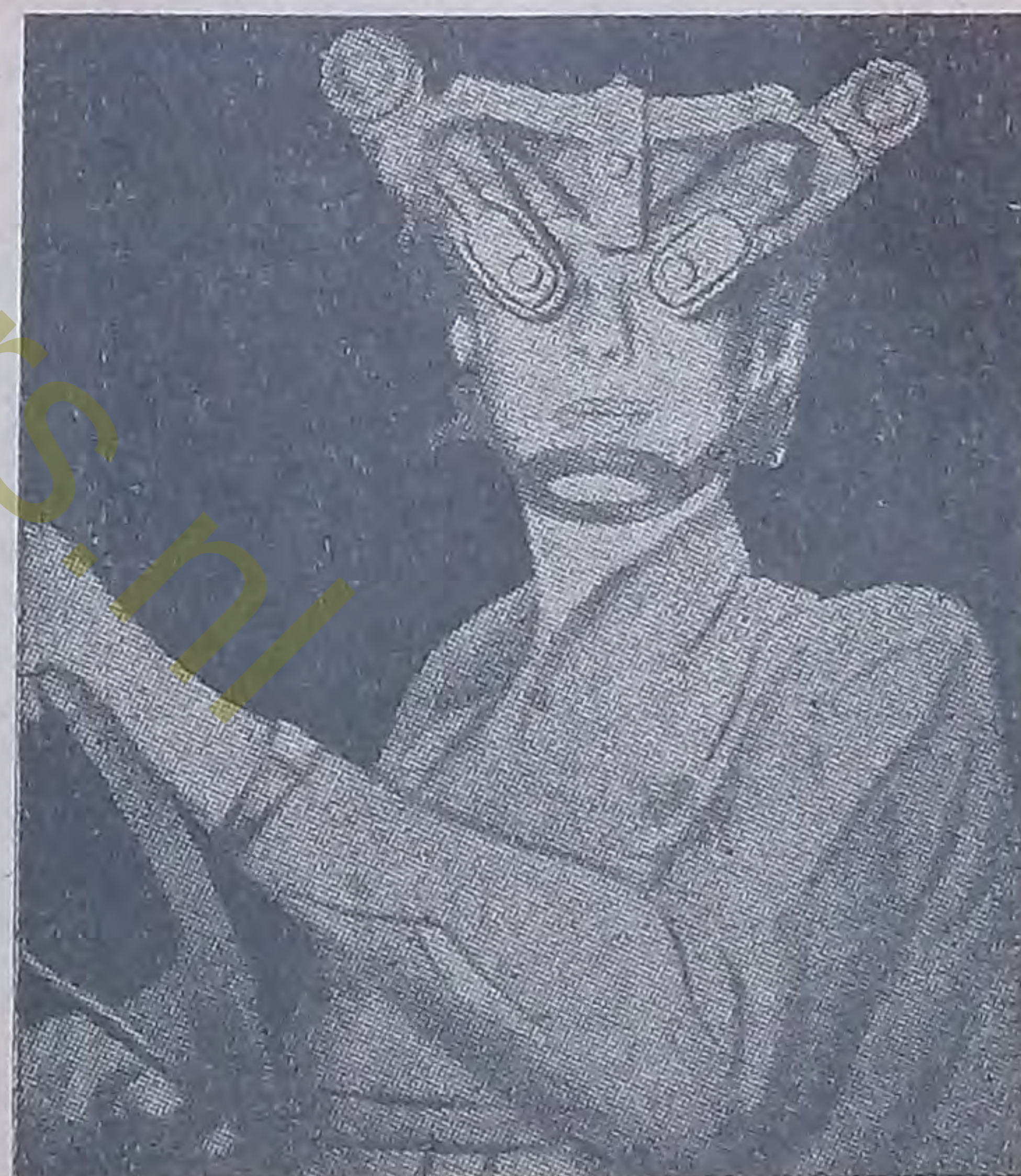
En..... zult ge nu zeggen, wat is nu het eindresultaat? Zitten we nu met Oud en Nieuw zonder cigaretten of wel? Ik hoor U al mopperen, „Een mooie poets, die de Welfare is ons nu weer gebakken heeft!” Pas op evenwel. We hebben U al gezegd, dat de feiten hard en zakelijk waren en verder in het begin van dit artikel hebben wij U even een flits gegeven van een kantoor, waar menschen met volle toewijding werken, om aan de troepen datgene te verstrekken, waarop zij recht hebben.

Het is dan ook nog niet zoover dat we met Oud en Nieuw zonder cigaretten zitten. De mogelijkheid, dat alsnog een voor beide partijen bevredigende regeling tot stand komt, is niet uitgesloten. De Legercommandant heeft toegezegd, dat voor het transport voorrang zal worden verleend en zoo noodig een speciaal schip naar Singapore zal worden gedirigeerd, en verder zal bij eventueel transport per vliegtuig voorrang aan de Welfare goederen worden gegeven, zoo dit noodig mocht blijken te zijn, zoodat het nog best mogelijk is, dat alles nog op z'n poojes terecht komt.

Alleen, als ik straks zoo tegen Oud en Nieuw m'n nieuw blikje cigaretten zal aanslaan, dan zal ik het toch met meer eerbied bezien dan vroeger, en ze zullen me beter smaken ook, want ik weet nu, dat er hevig voor gevochten is, om het me te verschaffen en dat er cijfers achter staan, die tot in de millioenen loopen.

Vuurslag.

DE MAN MET DE KATTENOOGEN!

Hij ziet er inderdaad uit als een wild dier en hij is ook gevaarlijk voor zijn tegenstander.

Deze Amerikaansche soldaat draagt nl. de „snooperscop”, het instrument waarbij hij zelfs in algeheele duisternis zijn vijand kan zien door middel van onzichtbare infrarode uitstraling.—

De uitgaande stralen treffen het doel en worden dan weerkaatst in de ooglenzen, waardoor de schutter zijn doel duidelijk voor oogen ziet.

Wij hooren reeds de verzuchting van vele wapenbroeders, die nachtelijke patrouilles en wachtdiensten hebben: „Jongens, hadden wij ook maar zoo'n ding!”

(Newsweek).

TWENTHE

T.T. races. Vele roofovervallen. K.P.-Leider Dirk Smoes nog in leven? De Band Almelo

Circa 15000 km. liggen tusschen Twenthe en vele Twentsche jongens en mannen, die thans in Indië hun vaderlandschen plicht verbullen. Maar al zouden zij, zoo mogelijk, ook honderdmaal zoo ver van Twenthe verwijderd zijn, hun hart blijft, zooals het Twentsche volkslied zegt, toch altijd in Twenthe en daarom willen zij ook weleens graag weten wat er in Twenthe eigenlijk omgaat.

Wereldgebeurtenissen zijn dit natuurlijk niet, maar in het kleine Twentsche wereldje gebeurt nog wel het een en ander, dat jullie in het verre Insulinde kan interesseeren.

TWENTSCHE T.T.-RACES

Wij hebben hier b.v. Twentsche T.T.-races gehad, die voor de beroemde motorraces in Assen geen streepje onderdeden. Er waren zelfs nog meer deelnemers en er waren ca. 60.000 bezoekers. Het circuit van 10 km. lang lag in Tubbergen en zijn buurtschappen. Kroeze, de motorkozak uit Zenderen was op zijn snelle Norton de held van den dag. Maar hij had pech.

Jaap de Wit, eveneens uit Zenderen, die in Assen kampioen 125cc. werd, vocht ook dapper voor de Twentsche eer.

Een heel andere gebeurtenis was een Hondententoonstelling, de grootste, die ooit in Almelo gehouden is, waar precies 555 honden bijeen waren, waaronder de prachtigste dieren, die men maar ergens kan vinden. Ook daar kwamen duizenden bezoekers.

Herinneren jullie je nog de jaarlijksche schoolfeesten in Almelo? Zij werden gevierd zooals nergens anders in Nederland en voor de kinderen was het altijd een hoogtijdag, een glanspunt in hun jonge leventje. Welnu, de Schoolfeestvereniging vierde haar 25-jarig bestaan. Velen van jullie hebben zelf als kinderen in de optochten meegeloopen. De Almelosche jeugd vond het weer heerlijk op ouderwetsche wijze feest te vieren, al was het nog niet heelemaal ouderwetsch met een overvloed van tractaties zooals vroeger.

Twenthe schijnt een uitgezocht oord geworden te zijn voor roofovervallen.

Binnen enkele weken probeerden zeker op 10 verschillende plaatsen diverse soorten van roovers hun slag te slaan. In Vriezenveen b.v. drongen een paar kerels 's avonds na kantoortijd het postkantoor binnen en dwongen den kantoorhouder met revolvers de kluis te openen. Toevallig kwam een jongedame, die na sluitingstijd nog graag een brief wilde posten en nog wel een brief voor Indië, waardoor het heele geval voor de roovers een verkeerde wending nam en de overvallers er hals over kop tusschenuit gingen. Een hunner, een zekere Harm Zuidema uit Emmen, de man die het heele complot in elkaar gezet had, liep een paar weken later tegen de lamp.

In Fleringen onder Tubbergen drongen des nachts een paar gemaskerde mannen

bij den caféhouder B. Kemering binnen en dwongen dezen onder bedreiging van revolvers en pistolen f. 5000.— af te geven. Nog steeds is de politie er niet in geslaagd de daders te pakken. Het meest sensationeel geval is wel de overval, die eenige jongelui pleegden ten huize van den kassier van de boerenleenbank te Notter, gemeente Wierden. Deze jongelui waren gekleed in militaire uniformen en zij dwongen den kassier den heer Schuitemaker een bedrag van f. 7000.— af te geven. De kassier zelf met zijn huisgenooten werd met revolvers in bedwang gehouden. Twee der daders werden spoedig gegrepen en al het geld was nog in hun bezit.

Het pijnlijke was, dat alle drie overvallers gewezen ondergrondse werkers waren, die tijdens de bezetting meerdere kraakjes hebben gepleegd.

Zulke dingen zijn ook in andere deelen van het land gebeurd. Het schijnt helaas voor sommige jongelui moeilijk te zijn om zich te bevrijden van de mentaliteit van de bezettingsjaren.

Jullie zult je nog wel herinneren de grootste kraak, die waarschijnlijk ooit in de wereldgeschiedenis gepleegd werd, nl. in November 1944 op het Agentschap van de Nederlandsche Bank te Almelo, waarbij K. P. ers onder leiding van Dirk Smoes uit Vriezenveen ruim f. 46.000.000.— buit maakten. Helaas viel het geld na drie weken weer in handen van de moffen, terwijl verschillende K.P.ers gepakt werden. Dirk Smoes werd naar een concentratiekamp gestuurd. Zoo nu en dan dringen tijdingen door, die hoop geven, dat Smoes nog altijd in leven is.

Een geval, dat veel verontwaardiging gewekt heeft, is dat van twee Almelosche P.R.A.rechercheurs M. ter Stal en G.J. Hagedoorn, die een S.D.-boef, die gruwelijke dingen op zijn kerfstok heeft, bij een verhoor een paar klappen gaven met het gevolg, dat zij te Leeuwarden tot 14 dagen gevangenisstraf veroordeeld werden. De zaak is thans in hooger beroep behandeld, waar weer 14 dagen gevangenisstraf geëischt werd. Niet dat de S.D. misdadiger eenige klappen kreeg, (die hij dubbel en dwars verdiend had natuurlijk), wekte verontwaardiging, maar dat twee ex-K.P.ers, die zoo vaak hun leven voor de goede zaak geriskeerd hebben, in het openbaar berecht zijn geworden voor een dergelijk feit, kunnen vele mensen niet begrijpen.

Natuurlijk mag men niet op eigen houtje rechter spelen, maar deze zaak had binnenskamers afgedaan moeten worden.

Tenslotte zal het jullie interesseeren te vernemen, dat ook in Almelo familieleden van de „Indiëvaarders” de „Band Nederland-Indië” stichten, die tot doel heeft zoo nauw mogelijke relaties te onderhouden met de jongens aan de andere zijde van de evenaar en voor hun geestelijke en stofelijke belangen op te komen. In Almelo is deze bond gesticht, waarbij onmiddellijk vele vrouwen en andere familieleden als lid toetraden. Jullie zult er spoedig wel meer van hooren. Mocht je persoonlijk in relatie willen treden met deze vereniging, b.v. te Almelo, dan is het adres van de secretaresse Mevr. J.J.G. Elhorst-Donker, Holtjesstraat 27.

N. LIMBURG

DE PLUK IN KOMKOMMERLAND Burgeroorlog? Nederland's Volksherstel verkoopt zwarte sigaretten, een bed vol dollars en „Onder Moeders Parapluie”

Wij Nederlanders zijn een braaf en net volk, al zeggen we het zelf, met een harts-tocht in het maken van telkens nieuwe wetjes en verordeningen, waaraan we ons dan weer kunnen houden.

Dat was al zoo, toen men nog geen flauw benul had van zenuwenoorlogen, atoombommen, Coca-Cola, extremisten en Andrew Sisters. Er was in die dagen een stelletje weledelgestrenge heeren met enge boorden en hoge hoeden, die op een moment, dat niemand op hen lette, een gemeenteradenwet hebben gemaakt, die een gevaar voor den vrede oplevert. Arcen heeft namelijk aan Velden den Heiligen Oorlog verklaard.

ARCEN CONTRA VELDEN.

De volkeren van Arcen en Velden zijn altoos broedervolken geweest, sinds menschenheugenis verbonden door banden van bloed, zweet en bodem en door het stoomtrammetje van den Maas-Buurt-Spoorweg, dat door Booze Tongen de goede moordenaar werd genoemd. Arcen had in den gemeenteraad der beide dorpen altijd een zetel meerderheid boven Velden. Bij de laatste verkiezingen nu trokken 790 Arceneezen ter stembus, maar Velden was het Arcensche imperialisme beu en had de brutaliteit, met 791 stemmen uit de bus te komen. Deze zevenhonderdeenennegentigste stem betekende voor Velden een vollen zetel winst in het plaatselijke Hoogerhuis en..... dictatuur over Arcen!

Nu is Velden niet de eenige plaats in ons gewest, waar men het zonder klok en zonder tijd moet stellen. Greenwich- en Middeleuropeesche tijd zijn dingen waar men in Arcen en Velden al lang overheen is. Linkevente in Arcen beschuldigen thans den zevenhonderd-een-en-negentigsten Veldenees ervan, zijn stem een paar minuten te laat te hebben uitgebracht. Men deed een beroep op Gedeputeerde Staten, Velden werd in het gelijk gesteld. Men deed een beroep op de Kroon! Als dat nog niet helpt, zoo vernemen wij uit anders goedingelichte bron, die ons de Veldensche melk bij het ontbijt bezorgt, zal er een beroep worden gedaan op den Veiligheidsraad.

Erft Moeder Burhenne 30 miljoen?

Moeder Burhenne in Tegelen, die al bijna acht kruisjes telt en haar heele leven de deuren der brave burgerij heeft platgelopen met parapluies, loopt plotseling gevaar erfgename te worden van een slordige bom dollars. Men spreekt van dertig miljoen. „Een veeren bed vol, en dan hou ik nog over,” zegt moeder Burhenne, die het geld voor het gemak altijd met inhoudsmaten gesteld heeft, want aan rekenen heeft de heele familie een Canadeesche vijfving dood. En aan schrijven dito. Haar kleindochter wil al een „fijne villa” laten bouwen en Oma in een luxe-wagentje door Tegelen laten rijden, als Sjeng van Willem, haar neef. „die goed lezen en schrijven kan,” komt vertellen, dat het geld onderweg is. Maar met zulk een voorbeeldige verachting voor het slijk der aarde, als men slechts bij toekomstige multi-millionairs pleegt te vin-

den, zegt moeder Burhenne, dat ze er zich nog geen ander kleed voor aantrekt. Niettemin, Tegelen zal er van meeprofitteeren, want van een veeren bed vol dollars, vindt moeder Burhenne, kan best een extra-kermis af

en als het op is..... dan zijn er nog altijd de parapluies!

Volksherstel een beetje zwart

En degenen onder ons, die geen millioenen uit het land van de wolkenkrabbers te verwachten hebben, komt Minister Huysmans te hulp. Tweehonderdduizend pakjes Amerikaansche en Engelsche sigaretten heeft de minister aan Nederland's Volksherstel geschonken, om zonder bon voor lichtelijk zwarte prijzen te verkoopen. De

opbrengst is voor de noodlijdende gezinnen in ons gewest. Hoe goed bedoeld overigens, de sigarettenwinkeliers hebben er weer wat op te zeggen. Nederland's Volksherstel, zoo heeft men uitgerekend, heeft geen tabaksvergunning, geen middenstandsdiploma, geen vestigingsvergunning en maakt zich bovendien schuldig aan prijsopdrijving, om nog maar niet te vragen, of de minister wel op een eerlijke manier aan die 200.000 pakjes gekomen is. Onze kapper wil beiden een proces aandoen.

Steenen genoeg

Tot slot (ongehoord voor een der loketten van den Wederopbouw): „Meneer de distributie! Ik ben nu al acht maanden geleden hier geweest en ze zijn nog niet naar mijn huis komen kijken. De muren heb ik met kranten dichtgeplakt, de zolder is door het plafond gevallen, de regen klettert in de soepketel en de kinderen waaien uit bed.....”

Stem uit het publiek: „Moet je er een steen op leggen. Heb ik ook gedaan.”

het leven toen hij te Made in het huwelijksbootje stapte. Namens de vele coureurs, die in hun frisch-gekleurde truien tegenwoordig waren, huldigde de voorzitter van de Wielclub „De Jonge Benner”, de heer Gooyaards, bruid en bruidegom.

Noodlottig ongeval.

Minder prettig nieuws vernamen we uit Ossendrecht, dat rouwde om den dood van een zijner soldaten. Louis de Vos, nog slechts zes wekengetrouwd, werd door een noodlottig ongeval zwaar gewond terwijl hij geleund stond over de railing van de Indrapoera, die hem naar Indië zou brengen. Een week later bezweek hij aan de bekomen verwondingen.

Een enorme schade werd aangericht te Klundert, waar brand ontstond in de Meubelfabriek „De Maas”. De brandweer kon met veel moeite een rij huizen vlak bij de vuurzee redden.

Van de glasactie „Ruiten Troef” profiteeren natuurlijk ook de gteisterde gebieden in West-Brabant. Voorschoten bezorgde Standdaarbuiten 60 meter glas, Stampersgat 140 en Nispen 20 Poeldijksche kwekers namen het kloeke besluit Roosendaal glaslicht te maken. Twintig man kwam er met 1000 meter glas en 1100 kg stopverf om de daad bij het woord te voegen. Bergenop-Zoom werd door Naaldwijk geadopteerd. doorwaar het nog absoluut niet veilig is.

De decentralisatie bij Philips heeft o.a. tot gevolg, dat in Roosendaal een afdeling gevestigd zal worden, waar 150 meisjes voetjes voor gloeilampen zullen vervaardigen.

Het statige „Valkrust” te Ginneken werd ingericht tot kinderziekenhuis. Oudenbosch voert zijn goeden naam op onderwijsgebied steeds hooger op. Werd kort geleden een lagere tuinbouwschool opgericht, thans besloot de raad medewerking te verlenen aan de plannen van het instituut Saint Louis tot stichting van een ambachtsschool met internaat. Helaas kunnen niet alle gemeenten een vooruitstrevende politiek voeren, daar zij noodlijdend zijn. Zoo heeft Breda op zijn begroting een tekort van maar eventjes f 1.430.000.

WAAKZAAMHEID 21

Blijft geboden

Buitenzorg is o.a. een van die plaatsen, waar het nog absoluut niet veilig is.

De bepalingen, welke in verband hiermede door de commandanten van de onderdeelen worden gegeven, zijn heusch niet zoo kinderachtig als velen onder jullie wel denken. Recente gebeurtenissen hebben wederom uitgewezen, dat er nog steeds rampokbenden rondlopen, die van wapenstilstand niets willen weten en rustig doorgaan, de burgerbevolking te terroriseren en patrouilles uit hinderlagen te overvallen.

Het is dan ook in je eigen belang, wanneer je Commandant orders uitgeeft, dat je, als je het garnizoen voor dienst moet verlaten gewapend moet zijn en onder beoorlijk geleide.

Wees niet eigenwijs, sla jezelf niet op de borst en zeg niet: Mij kan zooiets niet overkomen. Ik doe niet mee aan dergelijke kinderachtige dingen. Verschillende kameraden hebben dat ook gezegd en hebben het met hun leven moeten bekopen. Dóe niet als een flinke vent, doch wéés een flinke vent en volg de gegeven orders op. Het is nog altijd gezonder als ze van je zeggen: „Kijk daar gaat-ie” dan „Kijk daar ligt-ie”.

Verder is het van groot belang, wanneer je je wapens voor korten of langeren tijd niet noodig hebt, ze goed op te bergen. Laat ze niet slingeren. Doe ze achter slot en grendel. De mogelijkheid is anders heelmaal niet uitgesloten, dat je vandaag of morgen met je eigen wapens overvallen wordt.

Indië is een land, waarvan de meesten onder ons de bedoelingen van de bewoners nog steeds niet kunnen doorgronden en zeker kunnen zij dat niet, die eerst sedert korten tijd hier verblijven.

Zoolang de toestand niet volkomen duidelijk is, blijft uiterste waakzaamheid in alle opzichten geboden.

Korporaal Roelof Bobbink †

Maandagmiddag 11 November, omstreeks half vier, had op de begraafplaats Kedoenghalang te Buitenzorg de begrafenis met militaire eer plaats, van den Rotterdamschen Korporaal Roelof BOBBINK van 8-III-R. J., die tijdens de uitoefening van zijn dienst in den nacht van 10 op 11 November 1946 het leven liet.

Bobbink, die eerst kort in Indië is, was als korporaal van aflossing met de wacht onderweg, toen hij op den Boeboelakweg een Hollandsche patrouille, die door een bende kwaadwilligen uit een hinderlaag overvallen was, in een vuurgevecht gewikkeld aantrof. Zich geen oogenblik bedenkend, sloot hij zich onmiddellijk bij den patrouillecommandant aan. Wederom volgde een kort vuurgevecht, waarbij hij helaas doodelijk werd getroffen.

De begrafenis vond onder groote belangstelling plaats. Aanwezig waren o.a. Kolonel Thomson, C. Ie Infanterie Brigade, Luitenant-Kolonel H. van Leeuwen, C. III-R. J., de Plaatselijke Commandant Luitenant-Kolonel Doorman en voor zoover mogelijk het geheele IIIe Bataljon Jagers. Tevens was van elk der andere in Buitenzorg gelegerde onderdeelen der 7 December-Divisie een deputatie van 6 man aanwezig alsmede de voorzitter van het Roode Kruis Mevr. Kalfshoven en Dominee Visser van Buitenzorg.

Aan het graf werd gesproken door Luitenant-Kolonel van Leeuwen, alsmede door Dominee Visser.

We zullen hopen dat Korporaal Bobbink niet voor niets gevallen is en dat in een zoo kort mogelijk tijdsbestek orde, rust en veiligheid zijn hersteld.

Dat hij ruste in vrede.

Zevenster.

W. BRABANT

**Twee jaar terug, Brabant bevrijd.
De vlag op de Indrapoera halstok.
Sommige gemeenten wel glas
maar geen centen.**

Eind October en begin November werd alom in het West-Brabantsche land de bevrijding op eenigszins feestelijke wijze herdacht. Breda ontving officieel een Poolische deputatie en ontving namens de stad eenige geschenken. Op haar beurt kreeg de Baroniestad een prachtig uitgevoerde triptiek van den Poolschen schilder, prof. Stefanoff, aangeboden.

Op den Wittouck werden 13 kranige kerels gehuldigd, die tijdens den terugtocht van de Duitschers de suikerfabriek met gevaar voor eigen leven bewaakten. Bergenop-Zoom zei het met bloemen. Circa 1500 schoolkinderen hebben aldaar meer dan 9000 bloembollen geplant op ruim 900 Engelsche graven, een daad van piëteit, die georganiseerd was door het Oranje-comité. Tevens had in het stadje aan de Schelde de uitvaart plaats voor Gerard Dercks en Bern, de Wijs, die in den strijd tegen den bezetter hun leven voor het Vaderland gaven.

Jubilea.

Voorts deed het Krabbegat van zich spreken door het zilveren jubileum van Laus Deo, welk mannenkoor in de 25 jaren van diens bestaan, niet minder dan 195 concerten heeft gegeven. Behalve de directeur Fr. de Groot vierden ook zijn mede-oprichter J. Stalpers en een der eerste twaalf leden, M. de Rijk, hun zilveren feest. Dr. N. Konings werd in Charitas te Roosendaal gehuldigd, omdat hij 25 jaar lang les heeft gegeven aan de verpleegsters. Bij deze gelegenheid werd een nieuwe barak voor t.b.c.-patiënten in gebruik genomen. Ook pastoor A. Damen werd in de bloemetjes gezet daar hij een kwarteeuw herder is van de O.L. vrouweparochie te Breda. Tevens was hij al dien tijd aalmoezenier aan de strafgevangenis. Te Oosterhout vierden Simons' Emballage-farieken en Houthandel N.V. in een drie-daagsch feest haar diamanten bestaan.

Ook in de sportwereld waren feestklanken te beluisteren. De Bredasche hockeyclub vierde haar 40-jarig bestaan. Het is de oudste club in het Zuiden. Zij telt op het oogenblik 120 leden en speelt met zes elftallen in de competitie. De populaire wielrenner Kees Joosen sloot een contract af voor

Si-Abang

Kees de Bock is zoo'n beetje een beroemdheid geworden. En terecht. Je bent niet voor niets mascotte van een van de beste militaire muziekcorsen van Europa! Wie schetst onze verbazing toen we in een afgelegen hoekje van een afgelegen perimeter een verren neef van Kees aantreffen, die dezelfde functie vervult: Si Abang, 6de Compie 1ste Bataljon KNIL.

Ik zag hem voor 't eerst, toen hij geduldig en hardnekkig met zijn gele tanden op een vetleeren soldatenlaars stond te kauwen, die te drogen lag op een rotsblok. En hij was omgeven door een harem van vier bruine geiten.

Hij is, — zoo zeiden ze, vanaf kapitein tot soldaat met dienzelfden nadenkenden glimlach, — geboren op den elfden April van dit jaar in Rawahbangké, des nachts achter een waterdrum onder vol vuur van een stelletje hysterische pelopors.

De kapitein zei: —Hij heet Hein,— maar de troep van kleine, donkere soldaten noemt hem „Si-Abang”, de groote broer. En allemaal vinden ze in het voorbij-gaan even den tijd voor een kleine stoeipartij of een vriendschappelijke stoot tusschen de horens. Hij is overal met de troep meegetrokken langs de lijn van eenzame voorposten en gevechten en bevrijdingen. Hij kent alle wel en wee en bergt de historie van de compie achter zijn wijze oogen.

Wanneer de kapitein 's ochtends vroeg in zijn onderbroekje gymnastiekles geeft aan de compie, — omdat ze immers door den wapenstilstand zelfs hier den tijd voor vinden, — komt Si-Abang met een onhoudbare rush het rotsige pad afgestormd en neemt den springenden en dansenden kapitein van achter in een opwaartsche kopstoot.

Van de prilste jeugd af gevoed door de moedergeit, is hij spoedig overgegaan tot de kost van den troep en tegenwoordig is zijn rantsoen aan rijst met sajoeran en brood verdriedubbeld; hij houdt ook van koffie en bier en een onderbroek. Het heele kampement is zijn domein, waar hij verveeld in rondpioniert en hier en daar kopstootjes geeft. Bijvoorbeeld als de korporaal zijn panteruniform uitwascht aan den oever van de bergstroom en daarbij krampachtig de teenen geklemd houdt om den rand van de steenen; of als Dikke, de kok, gloeiend-heet over een kokende drum gebogen staat.

Si-Abang, met een van z'n Wapenbroeders.

Si-Abang zal oud worden met de zesde compie langs hetzelfde ongewisse pad, waarlangs de KNIL-compagnieën zwerven. Hij zou in een Nederlandsch bataljon furore maken omdat hij er de geest en de wijsheid toe bezit; misschien zou Si-Abang dan ook verre reizen maken en groote kranten zouden over hem schrijven en hij zou een baadje aankrijgen in allerlei kleuren.

Maar als zijn commandant en zijn pleegvaders is Si-Abang onbekend in de groote buitenwereld; en dit bivak is een afgelegen bivak temidden van rolsteenen en oerbosch, waar je alleen het eeuwige lied hoort, dat de natuur componeerde uit de klank van vallend water en het ruischen van de boomen, — waar niemand in de onrustige

OVERPEINZINGEN...

De maan kijkt als een goede oude baas, vriendelijk naar beneden en zendt zijn zilveren stralen over het aardse tranendal.

Palmbomen ruisen dor een zachte wind voortbewogen. Tjittjaks laten hun schor geluid klinken door de stilte en de krekels snorpen. Daartussen staat eenzaam en verlaten een schildwacht. Zijn silhouet steekt donker af tegen de tent waarvoor hij staat. Het is middernacht. Hij staat te peinen over dingen die vanmiddag zo plotseling gebeurden.

Een peleton dat 'smorgens van een patrouille terug kwam stootte op een groep pemoeda's, die aldaar het terrein aan het verkennen waren. Een kort maar hevig vuurgevecht ontbrandde. Binnen een kwartier was het beslist in ons voordeel. De pemoeda's kozen het hazenpad met achterlating van vijf doden en bewapening. Gloednieuwe Lee-Enfields. Hoe komen ze daar nu aan!

Eén jongen van ons moest het bezuren. Met een beenschot kwam hij er af. Ja het is een vreemd land. Uren lang kan je hier lopen zonder dat je een mens ziet, en vlak bij huis gebeurt zoiets. Kalongs vliegen boven de bergen op jacht naar hun p'rooi, gelijk ook de jongens vanmiddag deden.

Zijn gedachten dwaalden af. Hij kijkt naar de palmbomen. Hè wat leuk. Het lijkt net of daar een vriend paartje zit. Ja ik zie de bank. Het geheel is door een krans omgeven. Zij heeft een grote hoed op en hij heeft zijn arm om haar heen geslagen. Hij wendt zijn blik af en zijn gedachten gaan terug naar Holland, naar zijn verloofde, die niet goed kon begrijpen waarom hij nu juist weg moest.

„Waarom Leo, ga je toch zoo ver weg?” had ze gezegd. „Je weet ik kan niet zonder jou”.

Dan die tranen en die onbegrijpelijke blik in haar lieve, bruine ogen met de vraag, waarom?

Ja hij was er toen ten dele koel onder gebleven.

wereld daarbuiten iets van hooren zal. Zijn compie zou door hem bekendheid krijgen en de compie zou het alleszins verdienen en misschien zouden dan de menschen iets minder achter hun eigen kleine voordeeltjes aanjagen en iets meer tijd vinden om te luisteren naar de historie van naamlooze soldaten, die ongeteld de uitkomst zwijgend en blijmoedig hun plicht doen daarbuiten.

Maar de buitenwereld heeft het druk met Beurskoersen en Republieken en ze luisteren liever naar een dansband dan naar het sereene lied van kristalheldere bergstroom en de schallende schreeuw van de gele liefdevogel kepodang en de soldaten hebben primitieve stemmen bij hun gitaar.

En Si-Abang is maar een doodgewone Javaansche geitebok, die naar vetleeren schoenen en onderbroeken hapt en zijn compiescommandant opwaartsche kopstooten geeft en die stinkt naar muskus vermengd met geweervet.

Toen ik nadenkend dien avond mijn weg zocht naar de slaapplaats, waar de regen intiem zou ruischen over het atapdak, stond hij in het vale schijnsel van een „lampoe center” slaperig naar larons te happen en ik, aartsdomme vreemdeling, ik kreeg medelijden met dit brokje zesde compie en ik gaf hem mijn laatste kostbaar bezit: een pakje vochtige Neptunusigaretten. Hij vermaalde het tusschen de kiezen; voor de lucifers bedankte hij beslist en daarom liep ik verder langs de natte rotsblokken.

„Ria, begrijp je dan niet dat het Vaderland dit van ons verlangt?”

„Nee, dat kan en wil ik niet begrijpen!”

Driftig stampte zij met haar voet op de grond. „Je hebt tijdens die Moffen ook al zulk gevaarlijk werk gedaan en wat krijg je voor dank? Ben je dan vergeten hoe mijn vader door die Moffen, o, hoe haat ik ze, is weggehaald en vermoord? Jij was mijn eenige troost. Hoe dikwijls heb ik niet om jou in angst gezeten als je soms twee of drie dagen weg bleef? En als je dan terugkwam hoefde ik niets te vragen. Ik kon het al aan je gezicht zien. Nooit hebben we samen eens echt leuk uit kunnen gaan. Altijd die angst, dat je opgepakt zou worden”.

„Ja maar Ria luister nu toch eens. Het is mijn plicht.”

„Laat het nu dan maar eens door een ander opknappen. Die hebben de gehele oorlog nog nooit iets gedaan dan zwarte handel. En die gaan niet weg. Ja, die zijn gek!”

„Kindje wees nu eens even stil. Meisje het is een roeping. Ik moet gaan. Dat is een stem van binnen. Dat volk moet geholpen worden”.

„Ja maar Leo jij hebt toch genoeg gedaan? Hoelang moeten we nu alweer wachten. Leo veronderstel dat jij valt, dat je doodgeschoten wordt. Oh ik word vast gek. Leo om hemelswil blijf bij mij. Ik kan niet zonder jou.....”

En later in brieven bleef ze lang op dit standpunt staan, totdat plotseling de raadselachtige ommekeer kwam. Ze ging begrijpen, hem moed inspreken.

Later bleek hem, dat zijn beste vriend enkele keeren rustig met haar gepraat had en bereikt had, wat hem niet gelukt was. Een nuchtere, goedmeenende derde kan soms veel onheil voorkomen.

„Zoo Leo, het is tijd. Fijn weer hè?”

„Joh, je laat me schrikken”.

„Zeg, in de wacht staat brood voor je”.

„Tabé”.

Sld. 1e kl. J. Uythoven.

Aan jullie allemaal heb ik dit te zeggen. Ik heb het groote voorrecht gehad, met een dienstopdracht naar Nederland gestuurd te zijn.

Als jullie allemaal heb ik het hevige verlangen naar Nederland terug gekend.

Wij hebben in het begrip „Nederland” onbewust alleen naar ons huis verlangd. Naar hen die wij liefhebben.

Nederland is in de kranten tot iets anders geworden.

Tot stakingen, deserteurs, tot corruptie en kleinzielig politiek gemodder, tot het woord „moordenaars” en vrijgelaten N.S.B.'ers.

Deze twee begrippen staan verre van elkaar, toch vormen zij voor ons tezamen het begrip: Nederland.

Nederland, dat je ondanks alles zoo vervloekt liefhebt.

Ik zal je zeggen waarom:

Getweeën brachten zij mij weg naar het vliegveld. Twee soldaten. Zooveel hadden wij samen gedeeld. In mij woelde de onrust van het blijde verlangen naar het gezicht van een Moeder, het zuivere profiel van een meisje. In mij was alles: Nederland.

Eén hunner vroeg: — „Heeft U Uw pistool bij U?”

De ander zei: — „U komt niet terug, vóór U alle patronen verschoten heeft”.

Ook zij dachten aan Nederland.....

Ik ben zoo trotsch, Nederlander te zijn.

Om wat ik gezien heb op stoffige, heete vliegvelden; in het verwaarloosde landschap; wáár je ook kwam, vond je een wit gebouw met keurige kamertjes, waar zelfs zeep en handdoeken niet ontbraken, en eetzaal waar het blanke licht warm in zilver en heldere lakens blonk.

Omdat op deze gebouwen de Nederlandse vlag waaide. Ik ben zoo trotsch, Nederlander te zijn.

Omdat in het vliegtuig waar wij mee reisden, vier Franschen, vijf Britsch-Indiërs, vier Engelschen, twee Amerikanen en ook nog een kleine bewegelijke Chinees uit Singapore meereisden.

Ik ben zoo trotsch, Nederlander te zijn.

Omdat ik twee dagen na mijn aankomst in Leiden een geweldigen optocht zag. Met hoempa-muziek en veel geschetter van verblindend-geel gepoetst koper. En politiecorpsen, en de Post-harmonie en een hengelaarsvereniging en padvindsters. Omdat Leiden toen glas inzamelde voor de geteisterde gebieden in het Zuiden van het land. Ik ben het station-emplacement langs gewandeld. Ik heb er het glas gezien. Stapels, heuvels, bergen van glas. En de stroom hield niet af. Truck op truck reed aan en glas werd ontladen, glas, glas.....

Ik ben zoo trotsch, Nederlander te zijn.

Omdat geen trein van de zoovele, waarmee ik dit kleine, gure land heb afgereisd, één minuut te laat vertrok of arriveerde. Omdat trotsch alles wat de Mof vernielde of wegsleepte, de stalen triomf langs de blinkende banen suist, onweerstaanbaar, verlicht en verwarmd. En omdat op de emplacementen achter de roestende geraamten van beschoten locomotieven de vele arbeiders als dwergen krioelen om het reuzengebouw dat herrijst op de fundamente van destructie.

Ik ben zoo trotsch, Nederlander te zijn.

Om zoo veel. Zoo héél erg veel.

Om den schildwacht, die stram aan de

Aan jullie

poort van de kazerne staat en met klappende handgrepen het geweer in den arm neemt.

Omdat op een Amsterdamsche tram twee menschen, uit de volksbuurten, mij direct een doosje lucifers toestaken, toen ik een vuurtje zocht.

Omdat achter Schiphol machines en menschen over honderden hectares zwarte klei en modder nijver werken aan de uitbreiding van de aerodrome.

Omdat ik een schip zag vertrekken uit Amsterdam's haven. Met honderden kerels als jullie, even jong en even dóór- en dóór-Nederlandsch. Die zongen van: — Vaarwel lief Vaderland, vaarwel! — dat het dreunde over het donkere water in de schemering.

Om dit alles, ben ik zoo blij en gelukkig en trotsch, Nederlander te zijn.

Ondanks de kranten die zoo weinig goeds schrijven en zoo weinig goeds zien om tevreden over te kunnen schrijven.

Ondanks de jongelui die hier tegenwoordig lange haren dragen en met meisjes, zóó maar op een werkdag, de café's en restaurants binnengaan.

Ondanks het feit, dat je soms zoo heel lang moet wachten op de departementen.

Je leest alleen de kranten maar niet. Je kijkt den anderen kant op, als je zoo'n langharig creatuur ziet, en denkt aan een schip dat je hebt zien vertrekken.

En op het Departement heb je tenminste den tijd, om héél even en dankbaar te zeggen: — Vooruit dan maar!

Dit is alles, wat ik jullie te zeggen heb. Opdat jullie even trotsch zult zijn als ik. Op Nederland.

Nederland, dat toch niet het Nederland is, dat wij uit de kranten kennen.

Tony.

„Kijk” zegt de kapitein Willemse, als ik met hem in een onherbergzaam stukje van Sabang door een anderhalve voet diepe plas waad, waar het bergpaadje behoort te zijn, „Kijk daar ligt weer wat”. En hij wijst ergens in de boschjes, waar nauwelijks zichtbaar een stuk of twaalf Japansche bommen hun koppen door de struiken steken.

Inderdaad, daar liggen er weer een paar, eenige van de honderden en honderden die hier nog liggen, waar precies weet niemand.

Want Sabang was voorbestemd het Okinawa van Indie te worden. Dat besef je, als je de mijnavelden ziet, de stellingen tot in het dichte oerwoud toe, de geschutsopstellingen aan alle zijden van het eiland.

Het is hier gelukkig niet tot een strijd gekomen, maar de naweeën van de doelbewuste voorbereiding ervoor beleeft Sabang practisch elken dag in den vorm van heftige explosies, die de huizen doen trillen.

En iederen keer als er weer zoo'n klap is, weet je, dat sgt. maj. B. Jongste van het KNIL weer eens bezig is.

„Ik heb hier op Sabang zoo ongeveer 300 bommen van 60 kg, die als landmijnen gemonteerd werden, gedemonteerd”, vertelt hij.

En toevallig weet je, dat dit in het bomb-disposalvak zoo'n beetje het gevaarlijkste onderdeel is.

„Er liggen er nog ongeveer een 360 die ik moet doen, tenminste die bekend zijn. Er liggen er zeker nog veel meer”.

„Is hier nog wat anders behalve die landmijnen?”

„O, hoopjes. Er zijn hier groote artilleriedumps, waar ik 1200 granaten gedemonteerd heb. Van 400 van die cadeautjes was de veiligheidspen uitgetrokken”.

„Hoe vinden jullie die bommen eigenlijk?”

„De MP spoort ze meestal op en dan geven ze mij een seintje.

Zoo kreeg ik kortgeleden een boodschap, dat er op het vliegveld 15 à 20 meter buiten de startbaan een bom van 60 KG lag. Die had er al een jaar gelegen en het is een wonder, dat er niks mee gebeurd is. Ik heb het geval ter plaatse maar direct opgeblazen. Je kunt wel zeggen, dat je hier voorloopig niet klaar bent. Van April af rijden er dagelijks twee auto's met bommenladingen af en aan. Dat zijn dan natuurlijk de niet scherp gestelde projectielen, die in zee worden gegooid. Meerendeels bommen van 60 en 250 kg. Soms vind je er een paar van 500 en 800 kg. en nu en dan enkele torpedo's”.

„Krijgt U gevarengeld voor dit werk?”

„Nee, dat krijgen we niet.....”

Maar het werk moet gedaan worden en het wordt gedaan. Het is slechts een handjevol mannen dat in de Oost dit vuiltje opknapt. Zij werken dag aan dag in de frontlijn, elken dag met den dood voor oogen.

Pet af voor dit kleine partijtje!

Lt. A. G. Schijver.

Het uitkiezen van de juiste menschen voor de verschillende functies oefent een diepen invloed uit op het moreel.

EIGEN VUUR!

De grootste tragiek van het slagveld

„Niet schieten! Niet schieten!! Eigen troepen!!!”

Drie daar boven in het donker hooren het niet, razen door met hun mitrailleurs en als het gedonder van hun motoren wegsterft, staan er verbijsterde mannen om hun gevallen kameraden.

Dramatische strijd van Brit tegen Brit

De „Volkskrant” geeft in het hieronder geciteerde artikel een opsomming van eenige tragische gevallen van „Eigen Vuur”; inderdaad is er niets ellendigers voor een soldaat dan te komen onder eigen vuur. Hier worden eenige catastrophale gevallen naar voren gebracht, die soms duizenden slachtoffers hebben geëischt. Maar hoeveel zijn er in dezen oorlog gevallen tijdens patrouillegang, tijdens wachtdiensten, door vuur van eigen makkers?

In October 1942 liep het grote Amerikaanse mailschip, de „President Coolidge” die in de Pacific als troepentransportschip dienst deed, op een mijn. Het was een Amerikaanse mijn, die dit reusachtige schip vernietigde. Het grote offensief der Amerikanen tegen de Salomons-eilanden was begonnen. Uitgestrekte mijnenvelden beschermden de Amerikaanse posities op Guadalcanal tegen de beruchte „Tokio-Express” — de Japanse konvoien, die enige malen per week versterkingen naar het eiland brachten. Er was een fout gemaakt, die Amerika de „President Coolidge” en duizenden soldaten kostte. De dood door „eigen vuur” is de meest gevreesde verschrikking van elke oorlog. Bij de grote lucht- en zeeslagen bij Midway en de Salomonseilanden werden Amerikaanse jagers, die Japanse bommenwerpers en torpedo-vliegtuigen achtervolgden tot in het spervuur der eigen oorlogsschepen, het slachtoffer van hun vermetele moed. „Eigen vuur” kwam de Japanners op enige oorlogsbodems te staan, toen, in de voorbereidende faze van de slag in de Java-Zee, een Nederlandse duikboot zulk een verwarring veroorzaakte onder een Japans konvooi, dat de Jappen, in de mening dat geallieerde schepen hun linies waren binnengedrongen, elkaar enthousiast begonnen te beschieten.

Vergissingen, die mensenlevens kosten, worden gemaakt in elke oorlog. Zij zijn even onvermijdelijk als autobotsingen in drukke straten. Tijdens de slag om Arnhem kwam een groot deel der voorraden, door Britse en Amerikaanse transporttoestellen met grote zelfopoffering afgeworpen, in Duitse handen. Poolse parachutisten, neergelaten om de Benarde Britse Airborne Division te versterken, kwamen terecht op de verkeerde Rijnsoever.

De geschiedenis van de strijd in het Westen, die voor het grootste deel ondanks

de publicaties van Eisenhower en Montgomery, nog in de geheime archieven rust, belicht de tragiek van „eigen vuur” reeds op scherpe wijze. De bombardementen van Nijmegen en Den Haag berustten, zoals destijds reeds officieel verklaard is, op „verkeerd uitgevoerde opdrachten”. Deze geallieerde vergissing schond twee Nederlandse steden en kostte enige duizenden Nederlandse burgers het leven. Deze tragiek van de oorlog trof ook in volle zwaarte de Canadezen bij Caen, wier gelederen door een Amerikaans bombardement werden gedecimeerd en een escadrille Britse bommenwerpers die op de Noord-zee de strijd op leven en dood aanbod tegen Britse torpedojagers.

BRITS CONVOOI ANTI BRITSE BOMMENWERPERS.

In Februari 1943 maakte een flottielje Britse torpedojagers ten Noordoosten van de schotse kust een Duitse hulpkruisers en enige vrachtschepen buit. De strijd was niet zwaar geweest. De Duitse kapitein had de bevelen van den „Führer”, om tot de laatste patroon te vechten, genegeerd en

„Niet schieten! Niet schieten! Eigen troepen!!!”. Die daar boven in het donker hooren het niet en razen door met hun mitrailleurs.....

had de vlag gestreken voor de overmacht. Het konvooi was op weg naar een Britse haven en er heerste onder enige duizenden Britten een opgewekte stemming. Totdat een formatie bommenwerpers van Coastal Command naderde. De bommenwerpers aangetrokken door het grote witte hakenkruis op het voordek van de hulpkruiser, trokken onmiddellijk de conclusie „vijandelijk konvooi” en gingen tot de aanval over. De eerste bommen richtten reeds schade aan op enige Engelse schepen en maakten slachtoffers. Er was geen enkele mogelijkheid in contact te komen met de aanvallers, daar op dat moment het absolute gebod van „radio-silence” van kracht was. Om de volledige ondergang van de gehele Britse formatie te voorkomen, bestond slechts één middel: geweld met geweld beantwoorden. Het luchtafweergeschut der oorlogsschepen deed zijn plicht, de bommenwerpers bleven aanvallen met doodsvrachting en plichtsbeseft en het dramatische resultaat van deze broederstrijd was, dat de Britse commandant zijn schepen en bemanningen redde, doch negen van de twaalf bommenwerpers gingen met volledige bemanning verloren. De drie vliegtuigen, die aan deze hel ontkwamen brachten op hun basis rapport uit en de Admiraliteit, die onmiddellijk gewaarschuwd was, had weinig moeite de juiste aard van dit drama vast te stellen.

De vergissing bij Caen geschiedde in Augustus 1944. De strijd om deze sleutelpositie in Normandië had zijn hoogtepunt bereikt. De Duitsers deden verwoede tegenaanvallen. In de loop van een enkele dag verwisselden sommige stellingen vele malen van bezitter. De RAF en de Amerikaanse luchtmacht ondersteunden de Britse en Canadese troepen door voortdurende bombardementen, die, met het oog op het wisselende aspect van de strijd en de betrekkelijk kleine grootte van het slagveld, uiterst nauwkeurig moesten worden uitgevoerd. De kleinste vergissing, aan welke zijde ook gemaakt, zou onherroepelijk eigen mensenlevens kosten.

DE ZWARTE DAG.

En deze vergissing kwam. Zij kon onder deze nerveuze omstandigheden niet uitblijven, maar zij was zo grotesk en fataal dat zeer vele Canadezen door dit „eigen vuur” sneuvelden. Op deze zwarte dag was een grote formatie der R.A.A.F. op weg naar het slagveld van Caen, voorafgegaan door „Pathfinders”, die het bombardement zouden leiden. Even voordat het doel bereikt was, openden de voorste machines hun bomdeuren. Het was hier, dat de ramp begon, want aan boord van één der „Pathfinders” ging iets mis en de bommen stortten omlaag, tegelijk met het openen der deuren. De stroom bommenwerpers, die volgde, legde zijn „bomtapijt”, plichtmatig reagerend op het voorbeeld, ettelijke kilometers te vroeg, de vertwijfelde Canadezen bedelvend, die machteloos en verbijsterd opkeken naar hun beschermers, die hun beulen waren geworden. In het ontzaglijk oorlogsmechanisme had één klein radertje gehaperd.

Zooals altijd zal het leger met de beste aanvoerders — en dus met de dapperste, meest loyale en toegewijde mannen, — de overwinning wegdragen.

Het KORPS MARINIERS

MILITAIRE WILLEMSORDE voor het Korps Mariniers

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd de Militaire Willems Orde 4e klasse te verleen aan het Korps Mariniers. Op 10 December zou de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten, Luitenant Admiraal C. E. L. Helfrich de versierselen van deze hooge onderscheiding tijdens de herdenkingsplechtigheid van den oprichtingsdatum van het Korps Mariniers aan het vaandel hechten.

Kolonel Willem Joseph Baron van Ghent commandeert van den 10den December 1665 af een „Regiment de Marine”.

En dan schreef de toenmalige Kapitein der Mariniers W. A. J. Roelofsen in hetzelfde nummer van „Zeemacht”:

Zoo ontstond dus de gespecialiseerde infanterie, ook zeesoldaten of Marine-infanterie genoemd en thans officieel Mariniers geheeten.

Den eersten Nederlandschen Mariniers was het geluk beschoren binnen één jaar tijds te kunnen bewijzen, dat zij als scheepssoldaat en als expeditionnaire soldaat aan de gestelde eischen ruim voldeden.

Deze „jongens van Jan de Witt”, onder hun eersten Commandant Van Ghent, vochten op De Ruyters vloot tot volle tevredenheid van dit groote driemanschap in den Tweedaagschen zeeslag (4 en 5 Augustus 1666) en, versterkt met gewone infanterie, voerde onze sterke vloot hen zegevierend de Medway op; aan den wal gezet bestormden en veroverden zij het fort Sheerness, den sleutel van de rivier.

Dan, 5 jaar na Chatham, het rampjaar 1672.

Als Frankrijk, Engeland, Munster en Keulen ons met z'n vieren tegelijk bedreigen, gaat het in het Oosten en Zuiden des lands slecht, zeer slecht; diep dringt de vijand het land binnen. Eerst dan gaat men

ALS dit nummer van „Wapenbroeders” verschijnt, heeft het Korps Mariniers reeds zijn 281sten oprichtingsdag herdacht. Overal ter wereld waar zich Nederlandsche Mariniers bevinden, zal op den 10den December een woord en een dronk gewijd zijn aan den verjaardag van het Korps, en er zullen namen genoemd worden van de mannen die in 1665 de stoot gegeven hebben tot de stichting van het „Regiment de Marine”.

Het maandblad „Zeemacht” schreef in December 1940, naar aanleiding van den 275sten jaardag van het Korps Mariniers:

Drie der grootsten onder de grooten schonken ons een voorbeeld van samenwerking, eenig in de historie, en het resultaat van hun gemeenschappelijk streven dwingt nog heden onze diepe bewondering af.

De vlootvoogd Michiel Adriaanszoon de Ruyter, de man, die straks in één jaar tijds twee groote koninkrijken tot drie maal toe de trotsche vlag doet strijken, wenscht Mariniers op de door hem zoo meesterlijk gecommandeerde vloot en adviseert in dien zin den Staatsman Johan de Witt, die, groot en wijs, dit advies accepteert zonder meer, het met vuur voordraagt en verdedigt bij de vroede vaders en kort daarna den Admiraal met het fiat der bestuurders kan verblijden.

En weder toont de grootste vlootvoogd

aller tijden zijn superieuren zin: hij draagt de organisatie van wat aan zijn machtig brein ontsproot, in vol vertrouwen en zonder voorbehoud op aan hem, die straks de eerste Nederlandsche Mariniers zal mogen commandeeren, aan den Kolonel Willem Joseph Baron van Ghent.

Zonder voorbehoud: de uitvoerder, de soldaat krijgt slechts opdracht de vloot goede zeesoldaten te verschaffen, hij moet scheppen al wat daartoe nodig is.

Van het eminente driemanschap is ongetwijfeld de Ruyter de centrale figuur. Wat hij nodig oordeelt, vraagt hij, marchandeeren kent hij niet. Den grooten staatsman is dit genoeg, immers de Ruyter, de bekwame, de machtige vraagt. Niet zoodra is er de toestemming, of hij geeft zijn opdracht uit: kort en zakelijk; voor details staat hij te hoog.

De groote leider weet immers met onfeilbare zekerheid den uitvoerder te vinden, die, op geenerlei wijze gebonden, zal vormen wat nodig is. En Michiel Adriaanszoon heeft de goede keuze gedaan.

het leger versterken; mede in die versterking deelen de Mariniers: 93 compagnieën worden geteld. De Ruyter vaart uit; 2400 Mariniers vergezellen hem; bij Solebay worden de vereenigde Fransche en Engelsche vloeten verslagen!

Dat geeft lucht! Nauwelijks is de vloot weer binnen, of de Mariniers gaan er op af en vechten met hun wapenbroeders, die van stonde af aan te land waren ingezet, bij Oudewater en Woerden. In 1673 dreigden de herstelde vloeten der tegenstanders opnieuw; het gevaar voor een landing is zeker niet denkbeeldig.

Welaan, nogmaals vaart Michiel Adriaanszoon uit. „Niet afwachten, den vijand opzoeken!” is zijn parool. Uit de waterlinie neemt hij nu 2200 Mariniers mee en doet hen deelen in zijn overwinning bij Schooneveld en Kijkduin. Weer aan land vechten zij bij Naarden en aan het Oostfront. En zoo gaan zij door, 3200 van hen varen op de eskaders van De Ruyter en Tromp naar Martinique en den Loiremond in 1674; de overigen vechten vrijwel gelijktijdig bij Seneffe in de Zuidelijke Nederlanden. Hier tellen zij de gevallen bij honderdtallen, maar niet voor niets sneuvelden die.

Bosscha, in „Neerlands heldendaden te land” noemt dezen slag „de eerherstelling der Nederlandsche krijgsmacht”.

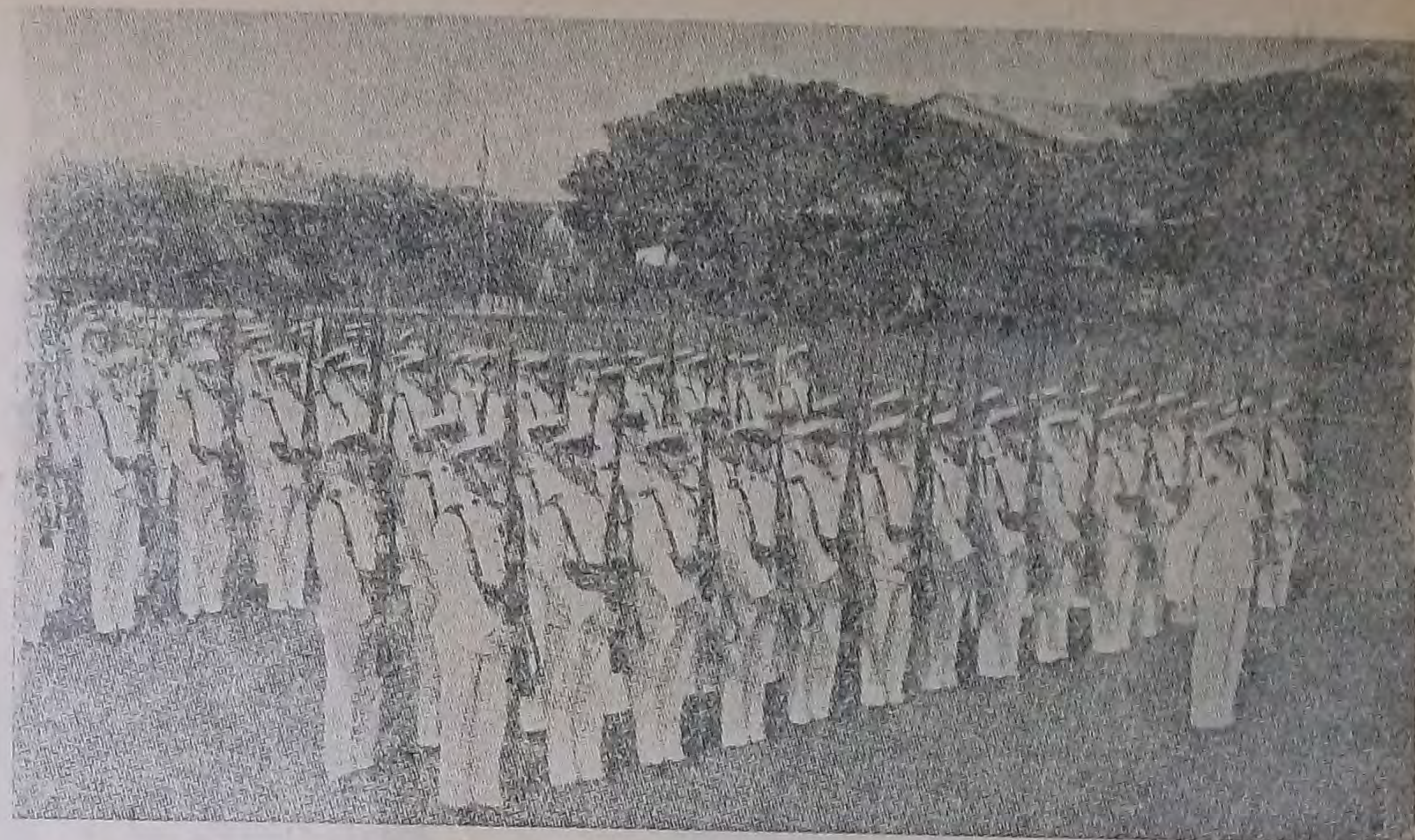
En dan zijn daar de verdere wapenfeiten der Mariniers:

De Spaansche Successie-oorlog (1702-1713), toen Nederland en Engeland samen den strijd aanbonden tegen Frankrijk en Spanje: 3600 zeesoldaten stonden gereed. Deze oorlog werd zoo goed als geheel in Spanje uitgevochten, vandaar „Spanje” in ons vaandel.

Nu volgt een halve eeuw van betrekkelijke rust. Het moegestreden land onderhoudt nog één regiment zeesoldaten, waarop in 1763 plotseling een beroep wordt gedaan om een ernstigen slavenopstand in onze kolonie Berbice te dempen. Na terugkeer in 1764 blijft het regiment in dienst

De luitenant-kolonel van het Waalsche Regiment Willem Joseph baron van Ghent, werd op 10 December 1665, met den rang van kolonel, commandant van het „Regiment de Marine” en naar de gewoonten dier dagen, ook bevelhebber van een oorlogsschip. Hij was de eerste commandant van de Nederlandsche Mariniers.

Toen de Mariniers in Indië nog het witte uniform droegen....

„tot het doen van expeditiën over zee en voorts op de schepen van oorlog”. In 1773 varen zij weder uit; nu om in Suriname een opstand te bedwingen.

Maar deze koloniale expeditiën deden hun het werk aan boord niet vergeten of verleren. In den aanvang van den zeeslag bij Doggersbank in 1781 zagen de Engelschen tot hun groote verwondering de eskaders van Zoutman en Van Kinsbergen op korten afstand liggen, alsof zij gingen paradeeren terwijl de Mariniers hun snaphanen geschouderd hielden als op een wapenschouwing.

Tot uit dit goed gedisciplineerde geheel plotseling de salvo's van kanon en geweer losbrandden en den eersten fellen klap gaven in den verbitterden strijd, die met een overwinning onzerzijds eindigde.

Met groote sprongen voorwaarts gaande in het terrein der historie zien we vanaf ons volgende waarnemingspunt de Mariniers op de vloot voor Algiers in 1816, waarbij een 2e luitenant, een sergeant en twee Mariniers als eersten in de rij, de Militaire Willemsorde 4e klasse verdienen.

Verder blikkend ontwaren wij hen bij Saparoea in 1817, in Palembang in 1819 en in den Java-oorlog van 1825-1830, naast de wapenbroeders van het Indische Leger, waarmee in de jaren nadien in nog vele expeditiën een hechte vriendschapsband op 't gevechtsterrein zal worden gesmeed.

Rechtsomkeert op de plaats makend zien wij in den Belgischen opstand de Mariniers bij Dendermonde, voor Antwerpen en in Staats-Vlaanderen; zij hadden als „Hoedjesmannen” den muiters een blijvenden schrik ingeboezemd en voor zichzelf een blijvende reputatie verworven.

Vanaf onze volgende uitkijkplaats zien we de Mariniers hun aandeel hebben in meer dan vijftig expeditiën in Oost-Indië, in trouwe samenwerking met matrozen van de vloot en soldaten van het leger.

Eenige namen te Uwer herinnering: Bali, Boni, Borneo, Timor, Flores, Djambi, Bandjermasin, Deli, Lombok; eenige der vele waarover de Mariniers kunnen meespreken.

Bijzonder trekt onze aandacht het optreden in Afrika, op de Goudkust, waarheen Zr. Ms. „Metalen Kruis” o.a. dertig Mariniers meevoerde en in 1867 aan den wal zette om eerbied voor het rood-witblauw af te dwingen.

Mede raken wij geboeid als wij de zeesoldaten, na de bekende forceering van de Straat van Simoneseke door Zr. Ms. „Medusa” in 1663 den wal op zien gaan

om, tezamen met de Britten, de Mata-mura batterij der Japanners te vernagelen.

Zij kennen geen rust. Vanaf 1873 tot het einde toe hebben zij hun deel in de pacificatie van Atjeh; vele malen als deel uitmakend van de landingsdivisie, maar ook twee malen met compagnieën uitsluitend uit Mariniers bestaande, nl. in '73 en '76;

Hoe gaarne ik langer zou willen stilstaan bij de koloniale krijgsgeschiedenis, ik kan niet, wij moeten verder, rusteloos verder, evenals zij, de Mariniers.

In de verwaarloozing van en de bezuiniging op de weermacht der laatste decennia hebben de Mariniers mede hun deel gehad. Zuinigheid die de wijsheid poogde te bedriegen, deed zelfs een poging tot opheffing van het Korps. Ondanks dat van 1900—1923 de Mariniers de gezantschapswacht te Peking betrokken, om daar het Nederlandsche gezag te doen eerbiedigen; ondanks dat zij in 1929 oogenblikkelijk gereed stonden om naar West-Indië te vertrekken om op Curaçao het Nederlandsche

„Hoedjesman, het uniform van omstreeks 1830”

Mariniers trekken over een bamboe bruggetje de kali over. De aan de andere zijde gelegen kampong is door de voorhoede reeds gezuiverd.

gezag te herstellen, aan hetwelk door Urbina een gevoelige klap was toegediend; ondanks dat zij in 1919 een transport Russen overzee geleidden naar Reval en daar de behulpzame hand boden bij het repatriëren van vele Nederlanders, ondanks dat zij in 1922 driehonderd Chinezen van Amsterdam naar Hongkong brachten; ondanks dat zij in 1932 een Nederlandsch passagiersschip met 470 man dienstweigende bemanning van voor Boulogne naar Rotterdam brachten; ondanks dat zij eenige malen in Shanghai de Nederlandsche driekleur temidden eener internationale troepenmacht hadden hoog gehouden.

Nauwelijks was het dreigend gevaar van

opheffing afgewend, of zij hielpen mede bij het dempen van binnenlandsche onlusten te Rotterdam en Amsterdam; zij verwierpen zich bijzonderen naam en plaatsten zich vooraan in de rij der internationale troepen, die in 1935 voor een rustig verloop van de volksstemming in het Saargebied hadden zorg te dragen; in Mei van datzelfde jaar bezetten zij reeds de nog onafgewerkte kazematten op den Afsluitdijk, waar precies vijf jaar later de mof zijn kop zou stooten; zóó hard, dat hij de wapenen neerlegde bij het eindsignaal, in de overtuiging verslagen te zijn.

Hoe zij in Mei 1940 voor Nederland gevochten hebben, ligt versch in Uw

geheugen; sinds kort weten wij ook, dat dertig Mariniers onze drie geliefde Prinsessen veilig geleidden door een met moffen bezaaid Westland; Mariniers: levend schild voor Oranje.

Wij hebben de Nederlandsche Mariniers gevolgd, overal ter wereld: op de schepen der Nederlandsche vloot; met die vloot, het werk derzelve voortzettend, vervolledigend, consolideerend; naast het Moederlandsche leger in Nederland; zij aan zij met de troepen der tropische gewesten; of zelfstandig optredend. Maar.... overal hun plaats waard.

Tot zoover het historisch overzicht dat de Kapitein der Mariniers W. A. J. Roelofsen in 1940 schreef. Nooit heeft hij toen kunnen vermoeden, dat in Maart 1942 zijn Korps in een verbeten worsteling met de Jappen in Oost Java nieuwe lauweren zou toevoegen aan het vaandel, dat reeds zoo vele trotsche wapenfeiten vermeldt. En nog veel minder heeft hij kunnen voorzien dat gedurende de laatste periode van den strijd tegen Japan een Mariniersbrigade in Nederland gevormd en in Amerika opgeleid zou worden. Dat waren feiten, die toen nog in de schoot der goden lagen.

Maar nu, in een artikel dat een overzicht wil zijn van 281 jaar Mariniershistorie, zouden wij met groote vette letters willen drukken, dat de volledige historie van het Korps Mariniers nog niet geschreven is, dat er dagelijks aan deze historie nog gulden regels worden toegevoegd door de Mariniersbrigade te Soerabaja. Eens zullen ook die wapenfeiten geboekstaafd worden en dan, als de geschiedschrijver de balans opmaakt, zal blijken, dat ook de jaren 1945 en 1946 de Mariniers in actie hebben gezien, op een wijze, die in overeenstemming is met de tradities die het Korps Mariniers altijd heeft hoog gehouden.

STAAKT het vuren?!

DE MARINIERS BLIJVEN PARAAT

Lang, droog en stoffig is de weg, die naar de artillerie-stelling leidt. In het vroege ochtenduur schreeuwen kleine kinderen ons reeds een „Tabeh toewan!” toe en parmantig gaat dan de duim omhoog. Links en rechts staan wit-stenen huisjes en ook kleine woninkjes van bamboe vervaardigd tussen de pisangbomen verscholen.

Langs de kali planten enkele vrouwen wat groenten en gieten water over hun kleine tuintje; een tanih hakt wat hout op zijn erf en een jong meisje veegt met haar „sapoelidi” de neergevallen bladeren bijeen. Mooi en vredig is het op deze vroege Indische morgen. Och en waarom niet?

Het „Staakt het vuren” is toch afgekonddig?

Als we in de stelling komen, is het ochtendschappen juist afgelopen. De mariniers van de Batterij gaan aan het werk. Enkele poetsen de vuurmonden, de administrateur laat in zijn kleine hokje de schrijfmachine ratelen en een werkploeg is bezig met het oppikken van papier en andere ongerechtigheden. De koks, achter hun „field rangers”, zorgen ervoor, dat de „vette hap” op tijd klaar komt.

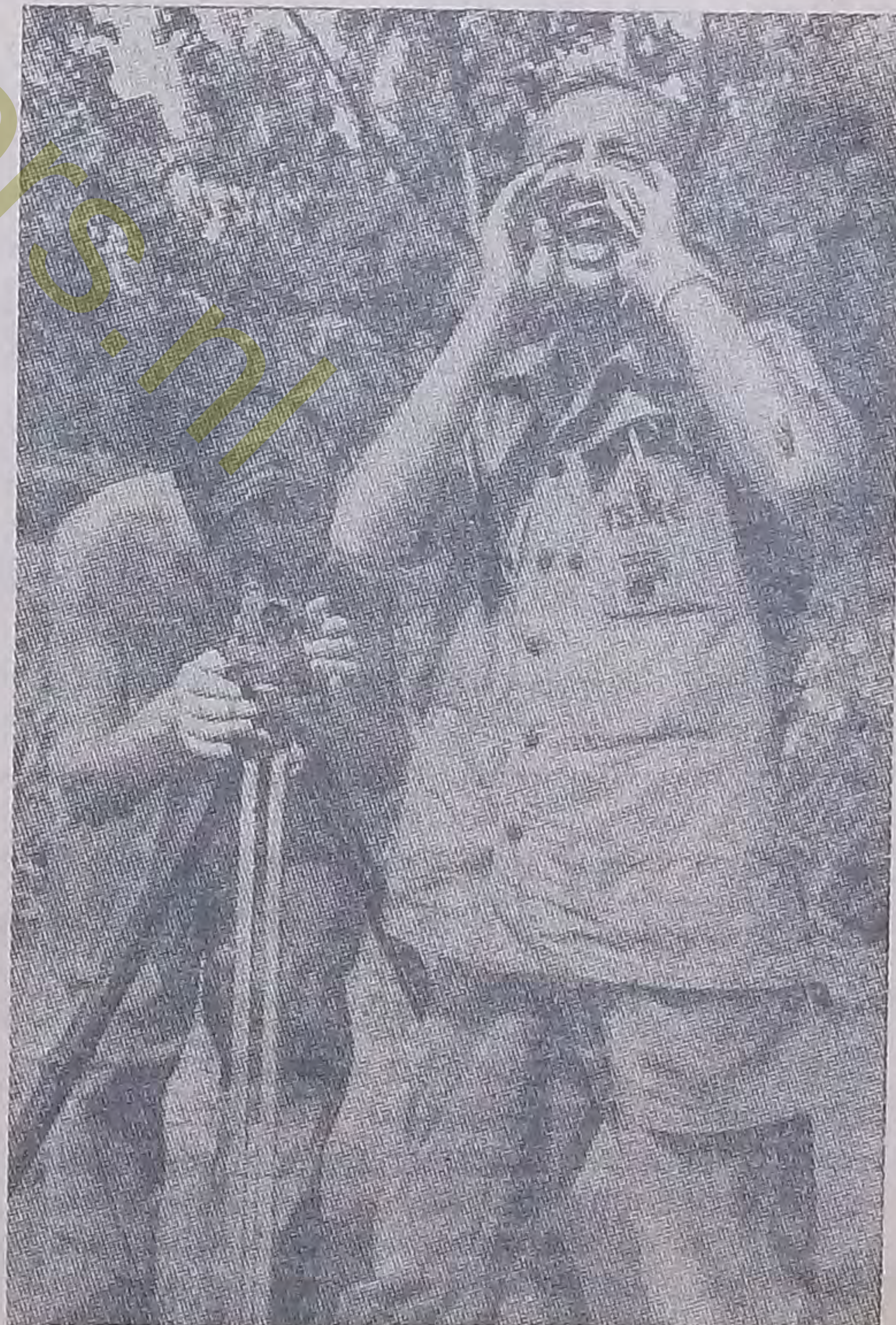
De middag is er om te rusten en als de zon wat van haar kracht gaat verliezen wordt er gevoetbald. Dat de goalpalen vervaardigd zijn van twee verticale en een

horizontale bamboelat, komt niets anders dan ten goede aan de locale sfeer; dat de stukscommandanten hun vuurmonden corrigeren en dat daardoor het kompasrichttoestel midden tussen de spelers staat opgesteld, „mag ’m niet hinderen”, terwijl een paar granaat-trechters midden op het veld voor de nodige struikelpartijen zorgen, wat bevorderlijk is voor de spanning.

En als het te donker is geworden om de bal te onderscheiden, dan is het een drukte van belang bij de mandie-put....

Na „theewater” gaat men genieten van de koele tropische avond, de heerlijke verkwikking na een gloeiende dag. In de tenten, waar de bedieningsmanschappen zijn ondergebracht, worden de typische nachteluiden van krekels, kikkers, tijtjaks en tokkèh's overstemd door de klanken van Radio Soerabaja of San Francisco. Het toestel van de radio-jeep, welke laatste is ingegraven, vangt de trillingen op uit de aether en elke tent is voorzien van een luidspreker.

Dan gaat er zacht een motor brommen en overal flitsen de elektrische lampen aan. Aan de tafels in hun tenten gaan de mariniers een boom opzetten, schrijven of lezen de laatste brief van vrouw of verloofde nog eens aandachtig over. Langs de kali Soerabaja, aan de overzijde waarvan de

Dat de stukscommandanten hun vuurmonden corrigeren en dat daardoor het kompasrichttoestel midden tussen de spelers staat, „mag ’m niet hinderen”.

Dan komt onze eigen artillerie in actie....

vijand kan verschijnen, kijken enkele paren scherpe ogen in de duisternis van achter hun mitrailleur. De wacht is waakzaam. Er zijn nog vele gevaren, al is het „Staakt het vuren” afgekondigd.

Voor de brug over de kali heeft de speciale aandacht. Onlangs werd deze overgang door de mariniers gebouwd en zij heeft niet alleen grote betekenis voor het

burgerverkeer, doch tevens militaire waarde.

Enige tijd geleden kwam, midden in de nacht, een vlot stroomafwaarts gedreven; op dat vlot bevond zich een geactiveerde vliegtuigbom. Langzaam ging het op de brug aan, die zeker in de lucht zou zijn gevlogen, indien een wachtpost niet paraat ware geweest. Juist bijtijds ontdekte deze

marinier de drijvende bom en enige ogenblikken later was het gevaar geweken.

Nu drijven er stroomopwaarts van de brug blikken bussen, aan lijnen bevestigd en geen vlot met explosieve lading zal deze brug nu meer kunnen bereiken.

Als het wat later is geworden, kruipt de een na de ander onder de klamboe. Rustig en vredig ligt daar de artilleriestelling der mariniers.

Hoog staat de maan aan de diepblauwe nachthemel en speelt met haaar zilveren licht over de vuurmonden, die achter de zandzakken borstweringen mat glansen, daar vlak bij het voetbalveld.

De volgende dag worden we wakker, niet door het geluid van een ijzeren staaf op de lege huls van een artillerie-projectiel, doch door het vuren van de eigen Batterij. Onophoudelijk spuwen de vier vuurmonden hun granaten de lucht in. En het is nodig, want er zijn kameraden in gevaar....!

Een peleton mariniers was uitgerukt om in het onder Nederlandse bescherming staande gebied ten Z. van Soerabaja te patrouilleren.

Plotseling werd de patrouille vanuit een hinderlaag door den vijand beschoten. Weer eens had de vijand zijn woord niet gehouden.

De woordbreuk kwam hem echter duur te staan. Met behulp van de Artillerie werd hij op bloedige wijze naar zijn eigen gebied teruggedreven.

Staakt het vuren?!

*Sergt. D. Steenmeijer,
Mariniers-correspondent.*

Zoo houden de Mariniers het gebied om Soerabaja schoon; in een lange rij moeizaam plonzend door de natte sawah's en voor het oog verborgen door de dicht begroeide kampongs.

DE „VANGUARD” HET LAATSTE SLAGSCHIP?

Meer dan 50000 ton groot.

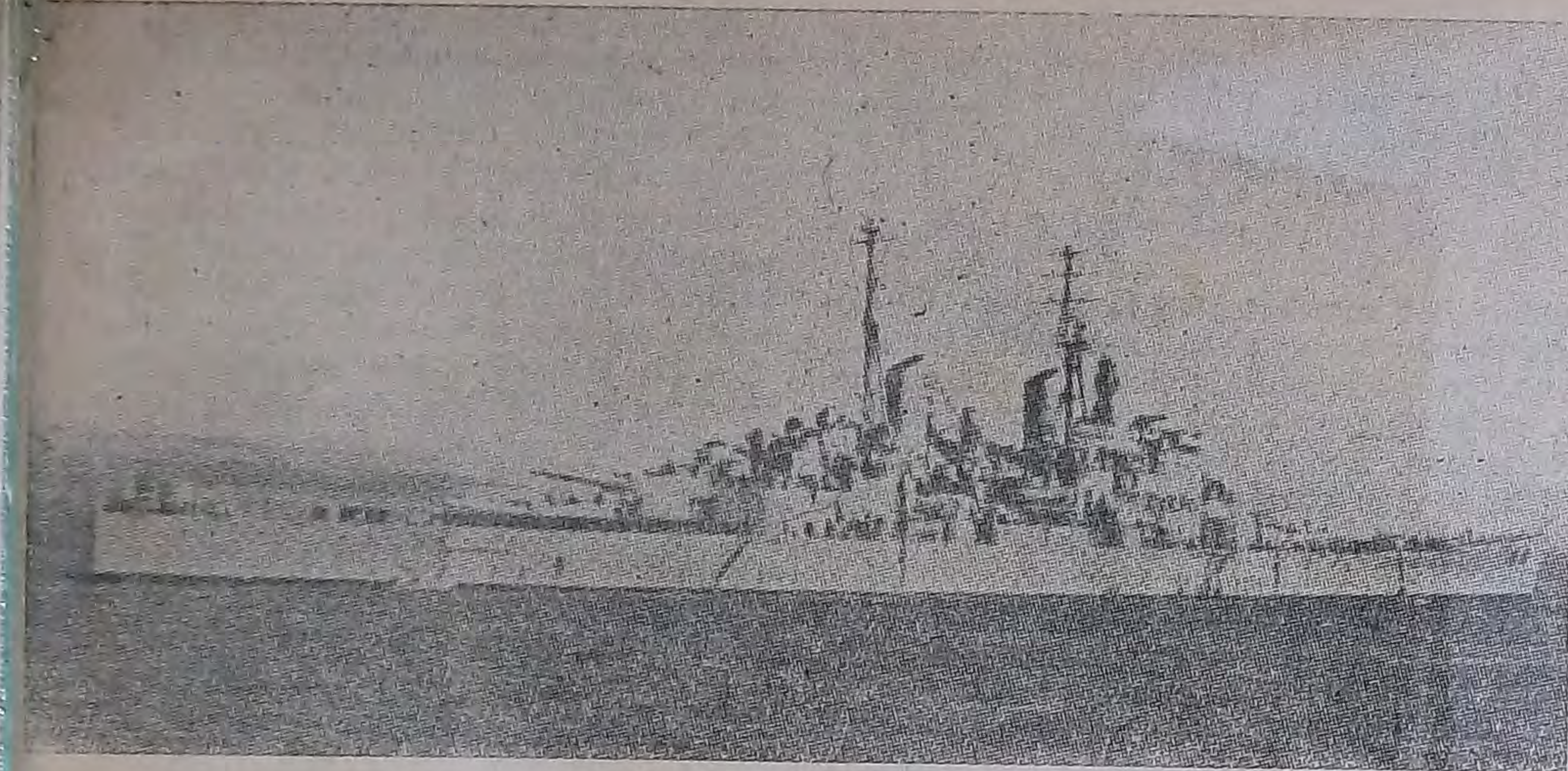
Volgens de persoonlijke meening van den commandeerenden officier van de „Vanguard,” Captain Agnew, zal dit slagschip het laatste zijn van zijn type. Hij is van oordeel, dat de atoombom-proefnemingen op slagschepen en andere categorieën oorlogschepen in den Pacific bij de Bikini Atol in Juli a.s. drastische veranderingen teweeg zullen brengen in den bouw van oorlogschepen en de samenstelling van de vloot. Wij willen nu nog geen oordeel vellen over deze kwestie, en wachten liever het oordeel

van deskundigen af. Maar bij de foto van de „Vanguard” volgen hier enkele bijzonderheden over dit nieuwste slagschip, dat een groote gevechtskracht bezit. Daaraan valt niet te twijfelen. Het standaard-deplacement bedraagt 42.500 ton, maar in beladen toestand zal het schip meer dan 50.000 ton water verplaatsen. De lengte is iets minder dan die van de „Hood”, maar de breedte van 36 m, is grooter.

Het volgende staatje geeft een vergelijking met eenige andere slagschepen van den laatsten tijd:

naam	standaard		
	waterv.	lengte	bewapening
Vanguard	42.500	283 m	8 = 38,1 cm
Iowa	45.000	295 m	9 = 40,6 cm
Bismarck	42.000	288 m	8 = 38 cm
Yamato	42.500	290 m	9 = 40,6 cm

De „Vanguard” heeft dus eenzelfde hoofdbewapening als de schepen der „Queen Elizabeth”-klasse en de „Hood”, doch bezit het voordeel, dat zij met het laatste radarcontrôle-systeem is uitgerust. De secundaire artillerie bestaat, evenals op de schepen der „King George V”-klasse, uit 16 = 13,3 cm

Men wilde zo graag eigen heer en meester zijn, kwam tot de onprettige ontdekking, dat de verkregen vrijheid toch maar zeer betrekkelijk was en dat ook nu het leven van de mensen aan banden werd gelegd. Men moest er weer aan wennen dat een samenleving van individuen dan pas mogelijk is, indien zo'n samenleving is geordend.

Het kan niet ontkend worden, dat deze ordening gevaren in zich bergt waardoor de vrijheid van de enkeling wordt bedreigd.

Men denke slechts aan het Duitse systeem, waarbij de mens slechts slaaf kan zijn. Hij heeft maar te doen wat de machthebber hem opdraagt, of het hem past of niet past. „Der Fuehrer befiehlt und du sollst folgen”.

Op deze manier is het moeilijk om een geordende samenleving te krijgen. Maar deze samenleving is er dan ook naar.

Men kan dan wel vol trots spreken over de keurige discipline, de prachtige tucht, de stipte gehoorzaamheid, maar in wezen is het niet anders dan slavernij, waarbij niet in het minst rekening wordt gehouden met de persoonlijke belangen van de enkeling.

Aan de andere kant is het evenmin te ontkennen, dat er geen gemeenschap kan bestaan zonder tucht.

Als iedereen maar gaat vrijbuiten en doet wat goed is in zijn eigen ogen, ontstaat de chaos, waaraan elke gemeenschap ten gronde gaat.

Niemand die leiding heeft te geven zal het daarom zonder wetten kunnen stellen. Maar bij het vervaardigen van deze wetten zal hij er toch altijd op bedacht moeten zijn dat hij zijn onderhorigen niet tot willoze slaven maakt.

Dit vereist van den wetgever veel tact en voorzichtigheid.

Dit vraagt van hem, dat hij de behoeften kent van hen over wie hij geplaatst is en dat hij daarmee rekening houdt.

Ziet hij die behoeften niet, of wil hij deze niet zien, dan maakt hij zich zelf aan Hitler gelijk, dan wordt hij een dictator, die dicteert zonder meer en zal hij niet anders dan slaafse gehoorzaamheid kunnen verwachten, waardoor geen enkele samenleving ooit wordt gebouwd.

Ziet hij die behoeften wel en kent hij de belangen van de individuen, door wie de gemeenschap gevormd wordt, dan zijn we een hele stap in de goede richting. Alleen daarmee is niet gezegd, dat hij nu ook in staat is om met die afzonderlijke belangen altijd ten volle rekening te houden. Dat behoort nu eenmaal tot de onmogelijkheden. „On ne peut pas contenter tout le monde et son père”. Men kan het niet iedereen naar de zin maken.

Maar als hier werkelijk de wil aanwezig is om zowel de klip van de slavernij als ook die van de vrijbuitery te omzeilen, en als de onderhorigen van die wil overtuigd zijn en daar dus de blijken van kunnen zien, zal er een gemeenschap, groot of klein, kunnen bestaan, die er wezen mag.

Het spreekt van zelf dat het hier ook aankomt op de goede wil van de enkeling.

Het is zijn goed recht om geen slaaf te willen zijn, maar het is onvoorwaardelijk zijn plicht om alle zucht tot vrijbuitery te bedwingen.

Wie het eerste hoofdstuk van het reglement betreffende de krijgstuicht leest, zal bemerken dat, wat tot nog toe werd opgemerkt ten volle ook van toepassing is op de militaire samenleving.

Er is een buitengewoon groot aantal radar-apparaten aan boord, welke bij nadering van schepen of vliegtuigen waarschuwen, terwijl andere ten goede komen aan het doeltreffend richten van de kanons door de vuurleiding. Dan is er een uitgebreide installatie tegen magnetische mijnen. Alles wordt aangewend om bij een lek door een treffer het binnenstroomen van water te localiseeren, en waardoor een eventuele slagzij snel kan worden hersteld. De hoofdpompen zijn hoog gelegen, zoodat zij zelve niet spoedig kunnen onderloopen.

Een groot voordeel van de „Vanguard” is het hoge achterschip dat hooger boven het water uitsteekt, dan bij de „Hood”, zoodat bij volle snelheid de overslaande zeeën het achterschip niet tijdelijk onbewoonbaar maken.

De „Vanguard” heeft op het achterschip 'n plaque, vermeldende de veertien „battle honours”, d.w.z. de zeeslagen, waarin vroegere „Vanguard's” betrokken zijn geweest, te beginnen met het gevecht tegen de Armada („onoverwinnelijke” vloot) in 1588, tot Jutland toe. Ook vocht de „Vanguard” in den eersten en tweeden Engelschen oorlog, en o.a. in den vierdaagschen Zeeslag tegen de Nederlanders. De nieuwe „Vanguard” is het achtste schip van dien naam.

Na de proeftochten zal de eerste groote reis naar Zuid Afrika zijn met de Koninklijke familie in het begin van het volgende jaar. Het slagschip wordt het vlaggeschip van de Home Fleet; commandant is Captain Agnew, C.B., C.V.O., D.S.O.

de V—t.
(in „Onze Marine”).

GEEN SLAAF MAAR OOK GEEN VRIJBUITER

In „Ik zal handhaven”, het Weekblad van de Mariniersbrigade schrijft J. D. K.:

Er is in de loop der jaren al heel wat gesproken en nog meer geschreven over het probleem „vrijheid”.

Hoewel het lange tijd voor velen niet in het minst een probleem was, en tijdens de bezetting ons volk naar de vrijheid gehunkerd heeft, bleek na de verlossing dat het met dit kostbaar goed toch niet zo eenvoudig gesteld was als men wel meende.

Toen de feestklanken verstomd waren en men uit de roes der bevrijding ontwaakte, viel het de grote massa toch wel een beetje koud op het lijf, dat men nu toch niet kon doen en laten wat men zelf wilde.

kanons, opgesteld in acht dubbeltorens, geschikt zoowel voor zee- als luchtdoelen. Voorts beschikt de „Vanguard” over een uitgebreide Bofors-luchtdoelbatterij van 40 mm mitrailleurs, sommige zelfs in zesloopsopstellingen. Deze kunnen ook over den vierkanten achtersteven vuren. Nu men door de waterverplaatsing niet meer gebonden is aan gewichtsbesparing, staan de zware stukken paarsgewijze in vier torens, en niet zooals op de „Nelson” in drieling-, of zooals op de „King George V”, in vierlingtorens. De nieuwe, of beter gezegd ouderwetsche opstelling op de „Vanguard”, biedt voordeelen; bovendien is de vuurleiding door de meest moderne apparaten verbeterd. Gedurende den oorlog werden tal van veranderingen in het ontwerp aangebracht. Zoo zijn o.a. de masten en schoorsteenen dichter bij elkaar geplaatst.

Het voorschip met den boeg, welke naar binnen zijn gebogen, evenals bij de „Iowa”-klasse, beletten dat bij hooge vaart het overslaande boegwater hinderlijk wordt voor de vuurleiding. De schoorsteenen hebben stroomlijnvormen met kappen, opdat hier de rook de vuurleiding niet hindert.

De machines zijn Pearsons Turbines, welke gevoed worden door acht Admirali-teits waterpijp-ketels. Machines en ketels staan in vier aparte machineruimen, zoodat een enkele treffer niet de geheele machine-installatie kan doen uitvallen. Een speciaal systeem van oliestoken is ingevoerd, volgens de ontdekkingen in de laatste vier jaren opgedaan. Het aantal paardekrachten en de snelheid van het schip zijn geheim, maar er wordt aangenomen een machinevermogen van 150.000 pk en een snelheid van 32 mijl.

De pantsering zal dezelfde zijn als op de capital ships van de andere zeemogendheden, die even groot zijn. De bemanning bestaat uit 100 officieren en 1900 onder-officieren en manschappen. De accommodatie voor de bemanning is zeer goed. Er zijn op het benedendek zes eetzaalen met liften naar de kombuizen. De verblijven om te slapen zijn veel beter dan op andere oorlogsschepen het geval is. Voor het eerst is bij het ontwerp reeds rekening gehouden met een bioscoopzaal met 130 zitplaatsen. Deze kan echter ook worden gebruikt voor het verstrekken van het rantsoen rum. Een andere nieuwigheid is de wasscherij van het schip. Alle scheepskastjes zijn voorzien van kleerenhangers en schoenenkastjes en rekken voor valiezen. Borden en schotels zijn van een materiaal gemaakt, dat niet gemakkelijk breekt, en dat machinaal kan worden gewasschen en gedroogd. Deze vooruitgang in accommodatie is gebaseerd op de praktische ervaringen op Amerikaanse oorlogsschepen.

ONZE PATROUILLEVAART

50 DAGEN LUCHT EN WATER

Er worden over het algemeen pagina's vol geschreven over vliegdekschepen, kruisers, torpedojagers, maar over de patrouillediensten, die door de patrouillevaartuigen der Koninklijke Marine worden verricht, tusschen honderden eilanden en eilandjes van deze gewesten, leest en hoort men niet veel. De scheepjes, welke, bemand met vijf tot tien man, soms dagen en dagen achtereen speuren en zoeken zijn ook zoo klein, dat ze gemakkelijk over het hoofd gezien worden.

Toch zijn deze patrouillediensten met deze kleine vaartuigen zeer belangrijk en nuttig. Ze zijn gemakkelijk te camoufleren en

hebben het voordeel zich te kunnen ophouden in zeer ondiepe wateren. Het romantische van varen is alras verdwenen, wanneer je, vaak bij zeer slecht weer, dagen achter elkaar niets anders ziet dan water en lucht. Vijftig dagen practisch aan een stuk rond te zwalken is niet bepaald plezierig te noemen.

Het is slecht weer. De boot kraakt en piept alsof ze in tweeën zal breken. Het menu krijgt hierdoor natuurlijk een gevoelige klap. In de kombuis staat practisch alles op z'n kop, terwijl in de koelkast de verschillende levensmiddelen dusdanig te keer gaan, dat je kans loopt om bij het openen hiervan door de een of andere flesch te worden getorpedeerd.

CONTRÔLE OP DE PRAUWENVAART.

Hr. Ms. Patrouillevaartuigen, belast met de controle op de prauwvaart ter bestrijding van smokkel en zeerooverij, vervullen hun taak op onopvallende wijze; bovenstaande teekening van mil. korp. machinist R. J. de Vries moge er toe bijdragen de aandacht te vestigen op deze kleine Marinevaartuigen die hun belangrijk werk, dat hoge eischen stelt aan de bemanningen, op zoo'n doeltreffende wijze uitvoeren.

Wordt er enerzijds de nadruk op gelegd dat een mindere stipte gehoorzaamheid heeft te betrachten tegenover zijn meerder (geen vrijbuitery), met evenveel nadruk wordt er op gewezen, dat meerderen in alle opzichten de zedelijke en stoffelijke belangen van de hun ondergeschikte militairen hebben te behartigen (geen slavernij).

Er zal hier in de practijk wel altijd een zekere spanning blijven bestaan. Een mens

denkt nu eenmaal graag in de eerste plaats aan zich zelf en het zal duidelijk zijn dat elk soort van egoïsme de vloek is voor een gezonde en geordende samenleving. Wie daarom een samenleving wenst, waarin noch voor slaven noch voor vrijbuiters plaats is, zal, om deze wens vervuld te zien, ook zijn eigen persoonlijke belangen bij die van de gemeenschap moeten achterstellen.

J. D. K.

Er zijn gelukkig ook andere dagen. De zee is kalm en spiegelglad. De zonnestralen veranderen de kleine voorplecht in een gloeiende plaat, terwijl er binnen een temperatuur heerscht als in een smeltoven.

Rustig vervolgt het scheepje haar weg, totdat de uitkijk aan de horizon iets in de pelling krijgt. Onmiddellijk verandert de commandant z'n koers en spoedig heeft hij door den kijker den aard en omvang van het verre stipje vastgesteld. Het is maar een doodgewoon prauwtje, dat we in het vizier hebben. Toch zijn er aan deze prauw eenige bijzonderheden te constateeren. De naam is „Asia Bangoeng” (Ontwaakt Azië) een der spreuken welke de Jap in z'n welvaarts-propaganda gebruikte. Verder is de romp over de geheele lengte rood-wit geschilderd, terwijl als laatste bewijs van voorliefde voor deze kleuren, het topje der witte voormast heflood gemaakt is. Als de prauw langsij is, stappen eenige mannen over en het onderzoek neemt een aanvang. Papieren, lading lijken zoo gezien in orde te zijn. Het is een lastig en tijdroovend werkje, om alles, tot zelfs de laatste rijstzak van de lading te onderzoeken. Maar alles is in orde en de prauw kan zijn reis vervolgen.

Ook gebeurt het wel eens dat de een of andere prauwvaarder om assistentie of bescherming vraagt. Zoo was er bijvoorbeeld een die zich bij aanhouding ter onderzoek van zijn vaartuig, beklagde. Hij was namelijk een paar dagen tevoren door een stel pemoeda's van het eiland, onder bedreiging met den dood weggejaagd.

Hier is weer een kans om goed werk te verrichten. Na den onfortuinlijken eilandbewoner, die als gids natuurlijk uitstekende diensten kan bewijzen, aan boord te hebben genomen, stoomt men op zijn aanwijzingen op het bewuste eiland af. Den geheelen nacht, en ook den volgenden ochtend gaat het er full speed op los. Tegen den middag daagt het inmiddels tot vijandelijk grondgebied geworden eiland op. Op veiligen afstand wordt eerst de kat uit den boom gekeken.

Het eiland schijnt verlaten te zijn. Behalve een paar rondvliegende vogels is er geen enkel teken van leven. We naderen tot op een afstand van ongeveer drie honderd meter: dan begeeft de jol, die intuschen te water is gelaten en bemand met enkele der manschappen, zich met spoed naar den wal.

Op alles voorbereid kruipen de mannen voorzichtig het strand op. Er wordt evenwel geen tegenstand ontmoet, totdat ze een der gedekhuisjes welke verscholen staan onder schaduwrijke boomen, binnen dringen.

Hier vinden ze de heeren. Er ontstaat even een spannend moment, wanneer een enkeling zich wil verzetten. Een paar welgerichte schoten doen hun handen evenwel bliksemsnel de hoogte in gaan.

Het eiland blijkt niet groot te zijn. Weldra is dan ook alles, tot zelfs de klapperboomen aan een grondige inspectie onderworpen. Bij het verhoor komt de aap uit den mouw. De heeren hadden het plan om hier op dit eiland hun hoofdkwartier in te richten en van hieruit hun klauwen uit te slaan naar weerlooze prauwen.

En zoo hebben de geharde, zonverbrande mannen van deze kleine patrouilleboot weer een zeeroovers-nest in wording opgeruimd.

Veel publiciteit genieten deze kleine patrouillevaartuigen niet, maar de belangrijke diensten welke zij verrichten, zijn waard, bekendheid te worden gegeven.

Matr. II z/m G. A. Maat.

EEN WACHTER AAN DEN OCEAAN

UIT HET DAGBLAD „DE TIJD”

De een z'n nood is den ander z'n brood. Met deze kleine variant wordt een bekend spreekwoord toepasselijk op de taak, welke de motorzeesleepboot „Zwarte Zee” van L. Smit & Co's Internationalen Sleepdienst op het punt staat te hervatten. Want de „Zwarte Zee” leeft van andermans nood, daar gaat hij om zoo te zeggen op liggen wachten, maar aan dood heeft niemand wat. Dezer dagen vertrekt de „Zwarte Zee” voor het eerst na de bevrijding weer naar haar traditioneel station, de haven van Queenstown in Zuid-Ierland, om daar tot Mei a.s. desgevraagd assistentie te verlenen aan schepen die zich op den Atlantischen Oceaan in moeilijkheden bevinden. Nog ligt het schip aan het Schanshoofd te Maassluis, waar de laatste hand wordt gelegd aan de revisie van haar uitrusting. Het dommelt zoowat aan de kade, frisch in de verf en opgepoetst als een jacht, de laatste rust vóór een half jaar van latente onrust, van onderbroken waakzaamheid, van permanent paraat zijn.

Want daarmee verdient de „Zwarte Zee” 's winters haar brood. Met wachten op onheil, ergens in de barre oneindigheid van den Atlantic. Op een schip met averij in storm en ontij, overgeleverd aan het geweld van den zeegang. Een schip in brand. Een schip in pakij. Een schip, dat niet meer manoeuvreeren kan. Zoo'n schip roept om hulp; rusteloos tikt de morsesleutel van den marconist: drie punten, drie strepen, drie punten, S. O. S.

Het vraagt in uitersten nood assistentie van schepen in zijn omgeving of het seint eenvoudig om hulp naar de meest nabijzijnde havens, waar zeesleepboten zijn gestationneerd. Die liggen dag en nacht gereed om die hulp te verlenen, zij wachten op die kans van uur tot uur. Zij treden onverwijd in contact met het bedreigde schip en bieden hun hulp aan. Want die hulpverlening is hun taak en hun verdienste, de condities geregeld bij internationale overeenkomst: Lloyds Standardform met arbitrale uitspraak. Alleen als de bergingspoging zonder resultaat blijft, als het schip in nood ondanks alles toch verloren gaat, blijft ook de hulp onbeloond. No cure no pay! Dat is het risico van het bedrijf.

Er is natuurlijk concurrentie. In tal van Atlantische havens liggen zeesleepboten onder stoom, luisteren hun marconisten ononderbroken den aether af. Het gaat er dan maar om wat de positie is van het schip, dat om hulp vraagt, wie het dichtst bij, het snelst en het sterkst is en wie de beste reputatie heeft. Krijgt de „Zwarte Zee” de klandizie, dan weet de kapitein van het bedreigde schip, dat een der modernste zeesleepboten naar hem onderweg is met een snelheid van 17 mijl per uur, deze bergingspompen aan boord heeft om zoo noodig zijn ruimen leeg te halen, brandpluschinstallaties om met CO₂ het hardnekkigste vuur te dooven, dat kapitale vijfduims stalen of tienduims manilla-sleeprossen een hechte verbinding tot standullen brengen. En eindelijk, dat de beproefde bemanning en ervaring van kapitein en manschappen menschelijkerwijs de hoogste aans op berging bieden.

Inderdaad is de motorzeesleepboot „Zwarte Zee” met de beste middelen voor haar taak uitgerust. Met richtingzoeker, scholood, ijsversterking. De beide zes cyandermotoren drijven één schroef aan en tot diep in het schip loopt de stalen sleep-

„Zwarte Zee” weer naar Queenstown

tros om 'n geweldigen hydraulischen schokbreker, die de felste rukken van den sleep opvangt. Zij is nog jong, de „Zwarte Zee” dateert van 1933, de grootste en sterkste van L. Smit's twaalf sleepboten en de eenige die voor deze taak is aangewezen, ongeacht dan de schepen der maatschappij, die de permanente wachtposten der Maatschappij te Hoek van Holland en Vlissingen bezet houden. Van het begin af was de „Zwarte Zee” 's winters te Queenstown gestationeerd en zoo ontsnapte zij ook aan de bezetting. In Juli 1945 keerde zij naar Nederland terug en na zich met het terughalen van schepen uit Duitschland en Noorwegen en het sleepen van dokken van Engeland naar Zweden onledig te hebben gehouden, is zij thans weer gereed om naar haar Zuid-Ierschen wachtpost te vertrekken.

Zes maanden lang gaat de „Zwarte Zee” daar weer liggen met gespitste ooren. Drie marconisten wisselen elkaar af aan de luster- en zendapparaten en ook niet het zwakste en verste signaal op korte en normale scheepsgolflengte zal hun ontgaan. Al die zes maanden leven de mannen aan boord, van de wereld afgezonderd als in

een klooster, want aan wal gaat men niet, tenzij een enkele maal in de vrije wacht naar een der havenkroegjes op de kade om er een borrel te pakken. Die drinken zij uit met één oog door het venster op hun schip, met één oor buiten de gesprekken aan de toog, want ieder oogenblik kan de fluit van de „Zwarte Zee” blazen en moet het schip klaar zijn om uit te varen, alle hens aan dek. Dat oogenblik kan op zich laten wachten dagen, weken, maanden lang, maar toch mag geen seconde de waakzaamheid verslappen. Want in die seconde zou men een redding, een berging kunnen verspelen en daarmee wellicht de verdienste van het seizoen.

Onrustige rust is dit wintersche leven van kapitein Vet en zijn 21 man. Altijd maar wachten, ingespannen en toch werkloos, tenzij met schrobben en schuren en poetsen, dat het schip blinkt als voor een parade. Opveerend bij slecht weer, met kans op slechte berichten, die mogelijk werk aan den winkel brengen, het zwaarste werk dat zich denken laat, maar o zoo welkom. Welkom voor de mannen, die al te graag de handen uit de mouwen steken, welkom voor de Maatschappij, die maar niet uit liefhebberij zoo'n kostbare sleepboot bedrijfsklaar voor den wal laat liggen. Er zijn winters met veel en winters met weinig werk, dat weet men nooit vooruit. In het laatste geval moet de zomer alles goed maken, wanneer de „Zwarte Zee” weer andere taken te vervullen krijgt, want rust anders dan noodgedwongen, kent een sleepboot niet.

Mijnen vegen

Het werk aan boord van Hr. Ms. mijnenvegers mag dan niet veel afwisseling bieden, het is een bijzonder nuttig werk dat lang niet ontbloomt is van gevaren.

De mannen die aan boord van deze schepen hun bijdrage leveren voor het weer bevaarbaar maken van Indië's havens en zeeën, hebben natuurlijk hun eigen kijk op hun werk. Hoe zij hun taak zien, moge blijken uit bovenstaande teekening van J. Buur-

sema Hr. Ms. „Tholen” die ons in zijn begeleidend briefje schreef dat hij gaarne onze critiek op zijn teekening tegemoet zag, „liefst afbrekend, dan probeer ik het tenminste nooit weer”. Het feit dat zijn teekening hier staat zal hem bewijzen dat ons oordeel is „Goed geprobeerd, stuur nog eens wat.” En zoo lang onze mijnenvegersbemanningen hun humoristischen kijk op de zaak bewaren, is er geen vuiltje aan de lucht.

Het Korps Mariniers is 281 jaar oud, maar er zijn nog steeds ouwe jongens die beweren dat zij feitelijk stamboeknummer 1 hebben.

Kerstpakketten

en wat er aan vast zit.

We zijn altijd gek geweest op partijtjes. De samenstelling van onze volksvertegenwoordiging was daar een bewijs van, maar daarnaast wisten wij de separatie op elk gebied waar dat mogelijk was consequent door te voeren, van geitenfokverenigingen tot besjeshuizen toe. Dit alles met de beste bedoeling en tot meerdere glorie van Nederland.....

En toen onze mannen naar Indië gingen en de brieven van de Oost naar het Vaderland begonnen te stroomen, begon men in Nederland in te zien, dat men voor „onze jongens” wat moest doen. En prompt werd het beproefde recept in werking gesteld: Ieder die van goeden wille was richtte een

organisatie op, alles met de oprechte bedoeling te helpen en zoo rezen ze uit den grond: Ons Kompas, II R.I., Club Nederland Overzee, Stuwkracht, Katholieke Thuisfront, naast bestaande organisaties als A.M.V.J., N.J.V., Roode Kruis, C.J.C. Daniel, enz. tot het respectabele getal van 57.

Ieder op zijn eigen houtje en daardoor als geheel onproductief. Totdat eenige mensen met nuchter boerenverstand zeiden: Dit kan zoo niet langer! En zoo werd de NIWIN geboren, de coördinatie van het particuliere initiatief, de Nationale Inspanning Welzijnverzorging Indië, onder voorzitterschap van Prins Bernhard en als 2de

voorzitter ir. F. Otten van het Philips concern.

Ltz. I J.L. Grijpma van de Koninklijke Marine en majoor jhr. Wittert van Hoogland trokken naar Nederland als vertegenwoordigers van de Welfare in Ned.-Indië en op hun korte trip werden spijkers met koppen geslagen.

Zij hielpen in Nederland een apparaat bouwen, dat nu klaar staat om voor Indië aan het werk te gaan. De NIWIN werkt onder het motto „Wat ons na aan het hart ligt” en dat zijn de mannen van Marine en Leger in de Oost.

De minister-president schreef alle burgemeesters in Nederland aan om in hun gemeenten NIWIN-comité's op te richten, en zoo kregen we een heeleboel comité's en comité'tjes, maar nu allemaal onder dezelfde vlag.

Tegen Kerstmis komen hier uit Holland 150.000 kerstpakketten aan, het volgend jaar hopen we hier 50 rijdende cantines te hebben, die door de 50 grootste steden in ons land betaald zullen worden. Amsterdam, Vlaardingen en Goes stelden er ieder al één beschikbaar en zoo zullen misschien straks de Zeeuwen en 7 R.I. de eerste cantines krijgen, want een Amsterdammer geeft zijn cantine, als zij nu toch gegeven wordt, het eerst aan een Mokummer en de Goessenaren zullen er ten aanzien van de Zeeuwen wel net zoo over denken.

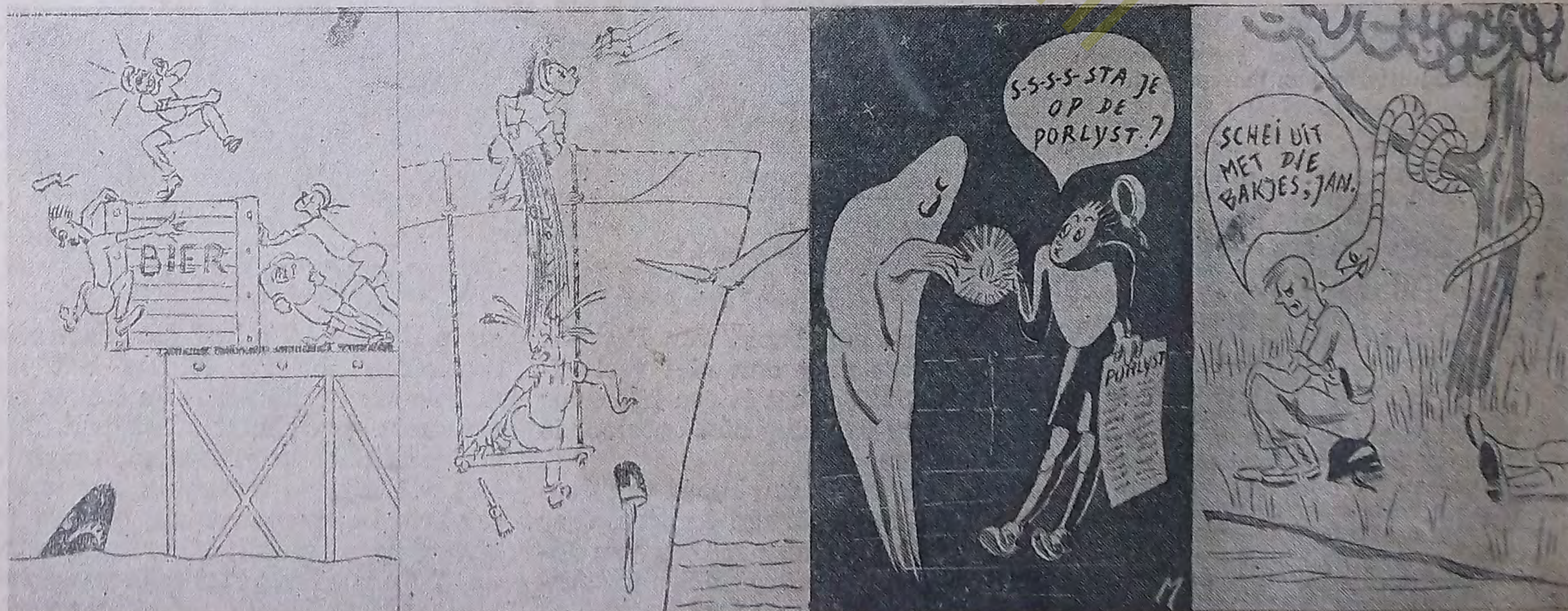
Er komt nog meer van de NIWIN, tooneelgezelschappen, films, boeken, recreatieoorden maar, dat is er nog niet en daar willen we het nog niet over hebben, getrouw aan de wederom specifiek Nederlandsche gewoonte om geen hoera te roepen voor je over de streep bent.

Maar dat er vaart achter gezet wordt bewijst het feit, dat een speciale staf van Philips overgeplaatst is naar Den Haag, om het zaakje snel en grondig op pooten te zetten.

Nederland heeft het dezen keer eens in het groot opgezet en dat we dat ook kunnen, zal straks de NIWIN bewijzen.

Lt. A. J. Schuwer.

MATROOS III PUPPES ZEGT: HET ZEEMANSLEVEN IS VOL AFWISSELING

Victualie laden.

Werken buitenboord.

Leerling hondenwacht.

Landings-divisie.